

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF.
Felelős szerkesztő: BRAUNSÁNDOR.
Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3,50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1,20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

A fügefaleveles apát.

Budapest, június 16.

(L.) Megvan már a magyar Heintze. Shakespeare Vilmos drámairól és Kiss József lírai költőt ugyanis a magyar parlament mai ülésén pellengérré állította Molnár János. Ki ez a Molnár János, aki ekként mer itélni eleven és holt költők felett? Kítől kapta a mandátumot arra, hogy piszokkal csuflitsón el két géniusz, akiket mindnyájunk közös istene — a Molnár János papé is — azért küldött köznapi mocsrár fölé, amely csak a Molnár-féle szellemeknek lehet kedves otthona. A nagy költők a mi istenadta vezetőink, ők az emberfeletti emberek, életünknek tartalmát ők adnak. A csordából ők nevelnek embereket. Gyűlöletesek tehát azoknak, akik csak a csordában érzik magukat jól. A szabadság és emberi méltóság ígéinek ők a kinyilatkoztatói: tájékozva vicсорitják tehát rájuk fogait azok, akik nem értek meg sem szabadságra, sem méltóságra. Ezek a szegény és haragos teremtmények alantas nézőpontjukról — béka-perspektívából — nézik a világot s legnagyobb erőfeszítéssel is csak a betűolvasás magaslataira tudnak föl-emelkedni. A szóból kisillabizálják a betűt, de az érteményt felfogni nem adatik nekik. Azt tehát, aki szókat mond, a betűért támadják meg.

Betűk miatt tört pácát ma a parlamentben Molnár János, az élő és a holt költő felett. Shakespeare-t és Kiss Józsefet ki akarja dobni az ifjúsági könyvtárakból, az iskolából. Mert azok szerinte alkalmasak a serdülő ifjúság lelkének megmételtyezésére. És Molnár apát hosszú szemelvényeket írt ki a költők műveiből, csupa olyan citátumot, amelyek

szerinte erkölcsrontók. Elmondhatjuk, hogy oly kitűnő ösztönrel szaglászta a tiltott illatot e könyvekből, hogy fel kell tételeznünk nagy jártasságát az igazi pornografiában. Tudniillik ebben is a gyakorlat teszi a mestert. De miután mindenáron erkölcsstelennek akarta kijelenteni e két világitó elmét, hát mondatokat tépett ki azok írásából és e mondatokat úgy állította oda, mint híres remekművek tartalmát. De azt ma már az iskolás gyerek is tudja, hogy nem kiszakított szók adják meg egy-egy mű jelentőségét s hogy — ha így járnánk el — akkor az ifjúság kezébe nem szabadna adni a bibliát sem, amelyből szintén ki lehet irni csaknem valamennyi citátumát Molnár apátnak. Ha tehát Shakespeare-t és Kiss Józseffel szemben ezt a kritikai izü műveletet ajánlja a néppárt volt elnöke, nem következetes, ha nem ajánlja ugyanezt a módszert a bibliával szemben is. Mi több, a Molnár-féle rendszert követve ki kellene tiltani a középiskolákból a hittanok javarészt is — amelyeket pedig Molnár apát egyháza approbált, — mert azokat a bűnökét és aljasságokat, amelyeket Molnár apát ma felolvasott nem tudom minő könyvből, nagyon pontosan sorolja fel nem egy hittan. Jól emlékszem, hogy a gimnázium ötödik osztályában nekünk, tizenöt éves gyermekeknek oly dolgokról prelegált a hittanár, amelyek szösz szerint egyeznek a Molnár által citált szörnyűségekkel. Meg kellett tanulunk a legszörnyűbb bűnök névsorát és jelentőségét és legalább elégségesre kellett felmondanunk mindazt, ami a házaseslet misztériumairól csak tudható. Nem bírálom most, vajjon helyes-e ezt a „tananyagot“ benn hagyni az iskolák tantervében, hisz maga Molnár apát kénytelen ennek bírájává szegődnie, s ezekre a dolgokra is ugyanazt

az elvet alkalmazni, amely őt Shakespeare és Kiss József morális megdézsmálásánál vezette. Miért nem fektette a Ház asztalára Molnár a Wappler-hittant és a bibliát, mint ahogy Shakespeare könyvével tette? Ez is használatos az iskolában, az is. Ebben is csakugy megvannak az inkriminált szemelvények, mint amabban. Ha Molnár apát igényt tart arra, hogy gondolkodó férfi számba menjen, a kritika mérlegével egyenlőn kell mérnie valamennyi szerzőnek és valamennyi iskoláskönyvnek.

Csakugy ha Molnár apát igazságosan járna el, akkor maga alatt vágná el a fát. Akkor kénytelen volna — hogy egyháza presztízst megmentse — kinyilatkoztatni azt, amit mi e cikk elején állítottunk: hogy t. i. nem kiszakított szók adják meg egy műnek a tartalmát.

A néppárt volt elnöke azonban óvatos ember és ekkora igazságosságra aligha fogja magát elhatározni. Kellemetlenséget okozni a liberalizmusnak, diskreditálni a szabadelvű alapokra épített magyar iskolát: ez volt a célja. Ezért varrt fügefalevelet Shakespeare-re és Kiss József-re, aminek komikuma a tisztelt politikus szabóra fog viszsza szállani. Ő ama fügefaleveles apát, aki nálunk akarja a lex Heintzét behozni, amely egy nagy kulturállamban a klerikális centrum minden erőfeszítése ellenére is megbukott a művelt világ guny kacagása közepette. A fügefalevelet — amelyből igen sok terem Róma vidékén — azért importálja onnan Molnár, hogy Magyarország erénycsőszvévé tolhassa fel a pártot, amelyhez tartozik s hogy a hiszekegy emberekben azt a hitet keltse, hogy a szabadelvűség megmételtyezi az ifjúságot, amelyet ime a néppárt önfeláldozó módon kész megmenteni. Dicsérd

TÁRCA.

Költemény.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: Pekár Gyula.

A szép asszony ott áll a nagy karosszékben s térdére könyökölve kíváncsian hajolt előre. Búbajos fekete asszony volt s ahogy ugy félrehajotta fejét tenyerében, nehéz furtei közt színesen villantak meg ujjain a drágakövek... Nézte azt az előtte ülő ügyefogyott rajongót és sajátos mosoly volt ajkain. Egy percben mintha sajnálta, a másik pillanatban mintha már nevetett volna... Bámult rá azzal a kegyetlen nyíltsággal, amivel az asszonyok csak azokat a férfiakat vizsgálják, akikről nem félnek, akik tehát neveltségeselek. Végre csengősen felkacagott.

— Hát megint csak itt van nálam, maga szomorú troubadour?

A sovány poeta összeresztent és gyámoltalanul fesszengett széken kopott szalonkabátjában. Lábat szegénylősen igyekezett eltakargatni egymással s furesza gondold forgatta ujjai közt ócska diákkalapját. De sápadt arcában, melyet sötéten keretelt be elárvult, hosszú haja, csak ugy ragyogtak lázas szemek. Egtek valami tiszta idealizmus-sal, azzal a megható örülettel, mely oly boldogvakon vezet át az életen a nuzsák mostoha gyermekeit... Elkor fonákul kapott szalonkabátja zsebéhez, melyben valami papiros gyűrődött. Bizonyosan a verseit rejtette ott... Istenem, olyan ügyetlen, olyan sajnálatra méltó volt s annyi mindent szeretett volna mondani egyszerre!

— Oh, itt lenni, bámulhatni a Királynődt, — imádhatsz a Madonnát!... Van-e ennél nagyobb gyönyör a földön?

— Jaj de bolond maga!

A szép asszony ismét nevetett, tiszta, hideg szívből. De hiába nevetett: a költő komoly maradt s csak nézte tovább imádó szemekkel. Az ő rajongása nem e földről való volt.

— Hát nem bírt ki tovább?
— Nem, suttogá a diák, busan sütve le szemeit.

Mulattatta őt az a bolondos ember, aki nem kért tőle soha semmit, csak azt, hogy imádhassa. Miért ne?... Megengedte neki, hogy eljőjjön hozzá minden hónapban egyszer, — egyszer és nem többször, mert az már tán unalmas lett volna...

— Hát olyan jó engem látni?
— Oh nagyon... nagyon jól!...
— Nos, itt vagyok, nézzen!

Valami önkénytelen kacérsággal igazította meg keblén pongyolája szalagját. S hogy gyönyörködött abban a félenk pirban, ami a szegény poeta arcába szökött... Élvezte a hatalmát, jól esett neki erejének a tudata, még ha az az erő egy ilyen szegény, ügyefogyott diákot nyígóztott is le.

— Már oly rég nem láttam... Két hónapja! Mult hónapban nem jöhett el...

— Ne mondja! És miért?

A költő szegénylősen habozott.

— Beteg voltam... Kórházban...

— Ugyan, ne mondja! — kacagott az asszony, de aztán hirtelen komolyan hozzátevé:

— de csakugyan rosszul néz ki! Mi baja volt?

A troubadour kinos zavarral mosolygott.

Félenk mutatott rá ujjával.

— Hogyan... én miattam volt beteg?

— Igen, — suttogá köhécselve — és oly boldog voltam!

— Nem értem. Beteg volt és mégis boldog volt.

— Azt hittem, meghalok. Oh van-e nagyobb boldogság, mint szenvedni és meghalni azért, akit imád az ember!

— Persze, hogy van! — A szép asszony esábitó közel hajolt hozzá. Levette a rózsát kebléről s odaadta neki.

A diák majd elalélt meglepetésében. Tulhirtelen jött a mérhetetlen öröm, nem volt rá elkészülve. Két kezét térdére fektetve, megható ügyetlenséggel tartotta bennük a rózsát, akárcsak valami szent kincset. Sehogyse tudott magához térni, csak nézte a virágot és sirt és nevetett volna egyszerre.

— Egy virág a Királynődtől!... Oh Istenem, a Madonna rózsája... Elértem hát a legszentebb, — a legnagyobb jutalmat, ami csak halandót érhet!

Az asszony merengve nézte.

— Jaj de bolond maga! Hát ez a legnagyobb jutalom, ami szerelmes halandót érhet? Egy ilyen hitvány kis virág?... Na hiszen maga kevéssel beéri!

— Igen, mondá a költő hévvel. — A rózsá!... A szerelam misztikus rózsája!...

— Tudja, hogy én nem értem magát? Maga azt mondja, szerelmes belém. És akkor még is elég magának belőlem ennyi? Igazán még... felbosszant! Hogy lehet valaki ilyen mamlasz?

A poeta félenk huzódott vissza. Nem értette.

— Oh ne haragudjék!

Az asszony egy darabig hitetlenkedve, szinte mérgesen vizsgálta. Aztán elmosolyodott.

— Már hogyné haragudnám, mikor így sérteget! Hát oly csunya vagyok én, hogy...

Mondja csak, tevé hozzá gonoszul, mit szólna akkor, hogy ha rózsá helyett például... egy csókot adnék magának?

A troubadour mélyen elpirult, aztán egyszerre halottspádra vált. Nagy nyugtalanság veit erőt rajta, — alig tudta kidagolni:

— Belehalnék...

— Belehalna? No ez nagyszerű! Mások meg

lehat, oh magyar, ezt az erkölcsös és honmentő pártot, az egyetlen, amely ebben a parlamentben a haza jövőjét szíven horrozza.

De Molnárnak, a papnak, tudnia kellene, hogy politikai érdekből diskreditálni az erkölcsöt, könnyen leleplezhető fikcióvá tenni a morált sem nem szabad, sem nem illik, sem nem okos. Vannak nevek, amelyeket az frás szerint nem szabad hiába venni. Ezek közé tartozik a morál is, amely nagyon rossz hat, amikor valaki kortesjelszónak használja. Molnár Jánosnál jóval bölcsőbb férfiak mondták, hogy a költők az uristen küldöttéi s hogy a betű öl és csak az értemény élet. Mondták azt is, hogy csunya bűn az álszenteskedés. Ezeket a szentenciákat mind meg fogja találni Molnár, ha egyszer megint hajtóvadászatot rendez a legszébb könyvekben állítólagos pornográfiai mondatokra. És ha még nagyon sok könyvet fog ugyanebből a célból átkutatni, talán ráakad arra a tanításra is, hogy nem minden pornográfia, ami meztelen és hogy a milói Vénusz lepletlensége milliószer tisztább, mint bizonyos parlamenti interpellációk. Az erkölcsstelenesség nem abban rejlik, amit Molnár apát Shakespeareből és Kiss Józsefből kiolló, hanem abban a tényben, hogy kiollózza. A kölcsönkönyvtárak szakácsné-publikuma szokott bizonyos autorokban bizonyos sorokat aláhuzni. Mi azt hisszük, hogy ha valaki lapozgatna a néppárt exelnökének könyvtárában, meglepő analógiákra bukkanna az aláhuzásokban. Ez az erkölcsi magasztal nyilvánult ebben a mai interpellációban, amelylyel a fügefaleveles apát meg akarta menteni az erkölcsöt, voltaképpen azonban mélyen megsértette azt.

ORSZÁGGYÜLÉS.

Budapest, június 16.

Egy kis nyugtalanság volt észlelhető a szelsőbalon, miközben a honatyák gyülekeztek. Honnan, honnan nem, azt orrontották a függetlenségiek, hogy ma lesz az elnapolás, még pedig királyi kéziratral, ezt pedig nem lehet szó nélkül hagyni. A szelsőbal tehát harcra készülődött. Hamar megnyugtatták azonban, hogy ma még nincs az elnapoló kézirat a miniszterelnök paksmetái között; ezért, meg mivel tulnyomó részben a fiskálisok képviselték ma a hegypártot, a vihar elhalasztódott hétfőre.

Csak Pichler nem akart megnyugodni. Ő

azt mondják, hogy behalnak, ha nem adom meg nekik a csókot... Maga csakugyan egészen bolond. Hát ugy félné hozzám nyulni?

A költő lelkesen húzta ki magát székén. Csak nézte a bábájos asszonyt s mintegy imádságra emelte kezét.

— Hozzá nyulni? — suttogá, — hát Dante hozzá nyult-e Beatricehez, vagy Petrarca Laurához? Oh Istenem... Hisz a királynőnek legfeljebb palástja szegélyét, a Madonnának legfeljebb fátyola végét szabad illetni!...

— Maga hóboros, — hát azt hiszi, hogy én megelégedném ezzel? Azt hiszi maga, hogy hozzáam nem nyul senki? Hisz nekem férjem van...

A diák megadóan hajtotta le a fejét.
— Oh a szentségtörők!... Földhöz ragadt szegény bűnösök! Nem tudják, mit tesznek, mit vétnek...

— Dehogya is nem tudják!... Nem szegény bűnös az én férjem, hanem nagyon is boldog!

A troubadour sajnálkozóan pillantott bálványára.

— Ne higgye Királynőm, nem boldog ő!

— Csak nem az Istenért!...

— Nem tudja ő, mi a boldogság!

— Hát ugyan, ki boldog akkor?

— Kicsoda? — kiáltá a költő rajongva, — hát én!

— Én vagyok a boldog, Királynőm...

— Maga boldog? — A szép asszony habotázva dült hanyatt karosszékében.

— Hát persze, hogy én!

— És én általam?

— Igen! Enyém az ideál, — enyém a köl-

még egyre szimatolt. Bizalmasan megkérdezte a miniszterelnök titkárát is, nincs-e mégis az elnapolás a rejtelmes fekete táskában, Dr. Haasay udvariassal készséggel felelt:

— Én eddig semmit sem tudok róla. Egyébként amit én mondok, azt nem muszáj mindig szószerint venni.

Ez a leghitelesebb információ még inkább felizgatta Pichlert. Ő azonban hiába izgatott, senki sem akart izgulni és a Ház igazi nyári nyugalommal esett át a többrendbeli harmadik olvasáson.

Egy kis izgalom azonban mégis elkövetkezett, de nem a szelsőbalról és nem is komoly izgalom, hanem kellemes, derült csiklandozása a nevető idegeknek. Molnár János apát interpellált és mivel ezáltal nagyon komoly igyekezett lenni, tehát nagyon mulatságos volt. Legalább a tisztelt Ház annak találta és hangos derültséggel értesült róla, hogy a klasszikus műveltségű prelátus ki akarja tiltani az ifjuság olvasmányai közül Shakespeare, Goethe, Heine, Kiss Józsefet és egyéb ilyen erkölcsstelen íródákat.

Az interpelláció a maga naiv közvetlenségével csakugyan komikusan hatott, de a jelenleg maga, amely benne visszatükröződik, elég komoly arra, hogy lapunk vezető helyén foglaljuk vele.

Volt még egy interpelláció. Visontai Soma intézett kérdést a miniszterelnökhöz a boszniai állapotok dolgában és Széll Kálmán miniszterelnök rögtön megtette megjegyzéseit az interpellációra. Erdemleges választ most még nem adott, de azt már most is megtette, hogy szigorúan körülhatárolta azt a területet, amelyen belül a magyar kormányelnöknek a boszniai kormányzat irányában való jogai mozognak s amelyen túl nem lehet terjeszkednie. Igenis megadja a törvényt az jogot, hogy figyelemmel legyen és befolyást is gyakoroljon Bosznia kormányzatának az irányítására, de nem szerepelhet úgy, mint a boszniai közigazgatás felelősségi hatósága. A miniszterelnök ebből a szigorúan alkotmányos álláspontjából következtetett, hogy nem fogadta a bosnyák küldöttséget. Azt végre is be kell látni, hogy ez nagyon visszas következményeknek lehetett volna a precedense. Ha a miniszterelnök most hajlandóságot mutatott volna arra, hogy a boszniai adminisztráció ellen irányuló panaszokó bosnyákokat meghallgassa és panaszaitakát vegye, akkor lassanként csakugyan boszniai legtöbb közigazgatási bírósággá alakulna át a magyar miniszterelnökség és egyéb dolga sem volna, mint hogy az elégedetlen bégek és renitens muftik bajaival vesződjék. A Ház tulnyomó többsége élénk helyesléssel fogadta a miniszterelnök világos és meggyőző fejtegetéseit és meglepedéssel hallotta Széll Kálmán ajkáról annak a mendemondának a cáfolatát is, amely közte és Kállay Béni között mindenképpen feszült viszonyt akar fölfedezni, vagy tán inkább — szuggerálni.

Horváth Nándor és Visontai Soma szemé-

tészet, — enyém az érzés! Az én kincsem. Tölem senki el nem veheti, — még a Királynő sem...

— Most már igazán nem értem a dolgot. Ugyan mondja meg kérem, mikor tettem én magát boldoggá?

Töprengő mosolylyal hajolt előre.

— Voltaképp hát miért szeret maga engem, — mit szeret rajtam?

A poeta egészen elkábult igéző tekintete alatt. Könnyek szöktek a szemébe.

— Hogy miért szeretem? suttogá hitetlenkedve, — hogy mikor tett boldoggá engem?

— Ugyan mikor? Erre már csakugyan kíváncsi vagyok, mert én nem tudok róla semmit.

— Nem tud róla semmit?... Almodom-e? Hát elfeledte már kegyeit? Hisz védő Madonnám, segítő tündérem volt mindig!

— En?...

A diák szomoruan, méltatlankodva nézett rá!

— Hisz oly angyalian jó volt hozzám!

— En? kacagott a szép asszony kissé röstelkedve, — sohse voltam én jó magához, szegény barátom!

A troubadour tiltólag emelte fel az ujját.

— Oh ne mondja... Hát azt akarja tudni, miért szeretem, mikor tett boldoggá engem? Elmondhatom? Mint az imádság, olyan az nekem...

Önkénytelen verses füzetéhez kapott s félénken kelt fel. Rajongva szorítá melléhez a gyűrött papírost. Arca egészen átszellemült, ahogy halkán szavalva megszólalt:

— Itt a boldogságom, itt vannak azok a

lyes vonatkozású felszólalása után az ülés befejeződött.

A főrendiháznak is volt ma ülése, természetesen rövid. Darányi Ignác válaszlát báró Ambrózy Istvánnak a szőlők rekonstrukciójáról szóló interpellációjára, azután néhány másodperc alatt ledarált a méltóságos Ház néhány javaslatot és jelentést.

I. A képviselőház ülése június 16-án.

— Kezdeté délelőtt 10 órakor. —

Elnök: Tallán Béla.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Darányi Ignác, Hegedűs Sándor, Flósz Sándor, Cseh Ervin.

Elnök: Megnyitja az ülést.

A Ház elfogadja az 1897. évi közösügyi zárószámára alapított végleges leszámolás szerint Magyarország terhére mutatkozó tartozás fedezéséről, továbbá az 1898. és 1899. évi közösügyi kiadásokra Magyarország által pótlólag fizetendő összegekről szóló törvényjavaslatot harmadik olvasásban.

A legközelebbi ülést hétfőn délelőtt 10 órakor lesz. Ezen az ülésen fog a miniszterelnök válaszolni Kossuth Ferencnek a kínai ügyben tett interpellációjára.

(Interpellációk.)

Molnár János a következő interpellációt intézi a vallás- és közoktatási miniszterhez:

1. Van-e tudomása arról, hogy a 80 éves korában elhunyt Simon Endre vár-gedei róm. kath. kántortanító teljesen elaggott és elnyomórodott övegyének kérényé, melyben nyugdíjpótló államszegély kimondásáért folyamodik, már 9 hónap óta elintézetlenül nyugszik minisztériumban?

2. Ha így áll az ügy, szándékozik-e azt minél előbb és kedvezőleg elintéztetni?

3. És ha nem, szándékozik-e kinyilvánítani az okot, hogy miért nem?

(Shakespeare, Arany és Kiss József.)

Molnár János ezután az ifjusági könyvtárakban előforduló nem éppen épületes olvasmányok miatt intéz interpellációt a kultuszminiszterhez.

Felolvas egy ifjusági olvasmányból egy részletet, amely arról szól, hogy a zsidókat méltán lehet illetni vérváddal. Majd más szemelvényeket mutat be, amelyek az ifjuság erkölcselit rontják.

Olaj Lajos: Ugy látszik, a maga kedveért olvassa!

Elnök: Figyelmezteti Molnárt, hogy ne olvasson annyit.

Kubik Béla: Hagyja békében, ugy se látjuk szep-temberig!

Molnár János nem restelli bevallani, hogy Kiss Józsefnek halálos ellensége, de csak elvileg. Elismeri, hogy kiváló lírikus, de azért olyan költeményei is forognak közkézen, amelyek az ember arcába kergetik a vert s ezeket rendelt a miniszter az ifjuság olvasására. Felolvassa a Nemzeti Iskola kritikáját.

Ugy látszik, hogy a kultuszminisztériumban az ilyen bottások nem állanak egyedül.

Páder Rezső: Ilyeneket pénzért vesznek!

felejtethetetlen percek... Megénekeltem öket százszor is. Megénekeltem a Királynő erényeit, melyek hét drágakő hét színében ragyognak s töltik be a mindenséget fényűléssel. Megénekeltem jószágát, nemességét, könyörületességét... De a Királynő nem szereti a verseket, mert nem szereti dicseretét hallani. Nem is szavalom el öket. Almodni fogok, — csak ugy rimek nélkül. — végig almodom még egyszer azokat a boldog perceket!... Az első rész az, mielőtt még ösmertem volna őt. A „Sötétség” a címe ennek; a lelki sötétség korszaka ez. Oh ha tudná, mi voltam én, mielőtt megláttam a Királynőt! Egy világtalan, fáradt vándor, ki céltalanul bolyogtam az élet rengetegében s kerestem a világosságot. Egy mesebeli koldus...

— Jó, jó, és aztán?

— Aztán... aztán egyszer megpillantottam őt... s egyszer látni kezdtem. Világosság lett előttem, fényes menyeyi világosság. És szívem megtelt a szerelem gazdagságával. Egy tavaszi napon történt s a legszebb tavaszi nap volt az, amióta a világ áll. Balzsam és bábuj volt a légben, de én mindezt még nem éreztem, mert lelkem mély sötétségben aludt. Mint a szerelem bus zarándoka vakon ödöngtem az után, a ragyogó, léha tömegben. Hivalkodó fogatok robogtak tova mellettem... Egyszerre, mint a kit a villám ért, álltam meg. Még nem láttam semmit s már is valami káprázat vakított el. Homlokom egy tükös kéz érinté s én felébredtem... Most jön, tisztán éreztem, most kell eljőnie az én Királynőmnek! S ime csakugyan, pillanat mulva egy kocsit tündérel s robogott tova mellettem. Nem csalódtam, ő volt az. Ott állt a fogatban az én

Fényképészeti műkedvelőknek!

Kitűnő fényképészeti szalon- és utazó apparátusok, új, felülmulthatatlan pillanati kézi-apparátusok

MOLL A. császári és királyi udvari szállítónál, BÉCS, Tuchlauben 9. sz.

Kívánatra nagy képes árjegyzék.

Ezen üzletág alapított 1854-ben.

Buzáth Ferenc: Mikor szegény tanítóknak kell, akkor nincs 100 forint!

Molnár János: Foglalkozik Shakespeare János királynéval, amelyet Arany János fordított. Ebből is szeretne szemelvényeket felolvasni, de nyilvánosan nem lehet, olyan erős kitételek vannak benne. Már az ülés előtt kérte az elnököt, hogy rendeljen el zárt ülést, de az elnök erre nem volt hajlandó.

Széll Kálmán miniszterelnök: Mert hát szabályellenes!

Elnök: Igaz, hogy Molnár neki erről szólott, de ő hivatkozott arra, hogy az interpellációk rendszerint nyilvános ülésen történnek s az ülések is nyilvánosak, a zárt ülést nem rendelhetné el.

Molnár János kéri most a zárt ülés elrendelését.

Széll Kálmán miniszterelnök: Husz tag aláírása kellene!

Olaj Lajos: Igen ám, de nem tudnak annyi aláírást összeszedni!

Molnár János a következő interpellációt intézi a kuluszminiszterhez:

1. Van-e tudomása arról, hogy a Lampel R.-féle budapesti könyvkereskedő-cég azt a füzetet, melyről szóltam, úgy hirdeti, mint iskolai kiadást és mint olyant, melyet a vallás- és közoktatásügyi minisztérium „a középiskolák polgári fiú- és leányiskolák, óvónő-, tanító- tanítónőképző-intézetek, valamint a felsőbb leányiskolák számára ajánlott”?

2. Sziveskedik-e nyilatkozni a felől, hogy megfelelő-e az valóságnak?

3. Ha megfelel a valóságnak, helyesli-e azt, hogy ilyen művek, ily alakban a serdülő ifjúságnak miniszterileg ajánlatsanak?

4. Ha nem helyesli, szándékozik-e azt a füzetet az iskolai használatból kivitani, vagy legalább tőle a miniszteri ajánlást visszavonni s egyáltalán az eddig ajánlott műveket revidálni, valamint a jövőre néve a miniszteri bírálatokat, illetve ajánlatok óvatosságra inteni?

(Boszniai sérelmek.)

Vilontal Soma a miniszterelnökhöz hosszú megközlással a következő kérdéseket intézi:

1. Van-e a t. miniszterelnöknek arról tudomása, hogy a delegációknak legutóbb Budapesten történt ülésezése alkalmából a megszállott tartományokból különböző küldöttségek érkeztek Budapestre, hogy az ottani lakosság sérelmeit elpanaszoló folyamodásokat nyújtsanak át az ugyanakkor Budapesten időző felségnek és hogy e küldöttségek nem bocsáttattak ő felsége a király elé.

2. Van-e tudomása a t. miniszterelnöknek arról, hogy az alkotmányos szokások ellenére miért zártot el az ut a kérelmezőktől, hogy panaszainkkal a trón elé járulhassanak.

3. Hajlandó-e a miniszterelnök ur felvilágosítást adni, vajon akkor, mikor a panaszok küldöttségek egyike nála, mint Magyarország miniszterelnökénél jelentkezett, miért nem fogadta azt?

4. Hajlandó-e a t. miniszterelnök ur felvilágosítást adni arról, vajon ő, mint Magyarország miniszterelnöke és általában a magyar minisztérium érvenyt szerzett-e az 1880. évi törvényeknek és különösen e törvény 2-ik §-ának oly módon, hogy befolyást gyakoroljon azon kor-

mányzati irányzatra, mely a megszállott tartományokban inaurálta az azon politikai szemlemer, amely ott érvényesül és ha igen, hajlandó-e meggyőződést szerezni azon eseményekről, amelyeknek a megszállott tartományok legutóbb színhelye s melyek egyrészt a mohamedán lakossággal szemben a közhatalóságok által gyakorolt nagymérvű zaklatásokban és törvénytelen üldözésekben látszik megnyilatkozni, másrészt általában oly kormányzati politika megteremtésében, mely a magyar nemzeti hagyományok alkotmányos és szabadságszerető felfogásának, történelmi küldetésének és a magyar állam érdekeinek nem felel meg.

5. Különösen ami a magyar állam érdekei ellen való politikát illeti, mi igaz a lapok ama híreiből, hogy a Szerajevóban legutóbb lefolyt „Trebević” dalártnep alkalmával a közhatalóságok részvétele mellett magyar nemzeti érdekek ellen irányuló demonstráció történt, ami a magyar nemzeti zászló teljes mellőzésében is nyert kifejezést? És amennyiben a hírlapok hírei a valóságnak megfelelnek, mit szándékozik a t. miniszterelnök ur tenni, hogy a sérelem megtorlatssék?

6. Egyáltalán hajlandó-e a t. miniszterelnök ur arra állandó éber figyelemmel lenni, hogy a berlini szerződés XXV. cikke értelmében a monarchiára bízott misszió és a megszállott tartományok politikai kormányzata olyan legyen, amely — midőn Magyarország vérvél és pénzével járul hozzá Bosznia és Hercegovina megszállásának fenntartásához — az ottani kormányzati irány is egyrészt a szabadság, a művelődés és a haladás elveinek, másrészt a magyar állam érdekeinek mindenben megfeleljen?

Széll Kálmán miniszterelnök: Természetesnek fogja találni a t. Ház és talán helyesebb is, hogy én, miután a képviselő ur speciális adatokat is hozott föl, polemizált Kállay közös pénzügyminiszternek a delegációban tett kijelentéseivel, szóvá ítétt egyes adminisztratív intézkedéseket, a legutóbbi időben történt eseményeket is behozta a vitába, mindezeknél és a kérdés nagy fontosságánál fogva és éppen a t. képviselő ur kérdésének a lényegére és célja érdekében az érdemleges választ máskorra tartom fenn (Helyeslés), ezzel akarván respektálni a t. képviselő urnak és ennek a Háznak is a jogát. Ebből folyólag fenn tartom magamnak, hogy annak idején erre az interpellációra érdemlegesen és kimerítően válaszoljak. De nem tehetem a nélkül, hogy két megjegyzést ne tegyek arra, amit felhozott és melyek közül az egyik egyenesen reám vonatkozik. Gondolom, talán helyes, ha a kérdések sorozatából ma már kiragadom ezt, mert nem akarom, — hosszabb ideig tartó szünet előtt állván a képviselőház — a t. képviselőházat felvilágosítatlanul hagyni arra vonatkozólag, miért nem fogadtam a mohamedán deputációt.

Mielőtt ezt tenném, egyet bocsátok előre, ez pedig abból áll, hogy bárki, bármily véleménynyel legyen egyes dolgokra, egyes tényekre, az adminisztráció egyes rendelkezéseire és körülményeire, bármily kritikát gyakoroljon, amint a t. képviselő ur is gyakorolt, nagyon esetet, nézetem szerint tulzolat, igen sok részben helytelen és téves információkn alapulót; (Ellenmondás a szélsőbaloldalon.) de bármi nézetben legyen valaki, egyes panaszokra és kifogásokra egyet minden elfogultalan embernek el kell ismernie, amit én itt konstátálni akarok, hogy a Kállay közös pénzügyminiszter vezetése alatt álló kormányzat és közigazgatás azon nagy misszió teljesítésében,

melyt Európa kezéből az osztrák-magyar monarchia elvállalt, ugy kulturális, mint gazdasági, általában civilizatórius és adminisztratív tekintetben oly nagy eredményeket ért el. (Igaz! Ugy van a jobboldalon.) amely eredmények azon idő alatt, amely idő alatt kezelése alatt állt az két tartomány, valóban a fejlődés és haladás tekintetében meglepőknek és sok irányban oly nagyoknak és csodálatos gyorsaknak mondhatók, hogy senki se hitte azokat ennyi idő alatt elérhetőnek. (Igaz! Ugy van! a jobboldalon. Élénk ellentmondás a szélsőbaloldalon.) Kállay közös pénzügyminiszter ez irányban való érdemei kétségtelenül igen nagyok és igen jelentősek.

Pichler Győző: A miniszterelnök ur ellen is spiculiszkál Bécseben!

Széll Kálmán miniszterelnök: Én ilyen nem is akarok meghallani, nem is méltó ide! Nem méltó Kállayhoz, nem méltó hozzám, talán a t. képviselő urhoz sem. (Élénk helyeslés a jobboldalon. Egy hang: Szüksége volt erre?)

Másik megjegyzésem vonatkozik arra a kérdésre, miért nem fogadtam én azt a bizonyos bosnyák mohamedán deputációt? A magyar kormányknak ugy, mint az osztrák kormányknak kötelessége és joga befolyást gyakorolni Bosznia és Hercegovina közigazgatásának irányát és elveit illetőleg. (Igaz! Ugy van!) Teszem is. Aktaszereleg tudnám kimutatni, hogy azt soha tagadásba nem veszik. Kállay közös pénzügyminiszter nem egyszer, igen sokszor fordult hozzám elvi és irányadó politikai kérdésekben s nemcsak szóbeli értekezések történtek, de aktaszereleg intéztettek el az ily elvi kérdések.

Zmeskal Zoltán: De nem fogadta el a tanácsot!

Széll Kálmán miniszterelnök: Hiszen nem tudja a képviselő ur! Honnan tudja? (Derűtség.) Én dacára annak, hogy ezt elismerem, nem éreztem magamat indítatva, nem éreztem magamat kötelezve azt a küldöttséget fogadni. Megmondom miért! (Zaj és élénk felkiáltások a szélsőbaloldalon: Halljuk! Halljuk!) Én mindenkit fogadok, az én ajtom mindenkinek nyitva áll. Itt azonban arról van szó, hogy Boszniából jön egy küldöttség és panaszokkal és kérvényekkel akar járulni ő felsége elé; panaszokkal és kérvényekkel oly ügyben, amely annak az adminisztrációknak régi elintézet ügye. Már most én azt, hogy a kormányknak joga és kötelessége beavatkozni Bosznia és Hercegovina adminisztrációjának politikai irányába és elveibe, nem értem, hogy az adminisztráció közvetlen vezetéséből folyó egyes konkrét eseteket és konkrét kérdéseket a magyar kormány intézzen és bíráljon el. (Élénk helyeslés a jobboldalon, zaj a szélsőbaloldalon.) A magyar kormány nem lehet *appellatorum forum* egyes konkrét adminisztratív esetekben és egyes konkrét adminisztratív kérdésekben nem avatkozhatik. (Élénk helyeslés a jobboldalon, zaj és ellentmondások a szélsőbaloldalon.)

Kulib Béla: Kötelesség!

Széll Kálmán miniszterelnök: Nem kötelességre! Rosszul méltóztatnak felogni! Lehet és kell az irányra, az elvekre befolyást gyakorolni (Igaz! Ugy van! jobboldal.) de a hatásköröknek tökéletes összevazarása lenne, ha minden egyes konkrét panasz, ügy, adminisztratív kérdés a magyar kormányknak elintézés alá tartoznék és azok formaszertől elintézésbe beavatkoznék. (Ugy van! jobboldal.) Nem kell és nem szabad a hatásköröket összevazarni.

És mert én tudom azt, hogy ennek a dolognak ezt az élt is adnának és ebben az irányban bi-

szívem Királynője, ott ült virágosan, mint a tavasz istenasszonya!...

— Tavaly tavasszal? Igaza van, az szép ruha volt. Olyan virágos battiszt.

— Ott ült, folytatá hűvével a troubadour, s a hogy továbbogott, én lábaihoz dobtam szíveimet. És ő elvitte magával s nála van mindörökké... Oh ha tudná Királynőm, mi volt az, őnt először láthatni!

— Fájdalom, én nem tudom!

— Beh sajnálom, hogy nem ösmeri azt az érzést!... Vitte a kocsí szíveimet s én nem tehettem róla, örültként vettem magam utána. Futottam az után, midőn egyszerre egy mögöttem dörög fogat rudja felkötött. Elgázoltak... Ugy vittek be a rendőrségre. Az volt a legszebb napja életemnek. Nem éreztem én fájdalmat, ott irtam meg az első szonettetem azon az éjszakán...

— Hogyan, gunyolódott a szép asszony, — mikor először meglátott, elgázolta egy kocsit? És ekkor tettem én magát először boldoggá?

— Igen, szavalá a diák hűvével, ekkor... Hát nem volt-e jó hozzám, hogy végre megjelent előttem a tavasz kontétsében?

— De hiszen én azt se tudtam még akkor, hogy maga létezik! En nem láttam magát...

— Mindegy. Láttam én! Jó volt hozzám tudtán kívül...

— No ez nagyszerű! De mondja, mikor is láttam én magát először?

A költő arca egész kipirult a lelkes indulatból.

— Igen, — az a második fordulópontja életemnek, a második köre menyországomnak! ak-

kor én már mint a mágusok a csillagot, követtem lépte nyomát mindenütt. Szívdobogva lestem jelentését az után... Ott álltak férjével egy ékszerkirakat előtt. En nem bírtam indulatommal s egészen közel lopóztam a Királynőhöz. Már önkénytelen imára kulesoltam kezeim, midőn egyszerre megfordult a Madonna s rám nézett. Oh az a pillanat! Tudja-e, mit tesz az, mikor az imádott lény, kit már annyit néztünk, egyszer végre maga is ránk tekint? Érzem, mint éirogat végig tekintete. Nézte a Királynő a szerelem zárandokát s aztán hangosan felkacagott...

— Persze! Kinevettem magát...

— Igen, nevetett, szavalá a költő rajongva, — oh én csak főhehér fogait láttam! Még azt mondta: „Ugyan nézd ezt a bolodot!”

— Hát csakugyan ugy bámult rá!

— Az az édes kacaj! Mint egy igaz gyöngy-sor pergett az le szívem kincsesházába... Ha kinevetett is, nekem szólt az egyedül, *enyém* volt az egészen... Volt hát már valamim a Királynőtől! — aztán a férje közeledett hozzám...

— Zsebtolvajnak nézte magát.

— Eleinte igen, — de aztán...

— Aztán meg koldusnak!

— Nem tudom már, mit mondott...

— Összeszidta magát!

— En nem hallottam a szavát! A Királynőt néztem, de ő elment. És mikor elment, szerettem volna leborulni arra a helyre, ahol állott...

A szép asszony szomoruan nézett rá.

— Szegény barátom! Lássá, milyen rossz voltam magához!

De a troubadour nem ügyelt rá. Boldogan folytató:

— Aztán megtudtam, hol lakik e földön az én Királynőm. Ott leskelődtem a villa körül s holdas nyári éjszakákon hallgattam a szavát, a hogy a verandán udvaroltak neki! Boldog — oh nem! szegény emberek! Mert hisz egyik se imádtá őt annyira, mint én. Egy késő éjjel alig hallottam a hangját. De azért mégis beszélt, csak hogy suttogva s egy egyetlen mély férfihang felelt neki...

— Az asszony zavartan sűtötte le a szemét.

— Ugy éreztem, veszedelemben van. Mint egy hű kutya örököttem felelte a ház körül. Csak hogy...

— Csak hogy, kiáltá az asszony kissé idegesen, — voltak ott még más, valódi kutyák is, ugy-e? Szegény ember, igazán sajnálom, nagyon megtépték...

— Oh boldogság! Egy pillanatra nála lehettem, azt a levegőt szívhattam, amit ő... Megengedte, hogy eljőjék s elhozzam neki a verseimet. El is mentem. Eljőkelő társaság volt jelen. Oly vigan fogadtak! Ő maga volt a legvígabb s így mutatott be: „Van szerencsém bemutatni önöknek egy bolondot, aki szerelmes belém...” En aztán felolvastam a verseimet.

— Lássá, ez megint csunya volt tőlünk, hogy ugy kinevettek magát.

— Kinevettek? mondá a troubadour, hiteh- lenkedve, — de hogy... En csak a királynő menyői kacaját hallám. És elolvastam volna még ötször annyi verset, hogy ezt halljam... Aztán egy napon vége volt az örömeim: busan, könnyekben találtam —

Az En Ujságom

október havában a tizedik évfolyamába lépett. Meséivel, verseivel, elbeszéléseivel, gazdag, változatos, mulattató tartalmával, gyönyörű képeivel a legszebb, legjobb képes heti magyar gyermeklap. Szerkeszti Pósa bácsi. — Negyedévre csak 1 frt.

Kiadóhivatal: Budapest. Andrássy-ut 10. szám.

zonyos demonstráció rejlik annak a küldöttségnek a fogadásában, nem éretem magamat indítva fogadni azt a küldöttséget, amelyről tudam, hogy egy konkrét kérdésben, amelyről meg van a maga törvényes és a maga rendes fóruma, akar hozzám fordulni. (Helyeslés jobbfelől.)

Az érdemleges választ a többi kérdésre akkor fogom megadni, a mikor az egész interpellációra érdemlegesen fogok felelni. En csak azt jelentem ki, hogy a t. képviselő ur, aki beszédének bevezető részében maga is elismerőleg nyilatkozott Kállay pénzügyminiszter ur irányában, az én válaszból — ezt már előre mondtam — meg fog győződni arról, hogy az az egyetértés és szolidaritás úgy politikai, mint egyéni szolidaritás, amely köztem és a közös pénzügyminiszter ur között oly hosszú idő óta fennáll, egy pillanatot se volt megzavarva és ebben a kérdésben is meg lesz motíválható. Annak idején meg is fogom okolni és ki fogom fejteni álláspontomat az irányról és elvekről, amelyekre a törvény szól, amelyekre nézve magam is érzem jogaimat és kötelességeimet. Egyelőre csak ezeket tartottam szükségesnek elmondani. (Élénk helyeslés a jobboldalon és a középben.)

Horanszky Nándor személyes kérdésben kér szót, mivel Visontai Soma az interpelláció bevezető-beszédében őt is érintette.

Visontai azt mondta, hogy a monarkia nem teljesíti azt a missziót, amelyet a berlini szerződés értelmében magára vállalt. Erre tette ő azt a közbeszólást, hogy talán többet tett, mint amennyi előre gondolható lett volna. Mintán a közbeszólása folytán Visontai őt névszerűen megnevezte, kénytelen egy megjegyzést tenni. Igazságosan nem állíthatja senki, hogy a monarkia azt a misszióját, amelyet a berlini szerződésben magára vállalt, nem teljesíti, éppen ezért Magyarországot és a monarkiát a külföld előtt ily értelemben megvádolni nem lehet. Ez az, ami ellen közbeszólásával is tiltakozni akart.

Visontai Soma szavainak értelmét helyreigazítja. A miniszterelnök alkalmas fórum arra, hogy ha Boszniából és Hercegovinából panasz-küldöttség jön, azt elfogadják, akar tetszik a közös pénzügyminiszternek, akár nem.

Elnök: Az interpellációt kiadja a miniszterelnöknek.

Az ülés fél egy órákor végződik.

II. A főrendiház ülése.

— Kezdeté délelőtt 11 órákor. —

Elnök: Báró Fay Béla. A kormány részéről jelen vannak: Darányi Ignác, Ploz Sándor.

Elnök: Megnyitja az ülést. Napirend előtt Darányi miniszter kíván válaszolni báró Ambrózy Béla interpellációjára.

Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter: Kifejti, hogy kétféle szőlővessző- és oltványtelepek vannak. Vannak olyan szőlővessző- és oltványtelepek, amelyek tisztán magánüzletek és magánvállalatok, ezekről szemből a kormánynak eddig eljárni törvényes módja nem volt. Vannak ezután olyan szőlővessző- és oltványtelepek, amelyek állami támogatásban részesülnek, a melyek a termelt oltvány után bizonyos prémiumot kapnak. Az ilyen telepeket a szőlőszeti felügyelők által időnkint megvizsgáljuk és iparkodunk őket abban a tekintetben ellenőrizni, hogy mennyiben reális az az ízet, amely állami segítségben részesül; és amennyiben azt találjuk, hogy nem felel meg azon föltételeknek, amelyek alapján a szubvenciót

Az asszony elkomolyodott. Egy sóhajjal mormogá:

— Izen, emlékszem.

— Oh de bánatos volt az én szép Királynőm! nekem a szívem szakadt meg. Sirt hosszasan és vallott... Es akkor ismét kitüntetett jóságával: megbizott bennem. Elküldött egy levéllel —

— Ne, — ne! suttogá a szép asszony elakarva az arcát. — ne folytassa!

— Oly boldoggá tett, hogy tehettem érte valamit. Aztán attól fogva a télen gyakrabban láthattam. Sokszor hivatott s én nekem mindig megdobbant a szívem, mikor a violaszín peaces levélkét megpillantottam a kezében. Mikor azt rám bízta, mindig oly kedves volt, mindig megengedte, hogy megéssék a kezét... Egyszer aztán a férje —

— Az istenért, kérem, ne —

— De jó maradt ő hozzám azontul is. Most két hónapja megígérte nekem, hogy azon a béli éjszakán egyszer kinéz a villa ablakán. Tán szüksége lesz rám, ledob egy violaszín peaces levelet... En ott vártam a hóban egész éjszaka. — Istenem! hisz ő akkor csakugyan eljött! Elfeleltem...

— Ott álltam egész éjszaka. Reggelre aztán lázam lett és köhögtem. Kórházba kerültem.

— Barátom, bocsásson meg...

— Oh Királynőm, ha tudná, mily boldoggá tett ekkor is! A szerelem egykor koldus vándora végre elért menyországá hatodik körébe. Szenvedni, — tán meghalni az imádot lényért... nem a legmagasabb jutalom-e ez? En szenvedtem s Királynőm nem feledkezett meg rólam. Eljött hozzám....

kapják, akkor a szubvenciót beszüntetjük, az ily telet az állami telepek közül töröljük és ennek megtörténtét közhírré tesszük, ami már egy pár esetben tényleg meg is történt.

Ami az oltványok rosszágát illeti, nem tagadható, hogy ezen a téren sok visszásg fordult elő; azonban az is bizonyos, hogy a helyzet ma már némileg kedvezőbb és mindig kedvezőbb alakul.

Ami a visszatekintés megakadályozását illeti, arra szolgál a szőlőszeti ismeretek terjesztése; ennek egyik eszköze p. o. a szőlőszeti utmutató, mely az országban minden részében el van terjedve és amelyről az illetékes szakértők elismeréssel nyilatkoztak.

Azon visszázáságokat, melyek az oltványok tekintetében előfordulnak, ismeri és ezzel a kérdéssel folyton foglalkozik. Azonban ennek megoldását kapcsolatba kell hozni a jogrendszerünkkel és vannak e kérdésnél gyakorlati nehézségek is. Az oltvány megismeri, hogy jó-e vagy rossz, igen egyszerű és könnyen lehetséges; de azt megállapítani, hogy ugyanaz a faj szállítottat-e, amely megrendeltetett, sokszor háromszor hat hónap múlva sem sikerül. Nincs az a szakértő, aki azt azonnal megállapítsa: a kihágások pedig mai jogelveink szerint hat hónap alatt elévülnek. Tehát eső után jönnek a köpenyeggel, ha a mai jogrendszer keretében intézkednénk. Mind a mellett, miután a kérdés nagyon fontos, nem szándékozik azt elejteni, és óhajtaná, hogy akár törvényvel, akár törvény nélkül valami megoldást találjunk, amely különösen szabályokat alkosson e részben, mert ma napig nincsenek egyéb rendelkezéseink, mint az általánosan fennálló jogi szabályok.

Elnök: Jelenü, hogy a főrendek a választ tudomásul veszik.

A képviselőház által eddig letárgyalt törvényjavaslatokat vita nélkül elfogadják a főrendház.

Az ülés 1/1 órákor végződik.

BELFÖLD.

Az országgyűlés elnapolása. A képviselőház hétfőn ülést tart, melynek napirendjére a bizottsági előterjesztések és a miniszterelnök válasza van kitűzve Kossuth Ferencnek a kínai ügyben hozzántézt interpellációjára. Ezen az ülésen fogják az országgyűlést szeptember végéig elnapoló királyi kéziratot felolvasni. A képviselőház ülése után a főrendiház is tart ülést a királyi kézirat meghallgatása végett.

Mentelmi ügyek. A képviselőház mentelmi bizottsága Chorin Ferenc elnöklésével tartott mai ülésében Kabos Ferenc előadása mellett a következő mentelmi ügyeket intézte el: gróf Tisza István, Olay Lajos, Gyárfi Ödön, gróf Károlyi Sándor, Purguly Sándor, Bartha Miklós, Sándor József és Fay István képviselők mentelmi jogainak felfüggesztését kéri az illetékes bírói hatóságok, hogy az ellenük párbaj vétségé miatt hozott ítéletek végre legyenek hajthatók. A bizottság a nevezett képviselők mentelmi jogának felfüggesztését hozza javaslatba a Fay István képviselő mentelmi jogának a kivételével, melyt nem tart felfüggeszhetőnek, minthogy az ítélet nem volt mellékelve a megkereséshez. — Holló Lajosra nézve pár-

— En mentem el magához?

— Igen, hiába tagadja, — eljött hozzám lázálmaimban! Ott ült ágyam mellett és ápolott — és nem a büszke királynő volt többé, hanem egy virrasztó Madonna. Ne tagadja, — ha nem is tud róla, ott volt... jóságos szíve elhozta szenvedő troubadourjához. Oh boldogság, — fogta a kezemet s egyszer, abban a legnagyobb pillanatban, midőn szerelem a menyek tetejéig vitt fel, homiokon eskölt. Akkor kellett volna meghalnom. De nem tehetek róla, visszaestem a földre. Felgyógyultam. S most itt állok hálátlan, érdemtelen az előtt, aki ilyen boldoggá tett.

Egy percre csend lett. Az asszony csak nézte merengőn, álmélkodva.

— Mondja csak, mormogá végre megindultan, hát amit most mindent elmondott... hát ezzel tettem én boldoggá magát?

A költő mámoros mosolylyal riadt fel. Elcsodálkozott a kérdésen.

— Hát... ezért szeret maga engem?

— Ezért! — kiáltá rajongva — hát persze, hogy ezért!...

Az ajtó becsukódott, de a szép asszony még hosszasan bámult a távozó szegény poéta után. Egyszerre aztán sirva temette arcát zsebkendőjébe.

— Oh Istenem — suttogá — ha ő is úgy tudna szeretni engemet!

Pillanatra töprengve nézett maga elé s aztán még keservesebben zokogva tévé hozzá:

— De ne — jobb így! Mert akkor meg ténnyen nem szeretném őt...

baj vétségé és báró Fiath Miklósrá nézve becsületértés vétségé címén kéri az illetékes bíróságok a mentelmi jog felfüggesztését, amit a bizottság javaslatba is hoz; ellenben Pichler Győztré és Hentaller Lajosra nézve (becsületértés) nem javasolja a mentelmi jog felfüggesztését, minthogy az illető bírósági megkeresések nincsenek kellőleg felszerelve.

A katolikus autonómia. A katolikus önkormányzat szervezésére egybehívott kongresszus nagybizottsága által kiküldött tizenkettes albizottság f. hó 18-án, hétfőn ülést tart. Amint tudva van, gr. Szapáry Gyula elnök, már május közepére összehívta ezt a bizottságot, de akkor a tagok oly csekély számmal jöttek össze, hogy formális ülést nem tartottak, hanem magán értekezésben tárgyalták a püspöki kar által kiküldött hármas bizottság ismeretes emorandumát. A hétfői ülés napirendjére is ez van kitűzve, valamint ama tanácskozások eredménye, melyeket a kultuszminiszter által e tárgyban kiküldött hatos bizottság az utóbbi hetekben folytatott.

Az Ugron-ügy vége.

Budapest, június 16.

Az összeférhetlenségi bizottság, sok halasztás után, végre ítél Ugron Gábor ügyében. Az ítélet fölmentő és pedig mind a két ügyben, amely a bejelentések tárgya volt. A talpfák szállítása dolgában az ítélet teljesen egyhangú; a pokrócgyár dolgában Rátkay Lászlónak külön véleménye volt, de ez is csak az ítélet szövegéhez nézve. A fölmentés maga egyhangú ebben a dologban is.

Ezzel az ítélettel remélhetőleg be van fejezve ez az egész kínos ügy.

A bizottság üléséről a következő tudósítást adjuk:

A képviselőház összeférhetlenségi bizottsága Apáthy Péter elnöklésével ma ülést tartott, melyen a bizottság tagjai közül Angyal József, Dósa Endre, Ragályi Béla, Rátkay László és Rudnyánszky Béla előadó volt jelen.

Elnök üdvözölte a bizottság új tagját, Angyal Józsefet és bejelentette, hogy Bonák Károly biz. tag betegség által gátolva van a megjelenésben. Bemutatta ezután Kikaker kolozsvári kávéház tulajdonosnak a Ház elnökehez intézett táviratát s közlegyűlése hitelesített levélét, mely szerint valaki a nevével rutil visszaél s az ő nevében történt bejelentés hamisítvány.

Ennek következtében a bizottság elhatározta, hogy a Kikaker nevében történt bejelentést tárgyalás nélkül visszajuttatja a Ház elnökehez. E határozat értelmében a László Mihályra vonatkozólag Kikaker nevében történt bejelentés tárgyalását a mai ülés napirendjéről levették. A bizottság további tanácskozásában László Mihály is résztvett.

Ezután áttért a bizottság az Ugron Gáborra vonatkozó összeférhetlenségi bejelentések tárgyalására.

Rudnyánszky Béla előadó fölolvasta Ugron Gábornak az államvasutakkal kötött téglaszállítási szerződése tárgyában önmagára nézve tett bejelentését, valamint a reá vonatkozó összeférhetlenségi bejelentések tárgyában a bizottsághoz intézett ismeretes nyilatkozatát.

Felolvasták továbbá Bak Rafaelnek, ugy Tasnády és Vecsey szentesi ügyvédeknek Ugronra vonatkozó összeférhetlenségi bejelentéseit s Miklós Gy. tanítónak a Ház elnökehez intézett levélét, amely szerint Ugron őt megbízta a brassói gyárak tanulmányozásával, őt ezemelte ki a létesítendő gyár felületvezetőjének s annak, hogy a gyár mindaddig nem állított fel, az üzleti pangás és a pénzülsőség az oka.

Több okmány felolvasását a bizottság egy tagja sem tartván szükségesnek, a bizottság ezek után tanácskozássra vonult vissza.

Ez a tanácskozás több órát vett igénybe.

Pont három órákor esengetyűsző jelentette, hogy a bizottság befejezte tanácskozását.

A folyosón várakozó hallgatóság csoportját, — amely jobbadán hírlapírókból és képviselőkből állott — bebocsátották és Apáthy Péter elnök foszult figyelem közben hirdette ki a bizottság következő két határozatát:

I. Határozat.

Ugron Gábor országgyűlési képviselőre nézve a M. A. V.-tal talpfák, tűzifa, padló-kocka és téglaszállítására vonatkozó szerző-

Szájpadlás nélküli fogak.

Fülöslegessé teszik az inylemez használatát. A szájból kivenni nem kell, nem is lehet. Számos elismerő levél. Jótállás.

Wellner Gyula

szpecialista a szájpadlás nélküli műfogak készítésében VI. kerület, Andrássy-út 38. szám.

déseiből kifolyólag összeférhetlenség esete nem forog fenn.

Indokok.

A bizottság előtt fekvő ügyiratokból kintük az, hogy Ugron Gábor mindezen anyagokra nézve mint termelő szerződött, a fát saját erdeiből szállítja és a tégla önmaga saját téglagyárában termeli. Miután pedig a törvény indokolásában foglaltak szerint a termelőt, aki egyenes összeköttetésbe jut akár szerződés révén is az állammal, az összeférhetlenség tekintetében a vállalkozó fogalma alá vonni a törvényhozás nem akarta s az ily szerződést az egyéb vállalkozási szerződésekkel azonos elbírálás alá vonhatónak nem tartja, az összeférhetlenséget megállapítani nem lehetett.

II. Határozat.

Ugron Gábor országgyűlési képviselőre nézve a m. kir. kereskedelemügyi miniszterrel Udvarhely megye Nyíkö vize menti lakosságának pokróckötő háziiparba való beoktatására és az iparral télen leendő foglalkoztatására nézve megkötött szerződése alapján az összeférhetlenség esete nem forog fenn.

Itt az elnök félbeszakította a kihirdetést és így szólt:

Megjegyzem, hogy ez az ítélet *szótöbbséggel* és pedig öt szóval egy ellenében hozott. A bizottság egyik tagja Rátkay László ugyanis azon indítványt terjesztette elő, hogy a bizottság mondja ki azt, hogy Ugron Gáborra nézve ebben az ügyben az idő szerint nem forog fenn összeférhetlenség esete.

A bizottság többsége azonban ezt az indítványt nem tette magáévá és előbb kihirdetett határozatát öt szóval egy ellen mondtotta ki. Ez ellen Rátkay László *különvéleményt* jelentett be.

A bizottság határozatának megokolása a következő:

Tény az, hogy Ugron Gábor a m. kir. kereskedelmi miniszteriummal közjegyzői okiratra kötött kötelezvényben szerződött arra, hogy 1000 frt segély- és 5000 frt kamatmentes kölcsön ellenében Udvarhelyvármegye Nyíkö vízmentes lakosságának pokróckötő házi iparba való beoktatását és az iparral télen leendő foglalkoztatását magára vállalja s ez összegeket e célra használja fel.

A szerződésben és megállapodásokban azonban olynemű vállalást nem foglaltatik, melynek nyereségi és veszteségi esélyei a kormánytól, vagy azok közezeitől függenek, mert hisz üzleti viszonyon alapuló elszámolás közte és az állam közt nem volt és az az állammal szemben üzleti természetű vállalkozásnak a törvény és annak indokolása folytán nem is tekinthető. Ami pedig az e célra átvett összeget illeti, ez egy nem ismétlődő ténykörűmenny, amely az inkompatibilitás tekintetében azért sem jó figyelembe, mert ez nem adatott Ugron Gábor saját céljaira, s az arra az esetre, ha az általa újabbra kért határidőre az elvárt feladatot meg nem oldaná, ugyanazon összegben visszatéríteni tartozik.

Az ítélet felolvasása után az elnök az ülést 1/4 órákor berekesztette.

KÜLFÖLD.

Tanácskozások Ausztriában. A baloldali pártok elnökeinek konferenciája ma befejezte tanácskozásait, amelyekről a következő kommunikét adták ki:

„Teljes egyértelműséggel és határozottsággal sajnáljuk és ismételjük azt a meggyőződésünket, hogy Ausztriában a nyelvviszonyok törvényes rendezése első sorban a német nyelv kötelezővé tételétől függ.”

Szóval a német pártok most először foglalnak teljes egyértelműséggel állást a német nyelv kötelezővé tételével szemben, ami az ő részükre ezentalis conditio sine qua non. A baloldali pártok elnökei ezt a határozatot küldöttség útján nyújtják át a kormánynak.

Véres lázadás Bulgáriában. Egy ideig hallgattak a bolgár táviratok arról a lapangó elégtelenségről, amelybe a tizedadó behajtása az egész bolgár parasztságot ejtette. Ruscukban

és környékén kihirdették az ostromállapotot, valószínűsítve a kezdődött a zendülő falvakban, azután halotti csend lett. Ma azonban a várni kerületben *ismét kitört a parasztlázadás* ugyancsak a tizedadó miatt s a fölfegyverkezett nép formális ütközetbe keveredett a katonasággal. Az elkeseredett parasztlázadás kezdte meg a harcot, amely számos ember sebesülésével és néhánynak halálával végződött.

Szófiából távirati rendelet érkezett a várni katonai kormányzósághoz, hogy a várni és simlai kerületekben *rogtán hirdesse ki az ostromállapotot*. Ebből az intézkedésből s a tegnapi eseményekből kitetszik, hogy a bolgár parasztlázadás sokkal szélesebb körű, nagyobb jelentőségű és veszedelmesebb, mint ahogy a hivatalos bolgár körök feltüntetik.

Bukarest, június 16.

Durankulak bolgár községben a lakosság *fellázadt a tizedadó miatt*. A zendülők ellen lovasságot rendeltek a községbe. Egy parasztlázadót a lovasság parancsnokát, egy századot. Erre a katonaság egy rohamot intézett a zendülők ellen. Mind a két részen sokan megsebesültek.

Bukarest, június 16.

Durankulakban, hat kilométernyire Dobrudzsától, véres összeütközés volt a zendülők és a katonaság közt. *Két száz és 70 parasztlázadót meghalt, a katonaság és a zavargók részén 20-20 a sebesültek száma. A parasztlázadót lerombolták a községhezát.*

A hivatalos bolgár távirati ügynökség a következő, nyilván alaposan megcenzurált hírt adja közre:

Szófia, június 16.

A bolgár távirati ügynökség jelentése szerint a várni kerületben, Balci mezőváros közelében fekvő Durankulak község lakosai az adóhivatalnokoknak a tizedadajstrom összeállítására közben ellenállottak, miért egy lovasszázadot küldtek oda. Menet közben a csapatokra a községi lakosok néhány csoportja *várakozás nélkül és a század élén lovagló két tiszert megölt*. A század azonnal tüzet adott. Miután vagy 30 embert megsebesítettek, a parasztlázadót elmenekültek, mire a roham azonnal helyreállították. A lovasszázad segítségével gyalogos csapatok: küldtek, hogy a bűnösöket elfogják. Várna és Simla kerületekben ki fogják hirdetni az ostromállapotot.

A khinai felfordulás.

Budapest, június 16.

Az utolsó hír, amit a hatalmak pekingsi követeiktől kaptak, az, hogy ultimatumot intéztek a cungli-jámenhez, követelve a város kapuinak a megnyitását. A khinai kormány azonban erre nem is válaszolt. Igaz, hogy ez a hír is, mint a legtöbb rémhír, Sanghaiból érkezett, tehát nem éppen pozitívum. De biztos tény az, hogy az európai kabinetek három nap egyetlen hírt sem kaptak Pekingből s így sejtelmők sincs arról, hogy három nap óta mi történik Khina fővárosában. Tiencini hírek már arról beszélnek, hogy az összes követségek palotáit lerombolták s a német követet meggyilkolták és hogy ennek következtében sietősen elindítottak egy angol hadihajót, jöjjönhet épp aznap indult el már egy másik hadihajó a khinai vizekre. Ha unalmassá nem vált volna már a frázis, azt mondanók, hogy a helyzet tehát szerteflott komoly, nemcsak az esetleges történet miatt, hanem a miatti is, hogy a hatalmak egyetértésben minden, csak nem teljes. Egyedül Oroszország volna abban a helyzetben, hogy nagyobb csapaterővel léphessen fel, még pedig gyorsan; csak hogy Oroszország ilyen akcióra nem hajlandó másképp, mint a hatalmak által adott közös mandátum alapján. A hatalmak azonban tudják, hogy az ilyen mandátum mit jelent s mire használható fel, és — haboznak. A khinai felfordulást így a diplomáciai bonyodalom teszi igazán teljessé.

Mai tudósításaink a következők:

Berlin, június 16.

A Wolff-ügynökség jelenti *Tiencinből* tegnapi kelettel: Az idevaló idegenek eléggé meg vannak védve. Abban a városrészben, ahol a khinaiak laknak, boxerbandák mutatkoznak, amelyek már *három kápolnát elhamvasztottak* és a bennszülött lakosság között rémületet terjesztettek. *Tiencin*

és Langfang között a boxerek két vasuti hidat járhatatlanná tettek. A hidak helyreállítására már megindítottak egy vonatot munkásokkal. Az *idegen csapatok nem nyomulhatnak előre, mert Langfang mögött a vasut el van pusztítva*. A német csapat azonban időközben gyalogutakon folytatta útját Peking felé. Hír szerint a cungli-jámen beleegyezett abba, hogy — legfőkébb — 1200 idegen katonára bevonulhasson Pekingbe.

New York, június 15.

A Post washingtoni levelezője jelenti, hogy Hay külügyminiszter úgy nyilatkozott, hogy az Egyesült-Államok kormányához a többi hatalmak azt a kérelmet intézték, hogy jelölje meg az Egyesült Államok álláspontját a khinai kérdésben. A miniszter hozzátette, hogy a hatalmak előtt ismeretes, hogy az Egyesült-Államok álláspontja teljesen független, csakis a válság alatt járának el az Egyesült-Államok a többi hatalmakkal közösen. A miniszter nézete szerint Oroszország és Japán megkapta a többi hatalmak beleegyezését ahhoz, hogy csapatokat szállíthasson partra Khinában. Az Egyesült-Államoktól nem kértek ehhez beleegyezést.

Washington, június 16.

A kabinet arról tanácskozott, hogy ajánlatos lenne a Khinában lévő amerikai csapatokat megerősíteni. A tiencini amerikai konzul azt táviratozza, hogy a *csőcsélék az ur a városban*. A hatóságok, úgy látszik, *nem tudnak ellene semmit sem tenni*. A tiencini idegeneknek eddig nem történt semmi bajuk.

New York, június 16.

Az a hír, hogy Edna Terry amerikai orvosnő a boxerek meggyilkolták, valótlannak bizonyult. A nevezett orvosnő Tiencinben van és semmi baja sem történt.

Hongkong, június 16.

Ma 275 ember ment Tiencinbe. A többi odarendelt csapatok holnap indulnak el a Terrible hajóval.

London, június 16.

A Reuter-ügynökség jelenti *Tiencinből* tegnapi kelettel: Híre jár, hogy az idegen hatalmak csapatai ma este megkísérik a Taku mellett levő erődítmények elfoglalását. Nich tábornok 2500 emberrel Lutaiból Csungtingenseng felé tart, amely fele után van Tiencin és Taku között. Tung tábornok Sanhajkvanból Peking felé tart.

London, június 16.

A Daily Express jelenti Sanghaiból tegnapi kelettel: *Egy nagy khinai sereg megszállta tartja Pekinget. A város kapui zárva vannak. A kapukat modern ágyúkkal védik. Tung tábornok kijelentette, hogy más idegen csapatok nem fognak a szent város területére lépni. Az idegen követek hétfőn ultimátumot intéztek a cungli-jámenhez, amelyben a város kapuinak megnyitását követelték, de választ erre nem kaptak. Másfélszer főnyi orosz katonaság, amely hat ágyúval érkezett ide Port-Arturból és függetlenül járt el, Peking elé érkezett. Hétezer orosz katonára már partra szállt. Az orosz katonák állítólag a császárnének fogják pártját.*

London, június 16.

A Daily Express jelentése szerint kormánykörökben azon tanakodnak, hogy *Dél-Afrikából* két dandárt küldenek Khinába.

Brüsszel, június 16.

Az *Indépendance Belge* a legjobb forrásból jelenti, hogy *Oroszország* csak az esetben küld nagyobb csapatokat Khinába, ha az összes érdekeit hatalmak erre Oroszországnak *formális mandátumot* adnak, mert a cár, mint izolált lépést, veszedelmesnek tart a világbékére nézve.

Hongkong, június 16.

A Veszt folyó közelében rendezavarások voltak. Hír szerint egy nagy csapat fölkelő gyűlt össze Kveisin mellett.

London, június 16.

Egy távirati ügynökség jelenti, hogy a lázadók az összes követségi palotákat Pekingben lerombolták s a *német követet meggyilkolták*.

Ez a távirat, noha *Hongkongból* jött s állítólag csak egy tiencini hírszöveg alapján, itt rettentő megdöbbenést keltett. Egy angol hadihajó 400 emberrel nyomban elindult Hongkongból Tiencinbe. Egy páncélos hajót is küldtek Tiencinbe.

EDLACH gyógyintézet

Alsó-Ausztria, 15 peronyire Payerbachtól. Reichenau. Tulajdonos: Dr. K. Fried. Gyönyörű, napos, szőlőtől örvös fekvésben, 600 m. mag. a tenger színe fölött. Teljes vizgyógyászat. — Intézet gyógytorna számára. — Összes diéta-kurák. — Legnagyobb kényelem. — Vill. világítás. — Egész éven át nyitva. — Edlach városközi telefon 2. sz. Prospektussal és értesítéssel szolgál az igazgatóság.

Az itteni német nagykövetség eddigelé nem kapott hivatalos jelentést a pekingi német követ meggyilkolásáról.

London, június 16.

Mint az esti lapok *Tiencinből* mai kelettel jelentik, *Pekingben* felgyújtották a *katolikus székesegyházat*. Az esti lapok *sanghai* jelentése szerint egy vasuti vonat, mely készleteket vitt a felmentő csapatoknak, kénytelen volt visszatérni.

Háos, június 16.

Mint a *Pol. Corr.* mai kelettel Londonból jelenti, a japán kormány értesítette képviselőit, hogy 1000 embert küldött *Tiencinbe* és hogy ennek a hatalmakkal egyetértőleg kiküldött expedíciónak az a célja, hogy a japán alattvalókat és más külföldieket, akiknek élete az Észak-Khínában legutóbb történt események következtében veszélyeztetve van, megvédelmezze.

Hága, június 16.

A németalföldi kormány utasította Holland-India kormányzóját, hogy a Khínában levő holland alattvalók védelmére hadihajót küldjön egy partra szállítandó csapattal a khínai vizekre.

Berlin, június 16.

Az északiemertországi Lloyd-társaság *Köln* nevű gőzöse ma főválló-legénységgel *Csingtauba* érkezett.

Kopenhága, június 16.

Sanghaiból ideérkezett távirat szerint már *Tiencin és Shanghai közt is megszabadt a távirát-összeköttetés.*

Az olasz trónbeszéd.

Budapest, június 16.

Umberto király ma nyitotta meg trónbeszédével az olasz parlament huszonegyedik törvényhozási ülését, a szokásos cerimoniale mellett. Súlyosabb és válságosabb körülmények közt nem igen nyílt még meg szessió, mint most. Az új parlament kétségtelenül magában rejti annak a bomlásnak a esirát, amely az előbbi parlament lehetetlenné tette. Jellemző, hogy a szélsőbal ellenzék nem vett részt a megnyitó ünnepségben s nem tartotta szükségesnek, hogy meghallgassa a királyi intéző szót, amely a trónbeszédben elhangzott. *Umberto* király utal a történetekre s appellál az új népképviselők hazafiságára, de nagyon kérdéses, hogy szavainak meglesz-e a kívánt hatásuk. Olaszország újra parlamenti és alkotmányválság előtt áll s a kibontakozásról sejtelve sincs még senkinek.

Róma, június 16.

A trónbeszéd, amellyel *Umberto* király a parlament új ülését megnyitotta, a többi közt ezeket mondja:

A képviselőház többsége és kisebbsége között uralkodó éles ellentét, amely tulmeg a békés és rendes tanácskozás határain, megakasztotta a parlamenti munkát és arra indította a királyt, hogy az alkotmányban megszabott legrövidebb határidőn belül a választókhoz appelláljon. Az ország most kimondta verdiktjét.

A trónbeszéd azután üdvözli az új parlamentet s azt mondja, hogy a király bizik benne, hogy a parlament a maga bölcsességében, hazafiságában és a szabadság intézményei iránt való szeretetében buzdiást és eszközöket talál majd arra, hogy nehéz és elutasíthatatlan kötelezéseit teljesítse.

Azután így folytatja a trónbeszéd:

Szövetségeink és valamennyi hatalommal való kitűnő viszonyunk biztosítottak nyujtanak az országnak arra, hogy a nemzet érdekei minden alkalommal megóvatnak. Az ország belsejében uralkodó állandó rend erős bizalmat kelt az országban, aminek bizonyossága a mezőgazdaság és az ipar terén való folyton haladó munkálkodás. Olaszország szabad intézményeinek köszönheti e század második felében kivívott nagy haladását. De nagy utat kell még megtennie, hogy elfoglalja azt a magas helyet, amely a gazdasági és társadalmi szempontból legcivilizáltabb nemzetek között megilleti.

A király hangsúlyozza azután, hogy az új parlamentnek a munkások helyzetének javításával, az ipari és mezőgazdasági termékek kellő védelmével, a kivándorlók hatóságok védelmével, az adórendszer fiskális szigorúságának a költségvetés keretein belül való enyhítésével és a nevelés, közoktatás, igazságügy és közigazgatás reformjával kell majd foglalkoznia. A parlamenti intézmények szabályos működés

dése nélkül azonban nincs remény e tervek megvalósítására. E cél elérése végett a király mindazoknak a jóakarataira appellál, akik hívei a hazának és a koronának, amely mindig osztozott a haza sorsában.

A trónbeszéd így végződik:

Mikor az általános közepett kihirdetem atyámnak, a nagy királynak a halálát, azt mondtam, hogy be fogom bizonyítani az olaszoknak, hogy az intézmények nem pusztulnak el. Most be kell váltanom ezt a legszentebb ígéretemet, tehát közelesem megvédeni ezeket az intézményeket minden veszedelem ellen, amely őket fenyegetheti. Önöknek pedig úgy kell cselekedniük, hogy a nép ne szűnjék meg ezekben az intézményekben boldogulásának legerősebb eszközét látni. Azzal a nyugalommal és méltósággal, amely tanácskozásait jellemzi, bizonyoságot tesznek majd arról, hogy el tudják végezni azt a termékeny törvényhozói munkát, amelyet az ország önéktől elvár. Kívánom és el is várom, hogy mindannyian, egyedül a haza javának érdekétől áthatva, működjenek közre e cél elérésében.

Róma, június 16.

Biancheri nem fogadja el az elnökelöltséget, de az összes ellenzéki pártok mégis órá fognak szavazni. A többségben differenciák merültek föl. A szociálista párt elhatározta, hogy a rossz aratásra való kitámasztal fogva a gabonavám eltörlését és a gabonakereskedés államosítását fogja indítványozni.

Róma, június 16.

A képviselőház ülése igen látogatott. Az összes miniszterek jelen vannak. Az elnökválasztásnál *Galló* 242 szavazattal elnökké választották, míg *Biancheri*re 214 szavazatot esett. *Kilene* szavazólap üres volt. *Gallo* megválasztását a centrum és a jobboldal tetszéssel, a szélsőbal nagy lármával fogadta.

Róma, június 16.

A képviselőház az esti ülésen az első szavazással megválasztotta az összes kormányjelölteket az alelnöki és háznagyi állásokra, valamint négy jegyzői állásra. Hétfőn szűkebb választás lesz egy alelnöki és négy jegyzői állásra. Az ülést minden incidens nélkül bekezesztették.

Róma, június 16.

A király ma 47 szenátort nevezett ki, köztük *De Renzis di Montanaro* londoni nagykövetet.

HIREK.

Arról, ami nincs.

Halmos János polgármester elnöklele alatt ma anket volt a városkázán az idegenforgalom érdekében.

Egyelőre nem is lesz — s attól félek, hogy az egyelőre tovább fog tartani, mint a mi életünk lámpása lobog még. Hogy miért? Mert képzelje el magát *Halmos* János polgármester ur angliusknak vagy amerikainak, aki ráhatározta magát arra, hogy beutazza a kontinentet s aztán tegye a szívére a kezét, és kérdezz meg magát, hogy: — ugyan mi a micsodának jöjjön ebbe a városba? Mit keressen benne olyast, amit másutt nem talál meg? Hol van itt az érték ahhoz, hogy az Európán átszáguldó idegen stációt tartson ezeken az európai forgalomban tisztára átutazásra vagy átszállásra szánt pályaudvarokon. Csak egy képtárt, egy szobrot, egy muzeumot vagy egy épületet mutassanak az urak, amiért érdemes félbeszakítani csak huszonnegy órára is egy olyan utat, ami arra van szánva, hogy megtermékenyítse, fölfrissítse, bámulatba ejtse azt, aki ráállozza az idejét, a pénzét és a nyugalomát. Ha az meglesz, akkor aztán lehet gondolkozni azon, hogy hogyan hívjuk föl rá az idegen figyelmét. Addig azonban szedelgők vagyunk, ha csak egyet is kiszállítunk a kocsijárból, a mi eredeti látványlóbá, keletre, délre rohan vele. És isten őrizze az ügyet minden csalódott idegentől. Olyan az, mint a mesterségesen,

furfangosan beharangozott színházi publikum, amelynek rossz darabot adnak a pénzéért. A ma megcsipett egy helyett holnap már husz marad otthon.

Az idegenforgalom: vesszőparipa, amire a mi nagy gyerekeink felülnek és amíg nőgatják maguk alatt, azt hiszik, hogy repülnek, mint a sas. Idegenforgalom, okvetlenül, holnapra legyen készen. Megrendelésre próbálják elkészíteni, mintha a suszternél varrnák, szegelnék hozzá a forgalomhoz az idegent. Van már idegenvezető. Kell neki franciául tudni, némétül tudni, kap ennyi és ennyi fizetséget óránként, vörös sapkája van neki és mindene van neki — éppen csak idegenje nincs. És van anket, az anketen kialakul egy ügyosztály az idegenforgalom számára, egy egyesület is felüti a fejét valahonnan a nirvánából, anélkül tudniillik semmi se megy, valami bizottság is alakulgat már esedeseen, amiben titulust és szabad feleselési jogot kap néhány városatyja — s mindennek dacára a konok idegen legfőbb egy tejes kávévitet a kocsijába a mi pályaudvarunkon s aztán miután kifizetett érte csekély harmincet krajcárt — megy tovább. Azalatt pedig a városkázán összecsapják az urak a kezüket és sehogyan se tudják fel-fogni, hogy miért nem ragadt itt az angliusk. ... Pedig idegenvezető van már.

Hogy valaha egyáltalában szó legyen arról, ami ma nincs és egyelőre nem is igen lesz, ahhoz nem az igazság kerülgetésével jutunk el. Beszélnek az urak jobbra, balra — és éppen csak egy ur volt az egész anketen, aki sejtetni engedte, hogy ez a Budapest nevezetű körkás nem alkalmas arra, hogy idecsalogassa a nyájas igeget. A városnak rá kell fejlődnie arra, hogy látványlává váljék. Szélesebb alapokon, mélyebbre gyökerező mult fölött, nemzeti karakterben és nem pusztán gyakorlati, hanem ideális mederben kell fölépíteni. Valami más kell hogy legyen, nem az, ami köröskörül mind megtalálható — nagyobb arányokban és eredetiben, nem ahogyan mi kalapáltuk össze ezt a másolatot. S miután most már úgy lett Budapest, összetévesztjük a reprodukciót az évezredek alatt kialakult eredeti alkotásokkal és semmi fontosabb gondunk, mint hogy sóhajtozzunk az ez idő szerint elérhetetlen után: — idegenforgalom, idegenforgalom... Valóságos beteges mánia lett már az epekedés... Mintha kivánságok asszony lenne ez a város, aki csak akkor nyugszik meg, ha jön *Fogg Phileas* ur, akinek a parafa sisakjáról méteres túllfátyol esüng alá... Minek városi uraim? Minek éppen most? Hogyan jött egy egyszerre reánk a nyavalya?

Minden különös ok nélkül. Ez is egy periódus a mi céltalan életünkben. Hirtelen egyszerre belebolondultunk és most már törlik-szakad, de idegent akarunk. Aztán elmúlik a fölbuzdulás, meg újra visszatér majd... Éppen csak egyre nem gondolunk még jó sokáig. Arra, hogy az idegenvezető nem vonz idegent s hogy se bizottság, se hivatal, se egyesület nem hatalom ahhoz, hogy leszállítson itt valakit, aki Budapestről éppen csak annyit tud, hogy egy a gyakorlati szempontokból elég tisztességesen megépített nagy város valahol a kelet és nyugat közepén, de semmi különös nincs benne. Amint elkezdjük azt, amire a mai büroiban megderesedett és rubrikába zavarodott adminisztráció már nem képes, hogy más városi politikát csinálunk, ha befektetjük majd a pénzünket monumentális nagy alkotásokba, amiktől nem lehet rögtön kieroszakolni a kamatot, ha majd valami speciális jelleget ölt ez a város, magától jön majd az idegen. Ennyi téglát egymásra rakva másutt is találhat s amilyen speciálisan ma-

Szabadalmakat Értékesítő Vállalat

Budapest, VII. Erzsébet-körut 17. szám.

Kieszközöl szabadalmakat, finanszíroz találmányokat és bejelentéseket védjegyeket és mustrákat. Telvílágosítás díjtalan.

gyar város az idegen számára Budapest, olyan magyar lehet akár Amsterdam is.

Amint egy kis különbség lesz a kettő között, meglátja majd az ánglius.

(Th.)

János küldetése.

És szólott az Ur Jánosnak, a papnak: — Menj és valahol találj gonoszokat, akik megméltelyezik a sziveket és elméket tesznek kárt, ugy irtsad ki azokat. Minden költőket, akik rossz és csunya verseket írnak vala, azokat irtsad ki s védelmezzed meg a kisdedek lelkét az ő szavak mérgeges lehelétől.

És indula János a földre s elérkeze a mi földünkre, hol találkozék egy Wodianer nevű emberrel, ki kereskedik vala istentelen könyvek elszerezésével. Vala pedig a könyvek között egy bizonyos William nevű költőnek erkölcsstelen versezte, melyet nevezének a János királyról szóló versezetnek.

János, a pap, tehát szálla szembe Jánossal, a királylyal és megöle azt és megvédte tőle a kisdedek lelkét.

Találkozáék további útjában János egy másik Jánossal, ki énekelt vala dalt egy erkölcsstelen nőről, akit Zách Klárának hívtak és büntös szeretőjében elbukott volna.

És szóla János, a pap: Uram, Istenem! Nézzed, kicsiny gyermekek táplálkoznak ezen a történeten és pusztítják lelkük fehérségét. Kiirtsam-e?

— Irtsad! — felele Isten.

János pedig engedelmeskédék s kiírtá Jánost, a költőt. Kitalálta őt a gyermekek gyülekezetéből s lerombolta minden bálványt, melyet tiszteletére emeltek.

Azóta pusztá ama tér, mely az ország régi pogány emlékeit rejtő épület előtt terül el s azóta tagadák ki szívükből a kisdedek János költőnek emlékét.

Találkozott tovább János egy kicsiny termetű költővel, ki nem a keresztségben nyéré a József nevet. Nagy költő vala és népe tisztelettel néze reá, ámbátor termetre alaosony. Szerelmekről énekelt és ilyenkor óriássá nőtt. Szüzek és ifjak bálulák s a szerelem óráin egymásnak sutogák el az ő dalait.

És János, a pap, ezt is kiírtá. Kitalálta a gyermekek és ifjak gyülekezetéből...

Maradt pedig ezután az országban nagyon kevés költő. Csupa jámbor és becsületes. Szavukban csupa simaság vala, dalukban pedig Istenet dicsőíték. A jót és csendest, békést és bünbocsátót, a sohasem szerelmesekek és mindig kedvesek Istenét.

S kérdé János Istent, hogy jó volna-e, amit művelt volna?

S nagy haragra gerjede ekkor Isten s szóla:

— János, János! Oh mi együgyű vagy a te lelkedben. Lesujtanálak haragomban, ha nem nézném lelked gyöngeségét.

— Bocsanat! Bocsanat! — nyögé János s a földre borula arecal.

És akkor sirt az Isten s könnyei sűrűn peregtek. Először sirt azóta, hogy teremte a világot. Beborult tőle az ég s nagy villámok cikáztak át az égen, midőn zokogva mondá:

— Oh csak Williamot ne bántottad volna!

G—a.

Budapest, június 16.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Június 15-én új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztassanak a megújításról déjekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Azoknak a tisztelt előfizetőinknek, kik a nyári hónapok alatt fürdőre vagy nyaralóhelyre szándékoznak menni, vagy pedig hosszabb utra kelnek, szolgáljon szíves tudomásul, hogy kiadóhivatalunk

amint a címváltozásról értesül, nyomban az új tartózkodási helyre küldi a lapot. Ne méltóztassanak tehát egy rövid levelezőlapnak felhasználásától akkor se visszatérni, ha a nyári szezon alatt talán többször is változtatják lakásukat. A Budapesti Napló kiadóhivatala minden bejelentésre rögtön intézkedik és szigorúan megfelel a szerkesztőség intencióinak, midőn az a nyári hónapok alatt is állandó érintkezésben ohajt lenni kedves közönségével.

— Lapunk legközelebbi száma hétfőn délelőtt jelenik meg.

— Személyi hírek. Károly István főherceg ma délelőtt Bécsből Londonba utazott. — Darányi Ignác földművelésügyi miniszter jövő keddi kihallgatását délelőtti 11 órakor fogja megtartani. — Rakovszky István, az állami számvetőszék elnöke néhány heti tartózkodásra az Adria vidékére utazott.

— Kitérítések. Bécsi tudósítók jelenti, hogy Mecenzeyffy, az osztrák-magyar bank volt vezérnökárát nyugalmoba vonulása alkalmából a király ő felsége a második osztályu vaskoronarenddel tüntette ki.

— A pápa nyaralása. Rómából jelenti, hogy a pápa egészsége teljesen helyreállt. Felgyógyulása alkalmából tegnap magánkapolnájában hálaadó misét mondott, melyen családtagjain kívül néhány bizalmas embere és több prelátus is jelen volt. Mihelyt a nagy hőség beáll, a pápa átköltözik a vatikáni kertben levő Torre di Leone IV. nyaralóba. Addig is a pápa naponta levitoti magát a kertbe és ott hosszabb sétákat tesz.

— Lónyay Elemérné nem megy Gasteinba. Bécsi jelentések alapján mi is megírtuk, hogy gróf Lónyay Elemérné legközelebb Gasteinba megy, hogy ott édesajtyával, a bolla királylyal találkozáék. A bécsi Ill. Wr. Extrablatt most azt jelenti, hogy ez a találkozás elmarad és a grófné nem megy Gasteinba.

— Dr. Schmidt Mária. Az egyetemnek ma ünnepnapja volt, afféle csendes, házi ünnepe, amit se törvény, se rendelet nem ír elő, hanem ami önmaga alkotja meg magát. Doktorrá avatnak harminc fiatal embert és egy leányt. A doktor kisasszony dr. Schmidt József nyugalmazott kereskedelemgyri államtitkár leánya, Mária, máttól kezdve a filozófiai fakultás doktora. Egyszerű, kedves megjelenése ünnepséggé tette az idők folyamán sablonná alakult előavatási aktust. Zsuzfolásig megtelt a terem publikummal. Sok hölgy is ült a padokban, akik mintha mind annak a diadalát ünnepelték volna, aki a harminc fiatal ember élén fölolvasta a formulát, amiben az a fogadalom foglalatik, amivel a doktorandusok tartoznak a tanári karnak. Mikor az ünnepi aktusnak vége lett, zúgó, viharos nagy éljenzéstől-tötte be a disztermet s aki csak tehette, kezét szorított a doktor kisasszonnyal és az édes apjával is.

— Schlauch Lőrinc alapítványa. Schlauch Lőrinc, a jótékonyaságáról ismert püspök utabb tanujelét adta annak, hogy szegényeire, hivatalnokaira és munkásaira egyaránt van gondja. Ezuttal erdőfőreiről gondoskodik a jószívű főpap. Nagyváradról jelenti ugyanis, hogy Schlauch biboros tiszter forintos alapítványt tett erdőfőre javára. Az alapítvány a nyugdíj és a betegsegélyezés céljaira szolgál.

— A miniszterelnök nyaralása. Széll Kálmán miniszterelnök egy könyomatos értesülés szerint a nyári szünet alatt hosszabb külföldi tartózkodásra el nem utazik, hanem hivatalos ügyeire való tekintettel a nyár egy részét Budapesten és főképp Rátóton fogja tölteni. A miniszterelnök még a nyár folyamán rövid tartózkodásra Párisba is elutazik, hogy a kiállítás megtekintése, de az utazás időpontja iránt még véglegesen nem határozott.

— Vízvály a szerb egyház kebelében. A verseci püspökségi szentszék előtt a mult esütőrtökön hirdették ki a metropolitai tanács azon ítéletét, mely szerint 12 szentszéki ülnököt feddésre és rovásra, nemkülönbön a vizsgálati költségek fedezésére ítélték el azért, mert dr. Radits Emilián protosyngyel jegyelmi ügyében nem oly íteletet hozott, mint a melyet a metropolitai tanács kívánt. A megdorgált szentszéki ülnökhöz állásukról leköszöntek és kijelenték, hogy a kormányhoz fognak felelőzni a metropolitai tanács határozata ellen.

— Egy igazgató ünnepése. Naschitz Sarolta, az ismert nyilvános elemi és felsőbb leányiskola és nevelőintézet igazgató tulajdonosa, f. hó 18-án ünnepi 70-ik születése napját. Ez alkalomból az érdemduis igazgatónő, számtalan ismerőse, tisztelője és volt tanítványai részéről szívesen óvációk tárgya. Naschitz Sarolta teljes testi és szellemi épségban vezet még ma is — leánya Schwarz Arminnétől támogatva — 52 év előtt megalapított intézetét.

— Gladstone özvegye meghalt. Haverden kastélyban, amint már megírtuk, a napokban hunyt el kilencven esztendős korában Gladstonnak, a néhai angol külügyminiszternek özvegye. Gladstonné 64-

venkilenc évig élt boldog házasságban férjével s midőn két év előtt Gladstone hosszas betegség után meghalt, önfeláldozással ápolta őt betegségében. Gladstonnét az angol királynő sok kitüntetésben részesítette, de valamint néhai férje, úgy ő sem fogadott el semmiféle címet vagy érdemrendet.

— A hercegrímás pásztorlevele. Vaszary Kólos hercegrímás a magyar katolikus egyház kilencszáz éves fennállásának megünneplése tárgyában pásztorlevelet küldött híveinek. A pásztorlevél, amely a többi főpásztor intézkedéseinek is mintául szolgál, kiemeli az ünneplés hazafias jelentőségét. A rendezendő ünnepség a templomi külön istentiszteletre és az iskolai diszgyülésekre terjed. Az istentisztelet alkalmával mondandó szentbeszédében a magyar királyságnak megalapítását és ennek kihatását a magyar nemzet állami létre tüzi ki a biboros főpap a fejtegetés tárgyául. Az iskolai ünnepről így rendelkezik a hercegrímás: A tanítókörei diszgyülést tartanak, melyet szent mise Te-Deummal előz meg és amelyen a magyar himnusz eléneklése után ünnepi beszéd mondandó a kilencszázados évforduló jelentőségéről. A tanuló számára tartandó ünnep szintén hálaadó istentisztelettel kezdődik; a magyar himnusz az egész tanuló ifuság éneklé, mire az igazgató méltatja az ünnep jelentőségét, majd két tanuló alkalmi verset szaval, ezután egy tanító ismerteti a magyar királyság s egyház együttes alapításának történetét, végül együtt éneklék a pápai himnuszot.

E főpásztori rendelkezéseket az iskolákban most a tanév befejeztével országszerte megvalósítják, csak a görög katolikus oláh főpásztorok nem intézkedtek eddig a magyar katolikus egyház 900 éves fennállásának megünnepléséről, ugyszintén a horvátországi katolikus püspökök sem. Még a Muraközben sem, mely pedig a szorosban vett Magyarországhoz tartozik, az illetékes zágrábi egyházi hatóság nem vett tudomást mindeddig a nevezetes évforduló megünnepléséről.

— Magyar pesztonkák Ausztriában. Pozsony megye közgyűlésén szegyenletes állapotokról rántotta le a leplet a tanfelügyelő. Elmondta, hogy a megye határszéli falvait tavaszszal valóságos megrohanják az alsóausztriai gazdák s elszereződtek a még iskolaköteles kis lányokat pesztonkának a maguk gyermekei mellé. Az alku persze csábító ígérgetések között folyik le s a vége az, hogy a nép átengedi gyermekeit a szomszéd osztrák területre. A maguk gyermekeit — a nagyobbakat — nem merik kivenni az iskolából, mert az ausztriai közigazgatás nem ismeri a tréfát az ilyen dolgokban. Ugy gondolkoznak tehát, hogy amit nem képesek elvégezteni a maguk iskolaköteles leánygyermekeikkel, azt majd elvégzik a magyarországi lányok. Azoknak mellékes az iskola. A megye föliratot intézett a kultuszminiszterhez s arra kéri, hogy szigoruan és gyorsan intézkedjék ebben az ügyben.

— Miniszterek a Páskában. Hegedüs Sándor kereskedelmi és Plósz Sándor igazságügyi miniszterek ma este háromnegyed 6 órakor Szabadkára érkeztek. Kisérletükben vannak: Veszler Imre, Kovács Pál, Vojnits István és Bezerédy képviselők, Sesterényi miniszteri tanácsos, Lakatos és Vértessy osztálytanácsosok, Hegedüs Kálmán és Hollán miniszteri titkárok. A minisztereket Schmausz Endre főispán már Kis-Körösön üdvözölte. Szabadkán Mamucius polgármester üdvözölő beszédére dr. Plósz igazságügyminiszter nevében is Hegedüs kereskedelmi miniszter válaszolt. A miniszter megköszönte a szíves fogadtatást, annak a reményének adott kifejezést, hogy más alkalommal hosszabb ideig tartózkodhatik majd a városban, amely ezuttal csak rövid megállóhely neki. Az állomásról a miniszterek hosszú kocsisorból kisérve a fellobogózt városba hajtottak. A minisztereket az uton mindenütt lelkes óvációkkal fogadta a közönség. A főispáni lakásban, ahol megszálltak, a küldöttségeket fogadták. Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszternél a városi hatóság, a kereskedelmi egylet, a katonaság, a pénzintézetek, az államvasutai alkalmazottak, a posta-és távírdó, az ipartestület s a nemzeti kaszinó küldöttségei tisztelegtek; az igazságügyminiszternél pedig az ügyvédi kamara elnöksége, Csathó, a szegedi kir. tábla elnöke stb. tisztelegtek. A fogadások után a miniszterek a főispánnal és polgármesternél látogatásokat tettek, majd ugy a kereskedelemgyri miniszter, mint az igazságügyminiszter külön-külön a reszortjába tartozó intézményeket tekintette meg, Hegedüs miniszter felkereste az ipartelepeket, míg Plósz miniszter időközben a törvényszéket és a foházat tekintette meg. Hegedüs Sándor a kereskedelmi testület gyűlésén is részt vett, a mely a minisztert díszelnökévé választotta. Este a főispánnal szűkebb körű vacsora vnt, a melyen az országgyűlési képviselők és a városi notabilitások is részt vettek. A miniszterek, a kik az éjet a vasuti kocsikban töltik, reggel fél kilenckor Bajára érkeznek.

— **Monsieur Karl.** Karl ur Páris humoristájává kezd kiadni magát. Nem sokat beszél, nem is ír, inkább a tettek mezején manipulál s az a nevezetes ebben a humoros urban, hogy nem rajta nevetnek, hanem az áldozatain. Tessék csak visszaemlékezni a Beaupaire esetére. Micsoda csinos felsülébe vitte bele a bőszt szentátort a huncut Karl ur. Együtt kacagott vele Páris, sőt Rennes is, amely pedig a vádlókkal szimpatizált és nem az üldözött kapitánnyal. A jó tréfa azonban mindenképpen jó, az se baj, ha a magunk hátából porolják ki. Csak sikerüljön. — Monsieur Karl ezzel még nem fejezte be működését. Az ötletes fiatal ur lesben áll s ha alkalom kínálkozik reá, csip egyet a reakcionáriusoknak azon oldalán, amelyen a legvön-gőbbeknek bizonyultak mindezt ideig abban a sikertelen herce-hurcában, amivel a hatalmas nagy köz-társaság ellen küzdenek. Nevetségessé teszi őket. — Ime az újabb tréfa. Monsieur Karl volt az, aki el-szöktette *Gypet*. Rejtelmesen, éjszakának idején, a sötétség leple alatt, kerítéseken át mászkálva, fekete öblű csukott kocsiban, szóval éppen úgy, a hogy a regényes öreg dáma ezt százszor leírta már a kötetiben. Ha kell neki romantika, hát itt van, — mondta Karl ur s miután a regényes agg hölgy elhallgatta, hogy kik voltak, akik el-rabolták, most ime maga Karl ur leplezi le az ügyet. — S a rablókalandról ime kislát, hogy tréfa. Egy kicsit vaskos, de jó. Az a nevezetes különben a dologban, hogy ő meg két barátja, akik a vállalkozásban segítettek neki, illedelmen-sen bemutatják magukat a gaztett elkövetése előtt az öreg asszonynak. A legegyszerűbb lett volna tehát a vallomás, ha azt mondja Gyp: — Monsieur Karl a zsávirány, az szökte'tt meg. — Gyp azonban hallgatott s Karl ur a *Matinban* nyilatkozik. — Ha pedig Karl ur nyilatkozik, abból nagy mulatság támad.

— **Újságíró-lakoma.** Abból az alkalomból, hogy *Rosetti D. Radu* bukaresti újságíró *A lecke* című szin-művét holnap délután Solymsói Elek iskolájának növendékei a Népszínházban előadják, a szerzőn kívül még három bukaresti újságíró, névszerint *Stourda J. Petru*, *Strei-man H.* és *Steinberg K.* jöttek el Buda-pestre. A román újságírók ma délután meglátogatták az Othont és a Budapesti Újságírók Egyesületét. A bukaresti kollegák tiszteletére a két újságíró egyesü-let holnap, vasárnap este 10 órakor a Pannonia szálló külön kerti helyiségében barátságos lakomát rendez, amelyre előjegyezni lehet holnap délután 5 óráig a két újságíró egyesületben.

— **Joinville herceg halála.** Egy párisi távira-tunk jelenti, hogy *Joinville* orleansi herceg ma meg-halt. A meghalt herceg (Ferenc Ferdinánd Fülöp La-jos Mária) Lajos Fülöp királynak és szicíliai Mária Amália hercegnének harmadik fia volt s 1818-ban született Neullyben. Részt vett 1838-ban a mexikói s 1845-ben a marokkói expedícióban. Ő hozta haza 1840-ben a *La Foule* naszádon Napóleon hamvait Szent-Ilona szigetéről. Résztvett több az amerikai polgárháborúban, de az 1870–71-iki német-francia háborúban nem vehetett részt, mert ajánkozását III. Napóleon visszautasította, több pedig *Gambetta* ki-tasította az országból. Tengerészeti és hadtörténeti tanulmányokat írt. Neje *Pedro* volt brazíliai császár leánya, *Franciska* volt, akitől leánya *Franciska* (a chartresi herceg neje) és fia *Péter*, *Penthièvre* her-cege született.

— **Tüntetés egy templomban.** *Rómából* jelentik, hogy a június 13-iki pápai dekrétummal exkom-munikált *Miraglia* lelkesz tegnap a metodista templom-ban előadást akart tartani, amelyre ellenfelei közül is sokan elmentek. Ezek az emberek olyan zajos tüntetést rendeztek, hogy a rendőrség kénytelen volt a templomot kiüríteni.

— **A Pollák-Virág-féle táviratozás.** Több ízben írtunk már arról, hogy *Pollák* és *Virág* budapesti mérnökök találmánya, a gyorsírávó milyen fényes sikereket állta ki a próbát. A múlt évi szeptember havában Budapest és Berlin között kísérleteztek a magyar, német, francia kormány és az amerikai ká-bel igazgatóságának képviselői előtt. A találmány kitűnően bevált. A Morse-féle ábcével nyolcvanezer szót továbbított a gép egy óra alatt, ami egy vezeték-en napi 1.900.000 szóznak felel meg. A főtálatlók az Egyesült-Államokban is kísérleteztek hasonló fényes eredménnyel. A magyar mérnökök most szenzációs újítással javították gépüket. A fölvevő állomás gépe ugyanis nem Morse-féle betűt vet a végtelen papi-rosra, hanem kifogástalan latin ábcével írja le a táv-íratot. Ezzel az újítással ötvenezer szót lehet táv-íratozni egy óra alatt.

— **Uffajta tárgyvalóság.** Egymásután érkeznek Párisba a világ minden részéből azok az urak, akik megvetve a modern közlekedési technika minden viv-mányát, gyalogszerrel igyekeznek a kiállítás felé. A legújabb ilyen gyalogló *Hansian* Anai, aki Bécsből ment gyalog Párisba, de nem egyedül, hanem úgy, hogy egy kocsit tolt maga előtt, amelyben felesége és gyermeke ült.

— **Általános adóelengedés.** A magyar állam-kincsár megeselekedte az általános adóelengedést. Hihetetlennek tűnik föl ez, de hivatalosan bizonyítja a *Budapesti Közlöny*. Az adóelengedés, mely minden-kinet egyformán érinti a szöbjet: a *hirdetési bélyeg eltörlése*. Ezzel a nagy horderejű intézkedéssel más országok már megelőztek bennünket, a gazdasági világ annál nagyobb örömmel üdvözi a *hirdetési bé-lyeg* és ezzel együtt a plakát- és naptár-bélyeg eltörléséről szóló törvény szentesítését. A hirdetési bélyeg olyan adó volt, amely bénítólag hatott a ke-reskedelemre, az iparra és közvetve az állam egész gazdasági szervezetére, minden egyes polgárra. Julius 1-től fogva a hirdetéseknel a szokásos „harminc krajcár bélyegilleték” megszűnik és ezzel megszaba-dulnak a hirdetések ettől az időt rabló és kényelmet-len refréntól, hogy: „Cim a kiadóhivatalban”. Ezzel a refrénnel lehetett eddig elkerülni a bélyegille-ték terhét, csakhogy ezzel aztán még nagyobb nehezedett arra a milliő emberre, aki a hirdetések újján akart célhoz jutni. Valóságos munkaszámba ment a cím kitudakolása, különösen ha vidéki volt az érdeklődő. Julius 1-től kezdve végre a hirdetés megkapja azt a szabadságát, amely a modern gazdasági berendezkedés mellett méltán megilleti. A hirdető megtakarít egy nagy öszeget, így reá nézve olcsóbb a hirdetés. — A hirdetések közönsége pedig megszabadul a cím kitudakolásának a munkájától, neki tehát kényelmei biztosít a reform. A nagyjelen-tőség újítás méltóságánál meg kell emléke-ni Nagy Sándorról, a Pécsi Irodalmi és Könyvnyomdai Tár-saság igazgatójáról, aki a hirdetési bélyeg eltörlése ügyében ezeltől két esztendővel az országos mozgal-mat megindította. A jogos kívánság teljesítése elől az államkincstár nem zárkózhatott el, annál kevésbé, mert a hirdetési bélyeg eltörlésével olcsóbbá tette a a hirdetést és szabaddá a gazdasági szervek mű-ködését.

— **Csak varrogat...** A *Bauchout*-kastély öreg asszonya csak varrogat. Varrogat egész nap. Most lett 61 esztendő, de már valóságos matróna. Hőfőhé a haja, viaszárga finom kezei remegnek, jární is alig tud s csak varrogat. Egy darab vá-szavn, egy tű és egy kis cérna maradt meg neki abból a multból, a mibe a férjét belekeresztelte az a bizonyos magas politika. Miksa császár felesége az öreg asszony. Elborult elmével csendesen, szomorúan éli a napjait ebben az eldugott nagy házban s éppen csak anyyi maradt meg az em-lékében a multból, hogy egy császár volt az ura. A környezetével ma is méltóságosan bánik el, tiszteletet és hódolatot követel — s azoközben előveszi az ablak párkányáról a vásznat meg a tűt és öltögeti az egyik szemet a másik után, mintha csak a szemfedőjét varrná. A mult esü-törtékön volt a születése narja. Vendégei is vol-tak. Lipót belga király és Henriette királyné ki-kocsiztak hozzá — gratulálni. Mikor meglátta őket, mintha egy pillanatra eszméletlen lett volna. Öröm villant fel a szemében s a aztán — mi-velhogy sietős a dolga — folytatta a varrást.

— **Tizenkét napig löhant.** *Rómából* jelentik, hogy *Spielberg* kapitány, a Saarbrückenben állomá-sozó 7-ik vesztfáliai dragonyos ezred tisztje tizenkét napig lovaglás után tegnap este hat órakor Rómába érkezett. A porta *San Pancrazio* előtt *Umberto* király sarknysegéde és a *Montserrat* lovas-ezred tisztikara várta. Az üdvözlés nagyon meleg volt. A lovas friss és egészséges, de a lova kissé sántit. *Spielberg* na-ponkint átlagosan százhusz kilométernyi utat tett meg.

— **Helyreigazítás.** A büntető novella dolgában tartott ankről megjelent tudósításunkba hiba esz-tott be. *Hammersberg* Jenő koronagyűsz nem azt mondta, hogy 32 év óta, hanem azt, hogy 20 év óta áll fenn a büntető kodex. A koronagyűsz, amint az meirtek, ellene nyilatkozott a törvény győeres re-formjának, nehogy a feltételek elteles törvénybe í-gtatasa e miatt halasztást szenvedjen.

— **Halálos fegyvergyakorlat.** *Londonból* je-lentik, hogy egész Anglia területén szokatlanul nagy mostanában a hőség. Sajnos, már áldozatai is vannak a tropikus időjárásnak. *Aldershot*-nál ugyanis mintegy 25.000 löny katonaság tartott fegyvergyakorlatot a napokban s a manőver végén *öt halott és néhány száz súlyos beteg* maradt a harcmezőn. Kilenc órán át gyalogoltak a katonák a nagy forróságban s még azok a csapatok is, amelyek már Indiában jártak, el-viselhetlennel találtak a hőséget, mert nehéz volt az egyenruhájuk. Az országoton sorra dőltek ki a kato-nák s táviratilag kellett kocsikat rendelni, hogy a betegeteket elszállíthassák.

— **Anyá és gyermekek.** *Berlinben* az *Acker-stressen* ma délelőtt kigyuladt egy háromemeletes ház. Egy anya úgy mentette meg egy három éves és egy kilenc hónapos gyermekét, hogy ledobta őket a harmadik emeletről egy kifeszített kendőbe. A két gyermeket alatt fölfogták és semmi bajuk se történt. Az asszonyt tüzoltók mentették ki, mikor a ruhája már lángolni kezdett.

— **A kooka-tej.** Lesz ezután ilyen is. És nem is szabad nagyon meglepődni, ha közelebb a becsületes tehén tejet nem literszámba, hanem köbcentiméterenként vásároljuk. Az a patikus, aki a tejet az egyszerű cseppfolyók alakjából most szilárdra formálta, a természetet csak úgy megkorrigálta, mint sok más társa. Van már leve-gő-vízünk, víz-levegőnk, meleg jegünk, megfa-gyott levegőnk, levesünk, sőt egész ökrünk, a mellényzebben, ahol immár szűk kis helyen egy egész vendéglői étlapot hordozunk magunk-kal. Uglátszik a mellényzebbé a jövő. Hogy meddig, azt a kémikusok tudják. Mert amikor már mindent a mellényzebben hordunk, valószerű, hogy a vegyészek megint alkotásukra bontják a termé-szetes formáikkól kiforgatott elemeket, állatokat és tárgyakat és a jövő század emberei ugyan-olyan nyugodt hangulatban tárgyalják majd, mint most mi az ellenkezőt, hogy a mellényzebbé a tej a literes mértékbe kerül vissza, a víz megint víz lesz, a levegő ismét levegő és a sze-gény ökrök visszerül a kicsiny mellényzebből a pázsitos zöld legelőre. Tehát az szebb világ lesz, mint a miénk.

Do azért egyelőre csak literszámba méltöz-tassanak a tejet vásárolni. Amig lehet.

— **A párisi sakkverseny.** Ma volt a 16-ik forduló. *Pillsbury* és *Marshall* Bródy és *Mieses* ellen legutóbb aratót győzelmekkel nagyon kétsős tették az első díjsorsát. *Marco Maróczyval* szemben hátrányba került és elvesztette a partit. *Schlechter* győzött *Mason* ellen, *Janowski* *Didier* ellen, *Showalter* *Rosen* ellen, *Burn* *Mortimer* szemben, *Csigorin* *Sterling* szem-ben nyerte meg a partit. A verseny mai állása ez: *Lasker* (1) 13, *Marshall* 12, *Pillsbury* (1) 11½, *Ma-róczy* (1) 10½, *Csigorin* (1) 9½, *Marco*, *Burn* (1), *Janowski*, *Showalter* 9, *Mieses* (1), *Schlechter* (2) 8, *Mason* (2) 4½, *Bródy* (1) 3, *Mortimer*, *Rosen*, *Didier* (1), *Sterling* 1. *Lasker* és *Pillsbury* abban hagyott játékaikat holnap folytatják és ettől függ az első díj sorsa. A versenybírósa a hat díjat még két díjjal szaporította. Az egyik 400, a másik 200 frankos.

— **Halálos bioklízés.** *Fécből* jelentik, hogy ott egy magyar embert ma reggel halál s szerencsétlen-ség ért. *Dóczy* *Sandor* 29 éves sztalos biciklin haj-tatott, amikor egyszerre két kocsi közé került s lebu-kott a gépéről. Az egyik nehéz kocsi kereke kereszt-ül ment a boldogtalan emberen s nyomban megölte.

— **Az Erzsébetfalvi robbanás.** Az Erzsébet-falván történt robbanásnak újabb halottja van. A szerencsétlen *Fersgák* *Róza*, akit a katasztrófa után behoztak a *Szent-István-kórházba*, ma éjjel fél egy órakor a szerüdtet sérülésekben meghalt. A szegény teremtés még halála előtt magához tért pár pillanatra s kérve kérte orvosait meg az apóló apácákat, hogy segítsenek baján, mert borzasztóan szenved. Kevesre reá kiszendvedt s holttestét bevitték a boncoló inté-zetbe. *Berényi* *János* munkavetelő még mindig eszmé-letlen s aligba marad ő is életben.

— **Kedvesemény a tanítóknak.** Az Eötvös-olap országos tanítói egyesület elnökségéhez a *Wodianer F.* és *Fiai* (*Lampel R-féle*) es. és kir. udv. könyv-kisadó cég, méltánylásul azon nemes emberbaráti célokna, melyeket az Eötvös alap és a *Ferenc Jó-zsef* Tanítók Haza maguk elől tűztek, oly értelmi ajánlatot intéztek, hogy kész mindazon tanítók heivelt az 50 vagy 20 koronás részes jegyek árát befizetni, akik nevezett cégnél 5 éven át évenként legalább 100 korona értékű tankönyvet rendelnek. Erre az aján-latra az egyesület elnöksége a tanítósaág figyelmét egy a napokban szétküldendő igen meleg hangú körlevélben hívja fel. Az Eötvös-alap — mondja többek között a körlevél — mely már annyi tanító-csaladnak gondját enyhíté, öszvegy és irvait támoga-ta, a nemzet áldozatkészségével megalakította a Tanítók Háza, Fiaink ezod otthonának fenntartása csak a ti fokozott gondoskodástok és közreműkö-désétek mellett lehetséges. Az Eötvös-alapnak, a hazai tanítósaág eme legnemesebb célu egyesületének támoga-tásában segítségetekre jön a fent nevezett nagy-erőmű könyvkiadó cég, mely midőn az Eötvös-alapot gyámoltja, veletek és fiaitokkal tesz jó, meg-szerevén nektek a jogot, hogy az Eötvös-alapnak minden jótéteményeiben részesülhettek. Az aján-lat megérdemli az elismerést és óhajtatnd, hogy a nemes célu egyetnek mentül több hasznót biztosít-son a cég jószándéka.

— **Öngyilkosság a fürdőben.** Az Erzsébet-kúrti fürdőbe ma reggel hat órakor egy körülbelöl 25 évesnek latszó, elegans fiatal ember lépett be s külön fürdőt kért. Alig ment be kabinjába, fegyver-dörrenés hangzott ki onnan. A fürdő személyzete betörte az ajtót és benatolt a kabinba. A földön nagy verőcsában, eszméletlenül fektött a szerencsét-len ember. Jobb kezében még szorongatta a halál-tőgö fegyvert s halántékából még szivargott a vér. Gyorsan a mentőért telefonáltak, akik az első segély nyújtása után a kórházba akartak szállítani, azonban az életunt útközben meghalt. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték. Írást vagy levelet, amely-ből személyazonosságát meg lehetett volna állapítani, nem találtak nála.

— **A rendőrség fogása.** A rendőrség ma három, rögóta körözött embert tartóztatott le s hollywood viz-szálati foszgaiba. Ezek a következők: *Fülöp* *János* kocsi, akit a soproni törvényszék keresett már rég-óta az erkölcsösbé ütköző bűntett miatt, aztan *Máté* *István* kovácslegény, akit a budapesti ügyészség kö-

röz sikkasztás büntette miatt, végre *Hollósy József* bognárlegény, akit a kolozsvári törvénytörzés körözött lopás büntette miatt. Valamennyit átkísérik az illetékes vizsgálóbíró elé.

— **Öngyilkos színésznő.** Bécsből táviratozza tudósítónk, hogy *Krall Emilia*, a Raimund-színház tagja, ma délután legrött második emeleti lakásának ablakából. A színésznő, aki unokahuga az elhunyt Jaunernek, kitörte a ballabát és összezúzta az állát. Állapota súlyos, de nem halálos. Tettének okát nem tudják.

— **Szerencsétlenség a párisi tramway-n.** Párisban ma nagy szerencsétlenség történt, amely sok részletében hasonlít a zugligeti szomorú esethez. Tudósítónk távirata szerint egy közúti kocsit az avenue de Trocadero kisiklott és két fiakkal felborított és kidöntött egy fát. Az avenue de Ponts d'Alma-n a kocsit végre megállt. A kocsiban ülők közül egy ember életét veszítette és tizenhárom megsérült. A sebesültek közt volt dr. Mayenfisch Ernő zürichi orvos, aki behalt sebeibe. A szerencsétlenséget az okozta, hogy a kocsivezető lezárt, hogy egy másik fennakadt közúti kocsinak segítségére legyen. E közben a kocsit magától megindult, valószínűleg mert a fékje nem volt kellően elzárva és örült sebességgel rohant előre, míg ki nem siklott.

— **Ös-Budavára vasárnap.** Valóban elismerést érdemel Ös-Budavára azért, hogy közönségének vasárnap olesó pénzért nemes élvezeteket nyújt. Délután 3 órakor nyílnak meg Ös-Budavár kapui, ugyanakkor veszi kezdetét a honvéd zenekar hangversenye éjféltől a főtérre; a hangverseny csak akkor szünetel, ha ugyanazon a téren a nagy kávéház előtt Luigi Bassi csoportja, az ismert olasz csoportok legjobbika rázendít a tűzes olasz canzenjaira, amelyeket viszont a mellette lévő igen jó cigány zenekar vált fel. A nagy vendéglőben máttól fogva pompás magyar daltársulat működik. A borozóban a híres budai Grinzingerek. A mecses- és variété-téren délután 5 órától fogva kezdődnek a magyar színtársulat előadásai; jóízű magyar boházatok és vígjátékokat adnak a két színpadon szakadatlanul, ingyen ülőhelyekkel, késő estig: Közbe felváltva estefelé 6—7 óra közt egy nemzetközi variété szórakoztatja a családokat válogatott műsorral. Este 10 óra után éjfélig nagy nemzetközi variété-előadás Panzor Linával, Joskariss-okkal, a szépséges és bájos de Vere kisasszonnyal, a tegnap érkezett világhírű Bogdáni nemzetközi hölgy-csoporttal stb. stb. A felsoroltakon kívül a Körkép-kávéházban nemzetközi daltársulat, különféle zeneautomaták, mutoscop-terem, keleti táncok. Egy másik téren különféle népszórakozások, elővölde, kerékpározás. Egy másik téren a nép-variété, kórhinta, lövölde és a tér clouja, a hypodrom. Mindez bájos keretben, gondosan, tisztán tartott területeken, az Isten szabad ege alatt történik. Pompás közlekedése van Ös-Budának, esti 8 óráig 20 krajcáros belépőjűvel lehet bemenni a szép fűlőhelyre, amely a rossz időjárás ellen is védő van.

— **Rendőri hírek.** *Frechl János* napszámos öt éves Ferenc fiacskája az este a Cséry-féle szemétygyűjtő telepen egy öt méteres árokba zuhant és oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy pár perc alatt meghalt. — *Berez Matild*, 17 éves virágáros leány az éjjel a Futó-utca 33. szám alatt lévő lakásán marólugót ivott. Súlyos állapotban vitték a Rókus-kórházba. — A Zion-egyesület Erzsébet-kört 26. sz. a. lévő házában egyik helyiségében tűz ütött ki. A tűzoltók hamarosan megérkeztek s így csak néhány butorábrát pusztult el. A kár jelentéktelen. — *Kubanyevska Mátvás* 35 éves szabolcsi születésű napszámos ma délelőtt az Atilla-kört 9. szám alatt folyó építkezésnél egy hat méter mély gödörbe zuhant. Karjait-labáit elverte és más súlyos sérüléseket szenvedett. A segítségül hívott mentők életveszélyes sérüléseivel a Szent János-kórházba szállították.

— **Somossy Mulaté.** A Somossy Mulaté igazgatója, *Albrecht* Ferenc lényes júniusi műsorral gondoskodott, amely annál is inkább vonna közönséget, mert a mulató temperaturája a legkellemesebb. A műsor egyik szenzációja száma az amerikai ballet.

— **Egyet árasztja arra az Isten, akit a nagyvilágba küld, mondja a költő.** Sok ezer ifjunak, akik e meleg napokban vizsgáikat, kolokvium és szigorlatukat sikerrel letették, egyetlen vágya egy szép utazás. Lehet-e fényesebben megjutalmazni a derek ifjak fáradozásait, mint ha lehet: övé teszük nekik a párisi világlátást megtekintését? A Thos Cook & Son-féle utazási jegyek osekély összegbe kerülnek. (Kizárólagos elárusító hely Fuchs H. váltóháza, Budapest, IV. Kecksméti-utca 1.) Utazás 11-ik osztályú gyorsvonattal. Indulás tetszés szerinti időben, 10 napi nagyszerű ellátás Párisban, a kiállításba szabad bemenet, borra való megtakarítás stb. Mind-ezen előnyök csupán 360 koronáért. (Részletekben is fizethető.) Kivára Fuchs H. váltóháza készséggel küld prospektust.

— **A Telefon Hirmondó vasárnapja.** A Telefon Hirmondó mai programja a következő lesz. Délután 4 órától esti 7-ig az Erzsébet-téri kioszkból katonazenét követve az előfizetők szórakoztatására, este 8 órától 11-ig pedig cigányzene lesz hallható a Hirmondó hallgató kagylóin keresztül. Így az előfizetők közül azok, akik szeretik a muzsikát, igen élvezetes délutánt vagy estét szerethetnek maguknak, midőn ki sem mozdulva a hűs szobából, kedves melódiákat hallgathatnak végig.

(x) **Ha őszül a haja, használja Zoltán Hair-re-generatorát,** mely a haj eredeti színét adja vissza. Ára 2 kor. Zoltán gyógytárban, Bpest, N.-korona-utca 23.

(x) **Linhart Vilmos** festő műtermében készülnek: Arcképek, szentképek, gobelin-dekorációk, aquareli stb. festmények művészi kivitelben. Festett fényképészeti hátterek és színpadok kölcsönbe kaphatók.

(x) **Hová menjünk ma délután?** Csakis Ös-Budavára, hol ma 8 különféle variété és színi előadást tartanak a nyílt színpadokon. A belépő-díj esti 8 óráig 20 kr., később 50 kr. Az egyszer lefizetett akár 20 akár 50 krajcárnyi díj reggel 4 óráig való tartózkodásra jogosít. Ös-Budavára a világ legelőkelőbb és legolcsóbb mulatóhelye, keressék fel minél nagyobb számban. A kapukat már d. u. 3 órakor kinyitják.

(x) **Tereozky és Lillenbergré** férfszabók üzletüket Kristóf-térről IV. Városház-utca 12. sz. alá helyezték át. Nyári ruhák divatos fagonban jutányos árk mellett készülnek.

A rabló lelkiismerete.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, június 16.

A rablások krónikájában elvélve nagy ritkán akadnak csak olyan esetek, mint amilyen szerdán éjjel történt Budán a jezsuiták lépcsőjének a homályában. Azok, akik ezt a mai világot sötétnek és romlottnak szeretik mondani, egy pillanatra talán átszegődnek az optimisták táborába. Az eset érdemes arra, hogy meghassa azokat, akiknek a lelkéhez nehezen férközik ez az érzés. Egy rabló, aki majdnem gyilkosságra vetemedett, visszaküldte az elrablott értékeket, mert az, akit megrabolt, évekkal ezelőt játszópajtása, iskolatársa volt.

Az Albrecht-utról vezet fel a budai várba a főváros egyik legrégibb építészeti emléke, a jezsuiták lépcsője. Nappal csak egy-két helyen szűrődik világosság a lépcsők homályába, éjjel pedig egyetlen lámpa világít a lépcsőkön. A lépcsőknek rossz a híre, mert többször történt már ott éjjel rablás, sőt gyilkosság is. Nagy ritkán botorkál tehát valaki éjjel ezen az elhagyott helyen.

Dr. Málnai Géza belügyminiszteri számvizsgáló e hónap 13-ikán, szerdán éjjel barátaival a városban mulatott, majd két órakor egyedül hazafelé indult a várban, az Országház-utcaiban lévő lakására. Nem akart kerülőt tenni és azért a jezsuiták lépcsőjén haladt felfelé. A lépcső első kanyarodásánál, ahova az egyetlen lámpa világja már nem hat el, a sötétben egy alak ugrott *Málnai* elé. Fenyegető hangon az értékeit követelte és úgy látszott, mintha jobb kezében a rabló egy hosszú, éles kést villogtatott volna. A megrémült hivatalnok tudta, hogy a közelben sehol sem lel segítségre és nem volt nála semmiféle olyan eszköz, amelylyel védekezhetett volna. Átadta tehát tárcáját, amelyben harmincegy korona volt, és aranyóráját a láncocall együtt a rablóknak, aki aztán futva szaladt le a lépcsőkön.

A megrabolt hivatalnok csütörtökön reggel jelentette az esetet *Szirmay* Andor I. kerületi rendőrkapitánynak, aki széleskörű nyomozást indított. A nyomozásnak azonban az első napon nem volt semmi eredménye.

Másnap pénteken reggel dr. *Málnai* még az ágyban nyugodott, amikor gazdasszonya egy csomagot adott át neki, avval a kijelentéssel, hogy azt egy hordár hozta, aki a csomag átadása után rögtön eltávozott. *Málnai* felbontotta az újságpapírba göngyölt csomagot és nagy meglepődéssel az elrablott tárcát a pénzzel együtt, az óráját és a láncocall találta benne. Az értéktárgyak mellett a következő érdekes tartalmu levél volt:

Tisztelt Uram!

Egykor jogom volt arra, hogy önt bizalmasabban: barátomnak szólíthassam. Régen volt ez. Tizennyolc év előtt. Akkor még mindketten fiatalok voltunk és azt reméltük a jövőtől, amit ön már elért: a tekintélyt és a boldogságot. Ön ifjan öregedtem meg és nagyon szerencsétlenül vagyok. Egymagam, támasz nélkül állottam a világban és olyan társaságba keveredtem, hogy a családom kitagadott, régi barátaim megvetettek. Hogy nyomoromban mily mélyre sülyedtem, azt megíthatni abból, hogy a szükség, az éhség az emberek kirabálására kényszerített. A fedett lépcsők sötéte, hosszú évek előtt történt elválásunk lehetetlenné tették, hogy ifjúkori játszópajtásomat és iskolatársamat felismerjem. Tárcajában szerencsémre megtaláltam névjegyet és azon a címet is. Nem akarom önt, aki mint jó barátom élelememben, megrabolni. Visszaküldöm a tulajdonait és könyörgöm, ne fűrkésze, ki vagyok, mert a viszontiltás nagy fájdalmat okozna a lelkemnek.

Isten önnel!

Egy boldogtalan nyomorult.

Dr. Málnai e levél következtében rögtön visszavonta a feljelentését. A rendőrséggel azután a

saját költségén nyomozást indított, hogy felkutatassák egykori iskolatársát, akinek a lelke nem romlott még annyira, hogy ne volna érdemes azt megmenteni.

Talán most, hogy ennek a rablásnak a híre nyilvánosságra kerül, a szerencsétlen ember családjá magá fogja nyomra vezetni a megrabolt hivatalnokot.

Sekszpir új drámája.

— Operett —

SZEREPLŐK:

Az apát ur.

Sekszpir.

Prém József.

Talián alelnök.

Kéypiselő.

— Színhely: a parlament. Idő: jelenkor.

Az apát ur:

A múzsát, ezt a léha dámat
Egyáltalán nem kedvelem,
De a modern s a régi drámát
Olvasni pláne győtrelem.
A léha Sekszpir, a komoly Prém
Az erkölcsöt rontják csupán;
Mind oly pikáns, mint a cobolyprem
A fátyolos hölgy derekán.

Talián alelnök:

Távollevők — sohse hittem —
Hogy sértéggessen . . .

Prém a karzatról:

Itt vagyok!

Talián alelnök:

Nos jó! — De Sekszpir nincsen itten,
Kit sértogetni nem hagyok.

Sekszpir belép:

Tisztelt Ház! Ime megjelentem. —
Ön hitt le nyájás, kicsi szentem!

Az apát ur szerényen:

Ah sohse hittem volna, kérem,
Hogy hangoskánmmal odafent
A nagy Sekszpir fülét elértem . . .

Sekszpir:

Mért oly szelid egyszerre kend!
(Hozzá lép.)
Miért fogta el egyszerre tréma?!

Az apát ur aggódva:

Ah elhagyott a virtusom:
Maga poéta, én meg téma . . .

Sekszpir:

Fönn élek az Olympuson,
De drámáiról szenvedélyem
Még fönt se nyugszik . . .

Prém némi képmutatással;

Éljen, éljen!

Talián csönget:

Prém József ur a karzaton
Hallgasson el!

Sekszpir:

Hát folytatom!

(A Ház asztalához lépve.)

Tisztelt Ház! Műveimnek számát
Magszaporítam egygyel odafent,
A hol is irtam egy regényes drámát,
Amelynek hőse egy jégkeblű szent.
(Vezekelve.)

Sok drámát irtam szívről, szerelemről,
Amelyért méltán érhat most a gános.
De bezzeg másként szólnak új művekről,
Mely abszolúte szent és nem pikáns,
(Átdadja Taliának.)

Talián alelnök:

Itt Sekszpir ur új műve, ime!
A cobolypremes hölgy a címe.

Az apát ur kényelmetlenül:
Ez hát a mű, uram fia?!

Prém elájulva a karzaton:

Mily csunya konkurencia!

— Függyöny. —

A szíami ikrek válása.

— Jelenet. —

A híres szíami ikreket *Frey* orvos-rió-de-janeirói orvostanár operációval elválasztotta egymástól.

Az egyik iker: Az orvos ur tiz pero mulva itt lesz és másét fog bennünket vágni. Mit szólsz te ehhez? **A másik:** Kissé szokatlan lesz, de legalább nem fogod többé a tüdönkre szívni a szivarfüstöt. Tudod, hogy nem vagyok dohányos és mégis mindig bruscótógót csinálsz.

Az egyik: Igen? Hát arról ugy-e nem beszélsz, hogy folyton kelkáposztát ettél, amikor tudod, hogy nem szeretem! *(Ajkbiggyesztve):* Nagyszerű! Ő eszi a kelkáposztát és én vagyok kénytelen megemészteni!

A másik: Jó, jó. Most már ugyis vége lesz. Kár volna összeveszni.

Az egyik: Próbálg csak veszekedni. Ha még egy szót szólsz, jeges vízbe dugom a lábamát és meg fogunk hülni!

A másik: És ha te még egy szót szólsz, ugy beugrok, hogy azonnal elalszol!

Az egyik: Csak fenyegezz. Ha végképp elkéséritesz, gyufaoldatot iszom.

A másik: Attól nem félek. Abban a pillanatban, amikor te gyufát iszol, megiszom egy liter tejet. Aztán jön az orvos a gyomormosó készülékkel...

Az egyik: Én pedig nem engedem a számba tenni a készüléket...

A másik: Majd engedem én! Amíg én is társulajdonosa vagyok a gyomrunknak, addig nincs mérgezés!

Az egyik: No jó, ne veszekedjünk az utolsó napon. Éhes vagyok.

A másik: Ebédelj te, én lusta vagyok...

Az egyik: Ezt is megteszem a kedvedért.

A másik: Csak zsirosat ne egyél, mert attól gyomorégést kapok...

Az egyik: Jó, Majd eszem soványat. *(Nyugodtan ebédjéhez fog.)*

— o. —

FŐVÁROS.

(*) **A ferencvárosi plébánia.** A ferencvárosi plébániát, amelyet eddig a ferencendi barátok láttak el, a főváros a hercepprimás és a belügyminiszter hozzájárulásával világiasította. A hercepprimás a plébániára pályázatot hirdetett, amelynek határideje június 15-én lejárt. A hercepprimás ma átírtban tudatta a fővárossal, hogy a plébániai állásra csak *Kurz Vilmos* esztergom-főegyházmezei áldozár pályázott s megválasztása ellen kánonjogi kifogás nincsen. *Kurz Vilmos* hetvenegy éves. 1855 óta a Szent Ferenc-rend tagja s mint ilyen harmincöt év óta adminisztrátora a ferencvárosi plébániának. Most azonban, hogy a rendet szigorították, a rend kebeléből kikapott s a hercepprimás fölvette az esztergomi főegyházmezei kötelékébe. *Kurz Vilmos* pályázatában hivatkozik arra, hogy harmincöt év előtt, amikor a ferencvárosi plébánia adminisztrátora lett, az istentisztelet egészen, az istenszolgálat is négyötödében német volt. Ő megfordította a dolgot, most az istentisztelet egészen, az istenszolgálat négyötöd részben magyar. A főpolgármester a jövő szeptember 1-én a közgyűlésnek a pályázat eredményét s a választás huszonhétedikén a rendkívüli közgyűlésen lesz. *Kurz Vilmos* is tett ma előterjesztést a tanácsnak. Bejelentette, hogy *Eán Sándor*, a ferencendi szerzetesek budapesti székházának hosszú időn át volt főnöke is kilepett a rendből s a hercepprimás fölvette őt az esztergomi főegyházmezei kötelékébe. A hercepprimás *Bán Sándor* a ferencvárosi plébániához segédlelkészévé rendelte ki.

(*) **Az ártézi fürdő felépítése.** A pénzügyi és gazdasági bizottság mai ülésén több jelentésként úgy mellett szóba került a városligeti ártézi fürdő felépítése is, amelyet annak idején a főváros közgyűlése elhatározott. A tanács levette ugyan a bizottság mai ülésének napirendjéről, de *Fenyvessy Adolf* ez eljárás oka után tudakozódva, a fürdőépítés ügyében mégis megtudta valamit az érdeklődők és azok, a kik busás jövedelmet várnak az új városi fürdőtől. *Vasziljevics* tanácsos előadta, hogy az elhalasztás oka volt, hogy a fürdőépület jövedelmezőségi programja még nincs felülvizsgálva, aztán a pénzbeli fedezet kérdése sincs tisztázva. Már pedig a mai viszonyok közt éppen a pénzkérdés okozza a legnagyobb nehézséget s éppen azért a fürdő építését az idén megkezdeni nem lehet. *Fenyvessy Adolf* nem osztja a tanácsos aggályait és kérte a bizottságot, utasítsa a tanácsot, hogy vigye az ügyet még a nyár folyamán a közgyűlés elé. de *Herzog Péter* és *Vasziljevics* utab-

felszólása után belenyugodott a bizottsággal együtt *Fenyvessy* is abban, hogy a pénzügyi osztály a nyári szünetek után rögtön előterjesztést tesz az építés ügyében.

Az idegenforgalom emelése.

— Értekezlet a városházán. —

Budapest, június 16.

A székesfőváros polgármestere meghívására ma értekezlet volt a városházán és tanácskozott arról a kérdéssel, milyen módon lehetne keresztülvinni *Budapest* székesfőváros idegenforgalmának azt az emelését, amely méltán várható nagy fejlettségénél és természeti szépségeinél fogva. Az értekezleten részt vettek a tekintélyesebb városatyákon kívül olyan férfiak is, akik vasutak és utazóvállalatok élén állanak, vagy akik sokat utazván tapasztalataikkal értékes utmutatásokat adhatnak az ügy helyes utra terelésében. Hallottunk az értekezleten sok figyelemreméltó nézetet és tanácsot, valamiféle határozatot is hoztak ott, de őszintén szólva, különösebb eredményt nem várunk mi az értekezlet határozataitól, amelyek az állam és a hatóságok támogatásával egy egyesület alakítását tartják szükségesnek. A kapkodás rendszere, amely páratlan fekvésű fővárosunk rohamos fejlődésében minden észlelt és városrendezési szempontot figyelmen kívül hagyott, fájdalom, még évtizedekig fogja éreztetni hatását. Csak ott, ahol ez a két szempont dominál a városok építkezésében, lehet szó komoly idegenforgalomról, nem gondolva természetesen azokra a városokra, amelyek évszázados műemlékeikkel vagy múkincseikkel csalogatják magukhoz az idegeneket.

Az értekezleten *Halmos János* polgármester előközlte. Megnyitót beszédében előadta, hogy régóta sajnósan észlelik a fővárosnak a külföldi jövő sok részéről való elhanyagoltságát. Ő maga is, aki sokat utazott, azt tapasztalta, hogy egy-egy külföldi városnak, amely sokkal jelentékenyebb, mint *Budapest*, állandóan nagyobb idegenforgalma van. Ez pedig anyagilag is rendkívül hátrányos a mi fővárosunkra. Kijelenti előre is, hogy az ő célja nem az, hogy új hivatalokat kitaláljanak, vagy új bizottságokat alakítsanak, hanem az, hogy praktikus javaslatok alapján komoly munkát végezzenek. Kívánja, hogy az értekezletnek meglegyen a kívánt eredménye.

Havass Rezső: Abban a nézetben van, hogy az idegenforgalom ügyét teljes rendben, szakszerűen és eredményesen csakis az arra rendelt hivatal, vagy legalább is egyesület képes vinni. Mert látnuk nálunk is, hogy ilyenek hiányában az ügy szépen elaludt. Szükség van tehát állandó városi forgalmi hivatalra. Külföldön is vannak ilyenek és semmit sem bízunk tisztán a társadalomra. Kívánt nálunk nem lenne ez helyes, ahol — amint jól tudjuk — minden nemesebb mozgalom teher egy és nygazonos társadalmi osztályra: a közepes vagyoni, közepes állású polgárookra. A felszólaló, mint a Magyar Földrajzi Társaság alelnöke, azt az ígéretet teszi, hogy a Társaság szívesen nyújtja a támogatását az ügy érdekében.

Gelléri Mór teljes etismeréssel szól arról a dolgozatról, amelyet az idegenforgalom gyarapítása érdekében *Almády Géza* tanácsjegyző mutatott be. Teljesen hozzájárul a polgármester részéről mondot-takhoz, amely szerint a mozgalom a társadalomra kell átvinni, az állam és hatóság támogatásával.

Eulenber Salamon azt óhajtja, hogy alapul a polgármester tervezetét vegyék. Meg van győződve, hogy az anyagi hozzájárulást nem fogják megtagadni az utasok nagyobb forgalmával érdekelt vállalatok és testületek.

Thüring Gusztáv: Nemcsak az az oka, hogy az idegenek ekerültek *Budapest*re, hogy a forgalmi vonalak kedvezőtlenek, hanem főleg az, hogy — az igazat megvallva — a külföldiek nem találja meg azt, amit keres: a föltétlen kényelmet s a művészeti ritkaságokat. A föltétli arra kell fektetni, hogy egyelőre a keleti tartományokból való közönséget eddsegessük ide s aztán a sajtó útján igyekezzünk elosztani a Nyugaton rölkü meggyökerezett balvélekedéseket.

Mattys Arisztid azt javasolja, hogy már most alakítsuk meg azt a bizottságot, amely a tényleges működését még a nyár folyamán megkezdhesse, kérve a polgármestert az előkösködés továbbvitelére.

Rács Károly: Meg van győződve arról, hogy ha kellőképp mutatnak be a külföldiek Magyarországot, az idegenek kegyet kapnak az ideleltogatásra. Ezért ennek el a külföldiek sok olyan helyre, amely szépségre, érdekességre ösze sem hasonlítható a mi fővárosunkkal. Utazni sem lehet kényelmesebben sehöl Európában, mint nálunk, de föltétlenül szükséges, hogy az ország minden irányába adjanak ki körutazó-igyekeket. Keri a polgármestert előterjesztésének az elfogadását.

Szekula Gyula, a kassa-olbergi vasut főfelügyelője előadja, hogy ez a vasutársaság, az ő szerényebb eszközeivel is, nagyon szép eredményeket ért el abban az irányban, hogy Nemetszágból igen nagy számú utast hozott be, évről évre a Tatra vidékére. A többi vasutaknak is arra kell tehát törekedniük, főleg a reklam eszközeivel, hogy külföldieket vonzzanak be.

Lang F. az egyesület pénzbeli ügyeire nézve tesz javaslatokat.

Hirschfeld Antal: Hivatkozik *Dániára*, Svédországra és *Norvégára*, melyeknek sikerült a külföldiek érdeklődését fölkeltetniök és ébren tartaniök. Hogy ezt a célt elérhessék, nem sajnálták sem fáradságot, sem pénzt. Ugyanezt mi is elérhetjük szorgalmas munkálkodással és bizonyos áldozatkészséggel, amely alól nem vonhatja ki magát sem a főváros, sem az állam, sem a társadalom. Indítványozza, hogy néhány nap múltán újra hívja ösze a polgármester az értekezletet, a mikorára az egyes értekezleti tagok írásban nyújthatják be a polgármester tervezetére az észrevételeiket.

Schober Albert azt kíváná, hogy a polgármester vállalná el az idegenforgalom emelésére alakítandó testület vezetését. Azért szükséges ez, hogy meg legyen a testületben a kellő garancia s ha ez ekként meg lesz, bizonyára nem vonják ki magukat az érdekeltek fölük az anyagi hozzájárulástól.

Heltai Ferenc: Ugy ösztönözi az egyesületet, hogy azt — a nagy céljaihoz képest — nemcsak a főváros, hanem az állam is támogatni fogja erkölcsiileg és anyagilag. Egyébiránt ő is abban a nézetben van, amelyben *Thüring*, hogy egyelőre ennek a meglakutó egyesületnek valami nagy eredménye nem lesz. Évtizedek szakadatlan munkája kell ahhoz, hogy némileg is célt érjünk. A legnagyobb baj az, hogy az idegen a mi vidéki helyeinken egyáltalában nem találja meg a kellő kényelmet. Az egyesületnek az lesz egyik legnagyobb föladata, hogy annak a megszüntetésén dolgozzék. Meg van győződve róla, hogy az állam nem vonja meg a segélyezését; abban pedig egészen bizonyos, hogy a főváros tetemes áldozattól nem riad vissza s bizonyára a polgárság is kiveszi a maga részét az erkölcsi és anyagi hozzájárulástól.

Az elnökök polgármester össegezi a történet felszólalásokat s kijelenti, hogy ő is helyesli, ha az egyesületnek bizonyos tekintetben hivatalos színezete lesz, csak az ellen lenne, ha mintegy a főváros hatóságának a kirendeltségét alkotná. Meg van győződve, hogy az eredmény, noha csak lassu arányokban, kedvező lesz. A kormány jóakaratu támogatására szintén lehet számítani, hiszen *Hegedüs Sándor* miniszter már a jövő kedden tartat ugyanabban az ügyben értekezletet a minisztérium kebelében. Hozzájárul a polgármester ahhoz, hogy lehetőleg még a nyár folyamán össehívja az előkészítő bizottságot, amelybe mindazok be lesznek vonva, akik az ügy iránt érdeklődnek.

Az értekezlet ezzel, a polgármester életése mellett véget ért.

SZÍNHÁZ, ZENE.

Mérleg.

— A Nemzeti Színház kapuzárása. —

Budapest, június 16.

II. Rákóczy Ferenc fogsága került ma színrre utolsó előadásul. Holnapról kezdve augusztus 31-ig zárva maradnak a Nemzeti Színház kapui.

Mi történt a lefolyt háromnegyed esztendő alatt? Nagyon kevés, ami följegyzést érdemel, tulnyomóan sok, ami kellemetlenné teszi a visszatérintést.

Olyan színháznak, amilyen a Nemzeti Színház, nemcsak anyagi, hanem ideális mérlege is van. S ha ezt az ideális mérleget megvizsgáljuk: pangás és deficit az eredmény. Amit a sajtó és a közönség „követelt” (joggal követelt) a Nemzeti Színházról: nemes irányt, magas törekvést a vezetésben, okos gazdálkodást a színház művészi erővel, — mindazt a Nemzeti Színház nem váltotta be. A „tartozik” rovat tele van kiegyenlítettlen adóssággal. Sőt a be nem váltott ígéreteken kívül még annak is ott a nyoma, hogy a vezetőség nem volt tisztában azzal: mivel tartozik a közönségnek és a színház reputációjának. Mielőtt itélnék, mentő körülményeket keresünk, mint a büntető bíró.

Szent igaz, hogy a mai közönség változatos játékréndet, jeles modern darabokat kíván és nagyon sok függ attól: milyen a drámai termés nálunk és Európa-szerte? Pompás dolga van a színház vezetőjének, ha virágzó drámairodalom veszi körül; ha nemcsak egypár termékeny és népszerű eredeti szerző működésére számíthat, hanem a külföldi produktumok közül is nagy hatást ígérő, szenzációs darabok állanak rendelkezésére. Ilyenkor a játékrénd élénk, változatos, a sikerek egymást érik; s ilyenkor a közönség hajlandó érdemül betudni a színház vezetőjének azt, ami voltaképpen nem más, mint szerencse.

Visszont megfordítva: vannak meddő korszakok, amikor tartós szárazság, aszály köszönt be a drámaírás területére. A termés silány, a források kiabudnak. Nincsenek drámaírók, akik ha-

tásos darabokkal látnák el a játékkendőt. Némelyiket a halál szólítja ki az élők birodalmából, némelyiket a politikai karrier tereli más irányba, némelyik elnémul, mintha kedvét vesztene. A drámaírás végképp nem szűnik meg soha, de akik darabokat írnak, azok érték és siker dolgában nem versenyezhetnek a korábbi szerzőkkel, nem válhatnak a színházak erős oszlopává. Ilyenkor a drámairodalom pangása meddővé, kétséssé teheti a színházak játékkendjét is; és ilyenkor a közönség hajlandó *hibául* betudni a színház vezetőjének azt, ami voltaképpen nem más, mint *szerencsétlenség*.

Mondhatják, hogy a Paulay-éra szerencsés volt, mert a hazai drámaírók közül éppen akkor volt produktívitásának teljes virágában a Csiky Gergely tehetsége, aki 1880-tól 1891-ig egész sor érdekes, aktuális társadalmi drámát ajándékozott a Nemzeti Színház repertoárjának; a külföldi drámaírók közül Dumas Sándor, a legértelmesebb, legzsellemesebb valamennyi közt, ragadta el a világot briliáns darabjaival; Augier, a modernnek másik nagysága, szintén működött még; Sardou sem adta magát végképpen a látványos specialitásokra.

Ezzel szemben az utolsó hat-hét esztendő tagadhatatlan hanyatlást mutat, noha eredeti drámairodalomunkban olyan kiváló talentumok léptek föl, mint Hercegy Ferenc és Thury Zoltán, akik a tárgyválasztásban, a jellemzés mélységében, a felfogás eredetiségében és a stílus erejében, művészete dolgában elődjeiket felülmúlták; a külföldi drámaírók közül pedig olyan fényes szellemek állottak sorompóba, mint Ibsen, Echegaray, Hauptmann, Strindberg, Lemaître, Sudermann.

Megengedjük tehát, hogy a Nemzeti Színház mostani vezetősége nem válogathatott úgy a hatóságos, nagy sikereket biztosító eredeti és külföldi darabokban, mint annak idején a Paulay-rezsim. A termelés mostohasága hadd szolgáljon a mostani vezetők mentességül.

De pozitív vádakkal illetjük a vezetőket azért, hogy hanyag, indolens vagy gőgös magatartást tanúsítottak az eredeti drámaírókkal szemben és ezzel nemcsak a fejlődő tehetségekre voltak rossz hatással, hanem etriasztották a már meglévőket is, elriasztották azokat, akik a repertoár társadalmi lehettek volna.

Vádoljuk a vezetőket azzal, hogy az erős, önértékes írók leszorították, vagy immel ámmal engedtek tért neki, hogy sikerét eleve devalválják; ellenben a gyöngét, ha megengedte, sőt alázatosan kérte, hogy *protegnálják*: szokatlan díszszel és pénzpazarlással vitték a színpadra.

Vádoljuk azzal, hogy a külföldi darabok közül megdöbbentően léha és rossz ízléssel válogatták ki a nemzeti színpadra legkevésbé illő és legkevésbé méltó műveket; hogy *Feuilleton*ok egy silány — végelgyengülésben írt — darabját, a *Juliette válópörét* siettek megszerezni a színház számára, de az újabb francia drámairodalom egyik remekét, a korrajz, drámai jellemzés, költői dicsőítő dolgaiban egyaránt lényes *Cyrano de Bergeracot* átengedték a budai nyári szinkörnek.

Vádoljuk azzal, hogy egész évben beérték a *Kis marquis*nőkkel, a *Cimzetes feleségekkel*, a részint ócska, részint frivol francia lim-lomokkal és semmit sem tettek a klasszikus drámák, a shakespearei szomorujátékok, a Nemzeti Színház hivatásához igazán méltó remekművek érdekében. *Julius Cézár*t, *Coriolánt*, *Athéni Timont*, *Macbethet*, *Antigonét* és egész sor nagy tragédiát kellett volna föltámasztaniok, de még csak kísérletet sem tettek arra, hogy a színház színvonalát az ilyen fajta repriekkel emeljék. Éppen így bántak a világirodalom egyéb remekjeivel. Mióta várjuk *Teit* és a *Wallenstein-trilógiát*? Az ilyen feladatok próbálják ki a vezetőket becsúgyat és rátermettségét. De a mi vezetőink Shakespeare tragédiái helyett *Zigány* Árpád *Shakespearejével* traktálnak bennünket és a *Wallenstein-trilógiát* helyett sületlen német bohózatokat találnak elének.

A lefolyt színi-évad egyik szenzációja és kétségkívül legszomorúbb eseménye az volt, hogy *Jászai Mari* kénytelen volt megválni a Nemzeti Színházról, mert elfogadhatatlan feltételekkel alázták meg jogos művészi ön-

érzetét. A legelső európai színházak szerencsésüknek tartották volna, hogy ilyen nagy művésznőt a magukénak nevezhetnék és álmukban sem jutott volna eszükbe, hogy alattomos szekaturákkal, kicsinyes anyagi kérdések fölvetésével valóságilag leűssék a koronát a saját fejükről. Ezt ők a *takarékosság* nevében cselekedték; mi pedig azt mondjuk, hogy ehhez hasonló *őrült pazarlás* még nem volt a világon.

A vezetőségnek ez a tette lemoshatóanul bélyegzi meg a múlt évadot. De egyszerűen szomorú világot vet a jövőre is. Hogy akar a Nemzeti Színház legfontosabb hivatásának, a nagy stílus tragédia ápolásának megfelelni, ha száműzte köréből azt, aki ennek a fenséges iránynak a legméltóbb papnöve, aki egyetlen a nagy tragikai szerepek ábrázolásában? S mit várunk az olyan vezetőktől, akik akkor távolítják el a tragédia legnagyobb erejét a színházról, amikor ez a művésznő tudásának, zsenijének, alakító kedvének, becsúgyának a zenitjén áll?

Annak, hogy a vezetők nem tudják megbecsülni a tagok művészi értékét, még egy áldozata van. *Csillag Teréz* szintén megvált a Nemzeti Színház ensemble-jából. Vele kivonul a társalgás művészeté, a ragyogó kedély, a lelki előkelőség és az az igéző báj, ami ennek a szép és kedves asszonynak a legvonzóbb sajátossága. Olvastuk a kommunikékból, hogy egész csomó olesó tagot szerződtek a vidékről és a színész-konzervatóriumokból. Ezekkel akarják betölteni a *Csillag Teréz* helyét. Szép kilátások valóban. *Csillag Teréz* perfékt művészete helyett harmad- és negyedrangú csillagocskák szárnypróbálgatásaiban része a Nemzeti Színház művelt publikumának.

Az évad végén igazgató-változás történt. *Beöthy László* lépett gróf *Festetics Andor* helyére. Az új igazgató működése elé pártatlanul, elfogultság nélkül tekintünk. A lefolyt évad anyagi és ideális mérlegének a súlyos deficitjében neki még nem lehet része, mert csak az imént foglalta el állását.

Egyelőre csak annyit mondunk, hogy az igazgatók személyében történt változásnak nem tulajdonítunk semmi értéket, ha ez a személyváltozás nincs összekötve *rendszerváltozással*. Ha ott ezentul is nagyrúri gőg és széles dominál, ha nem *becsülni első sorban a művészetet*, ha nem tekintik fő feladatuknak a komoly, nemes dráma művelését, ha nincsenek áthatva attól a gondolattól, hogy a Nemzeti Színház ne a magán színházak konkurrens, hanem a magyar nyelv legfőbb iskolája, a nagy stíl és a finom ízlés első képviselője legyen: nem látunk kibontakozást a mai sűtyedt állapotokból.

Ábrányi Emil.

** Vígsház. (Bemutató-előadás.) A végső napjait élő színházi évadot még egyszer galvanizálja a *Vígsház*; közvetlenül kapuzárás előtt egy kis színpadi kaviárral szolgált az ő közönségének s előadta a *Három pár cipő* című énekes bohózatot, amelyben a bécsi operett-színpad egykori nagy star-ja, *Geistinger* asszony aratta legfényesebb diadalai egyikét. Csak a múlt esztendőben kelt át az Óceánon a *hateven* esztendősz szubrett, hogy Amerikában még egyszer átélje ebben a szerepében egykori diadalainak az emléket s eljátszotta az ő híres *Léni*-jét a tengeren túl zugó tapsok közt. Így irtak legalább az amerikai újságok...

Hát igaz is! A *Három pár cipő*ben még a három pár cipő is egészen mellékes; fődolog a Léni, a parázs kis suszterné, akiben a szubrett-művészetnek ezer pajkos ördögöskéje tombol eszeveszett jókedvében. Nem inco-incó, kezdő színésznőcskének való szerep ez! Valóban sajnáljuk, hogy a *Vígsház*nak nem sikerült *Blaha* Luizát megnyerni erre a szerepre. Milyen nagy művészi élvezetünkre szolgált volna a kis suszterné az ő zseniális művészetének az ezer színében ragyogva látni. De hát ami nincs, arról kár beszélni.

Az évadvég mai pikáns estéjének a komoly háttere az, hogy a *Vígsház*ba beköltözött az énekes darab. Mi türesz-tagadás, jobb szerettük volna, ha ez a *nevezetes színpadművészeti esemény* az évad teljében esik meg; úgy képzeltük el a dolgot, (mert, hogy az énekes darab bevonul a *Vígsház*ba, azt előre lehetett látni!) hogy az énekes darab egy merész zuhanással, úgy röpül be a szép lipótkörúti színházba, mint egy fiatal sas, erősen kiterjesztett szárnyakkal.

fejedelmi repűessel, — nem pedig mint fáradt kis veréb, amely szerényen megereszkedik egy leveletlen, kopár kis ágon. Hát, reméljük, lesz majd másképpen is! A *Vígsház* mai debut-jét az énekes darab terén egyelőre csakúgy annak veszszük, amivé lenni *kényszerült*: egy kis színpadi kaviárnak!

És a budapesti színházi közönség, úgy látszik, nagy kaviár-kedvelő, mert megesett a nagy osoda: a *Három pár cipő* a zeufolásig megtöltötte a nézőteret június közepén is s a *Vígsház* pénztárosának alighanem sok dolga lesz egész június végéig, a míg csak be nem csukják a színház kapuit.

Hanem Léni, — az éppenséggel nény a darabban!azonból egy fiatal színész-leány került fel a mult hónapban Budapestre, akit itt erősen lanszirozoznak. Hamarosan egy népszínházi szerződés is került a kisasszony tarsolyába, de ez egy mákszemnyit sem változtat azon az elvitzáthatatlan faktumon, hogy *Fedák Sári* kisasszony a kezdet kezdetén van a színpadi művészetnek. Mai debut-jéről a *Három pár cipő* hősnőjében komolyan még csak beszélni sem lehet. Ez azonban magában véve még nem lenne hiba, mert a letehetségesebb kezdőtől sem lehet kívánni, hogy egy ilyen emines szubrett-jellegű szerepben megállja a helyét. Nagyobb baj ennél, hogy a fiatal színésznőben egy csöpp igazi kedélyt és szívet sem bírtunk felfedezni. Minden csupa mesterkélt és csupa póza, úgy a hogy a mesternő erőszakosan bedresszirozza a tanítványt azt, a mire — nincs hivatása. Egyetlenegy kvalitása van a kisasszonynak, amiben kiváló és ez a temperamentumos táncművészete. Ezt többször megmondtuk és ennél maradunk ma is. Sem egyénisége, sem hangja, sem aró- és szemjétkébeli fogyatékságai nem kvalifikálják arra, hogy oda jusson, a hova jutnatni akarják: az első közé. Ha tévedni talánánk ebben, mi leszünk az első, akik ezt töredelmesen be fogjuk ismerni, — de nem hinnők, hogy ilyen beismerést valaha tennünk kellene.

Boesánat, hogy enynyit beszéltünk a — Léni-ről. A mi a *Vígsház* személyzetünk az énekes darab terén való első kísérletét illeti, erről feltétlen elismeréssel kell előlanounk. Elvégre nem közönséges élvezet olyan előkelő művészeket látni énekes bohózatban, mint a milyen *Gál, Nikó Lina, Szathmáry, Balassa, Szerémi és Gyöngyi*. Különösen a jó *Gyöngyinek* örülünk ma, aki három évi kínos várás után végre — énekeszóhoz jutott ma a *Vígsház*ban. Ez lehetett az, amiről álmodott. A vígsházaiak közül játszottak még a darabban *Kalmár Piroksa, Bihari, Nánágy, R. Rostagn, Irén, Vendrey, Makrócsy, Berzsei* Lina, *Varsányi Irén és Bárdi*.

A vígsházai ensemble-on kívül még egy fiatal énekesnő, *Szelepcsényi Linka*, is vendégszerepelt a darabban *Eder Laura* szerepében. *Szelepcsényi* kisasszonynak, aki, úgy halljuk, az operára készül, szép hangyaga van.

A közönség a lehető legmelegebben üdvözölte az énekes darabot a *Vígsház*ban, amelynek akusztikája is a legjobb s a *Három pár cipő*, mint az évadvég kaviárja, kétségtelenül nagy vonzóerőt fog gyakorolni a közönségre. (M—s.)

** Egy eszen statisztikája. Az elmúlt évadban összesen 344 előadás volt a Nemzeti Színházban. Ezek között az ifjuságnak huszonhárom szerda délutánja. Azonkívül a Várszínházban is tartottak 50 előadást. Eredeti darab 120 estét töltött be. Összesen 18 új darab került színrre és pedig 10 eredeti (közöttük négy egyfelvonásos) és nyolc idegen. Repriz 12 volt. Az új darabok közül a legtöbb előadást *A menyem* érte el, amelyet tizenhátszer adták, a régebben műsoron levő darabok közül pedig a *Himfy dalai*, amelyet tizszer adtak. Huszonkét klasszikus darab 65 estén került színrre. 138 előadásban 26 magyar szerző 39 darabbal volt képviselve.

** Hírek a Vígsházról. A *Vígsház*ban, a jövő hét minden napján a *Három pár cipő* című énekes bohózat kerül színrre, amelynek előadásai iránt igen nagy az érdeklődés a közönség minden rétegében. — A *Vígsház* színészközlője, vasárnap, június 24-ikén, tartja meg nyilvános gyakorlati vizsga-előadást, amely alkalommal színrre kerülnek a *Varázshegedű, Fortunio dala* című I—II felvonásos operettek és a *Nőuralom* című vígjáték II-k felvonása. E vizsgálati előadás *rendkívülnen* mérsékelt helyárai a következők:

Földszinti és erkélypáholy 3 korona. I. emeleti páholy 6 korona. Földszinti szőlle 1 korona 60 fillér. Földszinti támlaszék I—VIII. sorban 1 korona 20 fillér. IX—XVI. sorban 80 fillér. I. emeleti erkélyszék I. sorban 1 korona. II—XI. sorban 70 fillér. II. emeleti erkélyszék I. sorban 60 fillér. II—IX. sorban 40 fillér. Állónhely 20 fillér.

** Zaporproba a Nemzeti Színházban. A Nemzeti Színházban az évenként szokásos színpadi zaporpróbát holnap vasárnap délelőtt tizenegy órakor tartják meg.

** Ábrányiné-Wein Margit Budán. A Fővárosi Nyári Színház e heti érdekessége *Ábrányiné-Wein Margit* asszony vendégszereplése lesz. A kitűnő művész-
nő osztróttörökön kezd meg három estére terjedő vendégszereplését, első este a *Kornevillai harangokban* mint *Szerpolett* mutatkozik be, szombaton *A baba* cím-
szerepét játssza, vasárnap este pedig mint népszínmű-
énekesnő mutatkozik be *A piros bugyellárisban* *Török*
biróné szerepében.

** Vizsgálati előadás. Az Uránia-színházban ma este a Rákosi-féle színészkai drámai növendé-
kei vizsgáztak Erkmann—Chatrian drámájában, a *Rantzau*knak. A növendékek közül különösen *Tihanyi*
Miklós adta a legteljesebbet, amely szép jövővel
biztat. A két Rantzau testvér szerepében *Domokos*
Róbert és *Zseloványi Jenő* és kívülük még *Polgár*
Ilonka, *Óváry Rozsika*, *Szekély Ilonka*, *Kiss Mariska*,
Farkas Ferenc és *Fodor Oszkár* játszottak ügyesen.
A vizsgázók természetesen sok tapstot kaptak.

** Hírek a Népszínházról. A Népszínházban a
július 1-jén kezdődő nyári szünet előtt színre kerül-
nek még a nőszerepű operettek közül ezen a héten:
a *Nap és Hold*, *Hegyi Arankával* és *Küry Klárával*,
a *Toledad* *Herm Arankával*, az *Eleven örökig* *Amon*
Margittal, *Z. Bárdi Gabival* és *Bojár Teruskával*.
Hétfőn a *Kis szökevény*, csütörtökön pedig *Szép Heléna*
kerül színre. A *Robinson Crusoe* című látványos
színmű legközelebbi előadása vasárnap lesz. — A
Lumpácius holnap, vasárnap esti diszlokációjában
a Népszínházban csaknem összes előrendű brói közre-
működnek. Magának a darabnak nagyszámú szerep-
lőjén kívül a második felvonásbeli hangverseny-
botóthban, melynek gazdag programja kétségtelenül
vonzó hatású lesz, részt vesznek: *Küry Klára*, *Hegyi*
Aranka, *Amon Margit*, *Bojár Teruska*, *Blaha Sárika*,
Szirmai Imre és *Kovács Mihály*.

** Török Irma a külföldön. *Török Irma*, a
Nemzeti Színház tagja még a héten a külföldre megy
és nyári szabadságidejét azzal tölti, hogy a párisi és
londoni színházakat látogatni. A fiatal művész-
nő, ira egy könyomatás tudósító, az intendáns
küldte erre a külföldi tanulmányra.

** A temesvári színészet. A temesvári szín-
szet ügyében tegnap délután ankét volt a belügymin-
iszteriumban. Az értekezleten a temesváriaknak az
első magyar szezonra vonatkozó kifogásait tárgyal-
ták. Az ankétben, amelyen *Tezerézy Viktor* miniszteri
tanácsos elnökölt, és megjelentek még gróf *Kegelevich*
István iróadán, *Debólyi László*, a *Nemzeti Színház*
igazgatója, *Mészáros Kálmán* a színesegyesület íróda
igazgatója, *Telbisz Károly* temesvári polgármester,
Báder, *Nagy György* temesvári törvényhatósági
bizottsági tagok és *Makó Lajos*, a temesvári és
a *Fővárosi Nyári Színház* igazgatója. Bezerédy el-
nök a megjelentekhez azt a kérést intézte, hogy
ne annyira a múltat, mint a jövőt tartásák szem
előtt, és a temesvári színházi szerződés magánjogi
részét ne érintsék, mert az ankét megbeszélései ennek
a szerződésnek nem prejudikálnak. *Telbisz Károly*
temesvári polgármester szigorú kritikát mondott ezután
a temesvári színház elmúlt szezonjáról. *Makó Lajos*
igazgató erre bemutatta hat hónapi műsorát és ennek
aláírta kérte az ankét bírálattal működésére vonat-
kozólag. Az értekezlet a temesváriak és *Makó* teljes
kibékülésével végződött, ami a temesvári magyar
színészet érdekében óhajtható is volt.

** Évzáró zenevizsga. A *Forti Ottó* budai ki-
váló zeneiskolájának évzáró vizsgaelőadása a zongoratan-
szekből f. hó 16-án ment végbe a városi vi-
gadó termében, mely egészen megtelt előkelő, fő-
leg budai közönséggel, mely immár tizenhat év óta
csoportosan a fővárosi jobbparti zenei körül.
Szolid művészeti alap, szakzerű vezetés és distingvált
ízlet jellemzi a zeneiskolát. Az intézet kiválóbb növ-
endékei léptek a dobogóra s mindannyian tanuságot
tettek egy technikai, mint szellemi képzettségükről,
bemutatván a nemzetközi és magyar zeneirodalom
választékos termékeit *Goldmark*, *Liszt*, *Rubinstein*,
Schubert, *Weber* s más klasszikusoktól, a hazai ter-
mékekét *Abranyi* és *Gobbi* *Henrik* képviselték. A
növendékek közül különösen kitűntek és sok tapstot
arattak: *Wittchen Blanka* és *Elza*, *Szigeti Ilona*, *Szo-
boda Vima*, *Kummer Stefania*, *Weichart Melánia*, *Huber*
Árpád és *Inay Mariska*. (i. l.)

** Városigeti Színház. A *Városigeti Színház*
ben holnap, vasárnap, délután négy órakor lesz az
Új Születés vagy *Abszolút Jakab*, *Jeruzsálem fia* énekes
bohózat beszédki előadása. A bohózat, mely nem
sokára megéri első jubileumát, ezuttal félhelyárak
mellett kerül színre. Este fél nyolc órakor *A bőregér*
kerül színpadra rendezés mellett. *Alfréd* szerepét,
mint vendég *Kédy István*, a *Magyar Színház* tenoris-
tája adja. Mindkét darabban a társulat legkiválóbb
erői vesznek részt.

** Magyar darab Berlinben. A berlini udvari
színházban (Königliches Schauspielhaus) a napokban
adják elő *Karcsag Vilmosnak A szülei háza* című
egyfelvonásos vígjátékát. A darabot *Morvay* fordította
németre.

** Vizsgálati hangverseny. A *Nemzeti Zeneiskola*
(Zenecé) igazgatósága holnap, 17-én, vasárnap del-
előtt 9 órakor, a Fővárosi Vigadó kis termében, a
kamarazeneosztály növendékeivel, *Agházy Károly* tanár
vezetése alatt tartja évzáró vizsgálatát.

** Vidéki színészet. *Halmay Imre* színtársulata,
mint levelezőnk írja, az elmúlt héten fejezte be
tavaszi szezonját *Sátoraljuj helyben*. Az utolsó estén
volt *Lévay Sáriknak*, a vidék egyik jeles szubrett-
jének jutalmajátéka, akit ez alkalommal a közön-
ség ovációjában részesített és virággal halmozott
el. *Lévay* az elmúlt szezonban *Lilivel*, *Mollyval*,
Irissel, *Serpolettal* és több jeles szerepével zajos
sikereket aratott és a közönség kedvence lett. *F. Lányi*
Irma, a jeles hősnő jutalmajátékán *Jókai Fekete vér*
című darabjában aratott zajos sikert. A társulat jele-
sebb erői: *Gabányi László*, *Benkó Jolán*, *Ferencoy*
József és *Tuzlay*. *Sátoraljuj* helyen most építik az új
színházat, amelyet a most szervezendő *Északkeleti*
színi szövetkezet megalkutása után ez év november
havában *Dokus Gyula* színügyi bizottsági elnök ve-
zetése mellett nagy ünnepséggel fognak megnyitni.

** A L'Aiglon mint operett. *Rostand* darabja,
a *L'Aiglon* mint — operett is a deszkákra kerül. A
tragédiából ágyúrt librettóhoz *Isidore de Lera*, a
monakói herceg ismert pártfogoltja ír zenét.

** Színházak másora. *Vigszínház.* Hétfőn: *Három*
pár cipő. — Keddén: *Három pár cipő*. — Szerdán:
Három pár cipő. — Csütörtökön: *Három pár cipő*. —
Pénteken: *Három pár cipő*. — Szombaton: *Három*
pár cipő. — Vasárnap délután a *Vigszínház* színész-
iskolájának gyakorlati vizsgájával: *Varázshegedű*, *For-
tunó dala* és a *Nórum* második felvonása. Este:
Három pár cipő.

Népszínház. Vasárnap, június 17-én délután
(*Solymsói Elek* színészközlőjének vizsgálati előadásán),
Egy kis vihar. A *lecke*. *Asszonyfurfang*. *Szenes legény*.
Este: *Lumpácius* és a *három jómadár* hangversenyt.
— Hétfőn: *A kis szökevény*. — Keddén: *Nap és hold*.
— Szerdán: *Kaddékisszony*. — Csütörtökön: *Szép*
Heléna. — Pénteken: *Toledad*. — Szombaton: *Eleven*
örökig. — Vasárnap: *Robinson Crusoe*.

Fővárosi nyári színház. Vasárnap délután:
A baba. Este: *Dóza György*. — Hétfőn: *Cyranó de*
Bergerac. — Keddén: *Kapitány kisasszony*. — Szer-
dán: (A krisztinavárosi szegény iskolás-gyermeknek
felruházási egyesület javára) *Aranylakodalmom*. — Csüt-
örtökön (Ábrányiné Wein Margit úrnó fellépésével):
Kornevillai harangok. — Pénteken: *Cyranó de Bergerac*.
— Szombaton (Ábrányiné Wein Margit úrnó fellép-
tével): *A baba*. — Vasárnap délután: *Virágcsata*. —
Este (Ábrányiné Wein Margit úrnó bucsufellépésével):
A piros bugyelláris.

A nagyváradi színház.

(A nagyváradi színházat a város tegnap közgyűlésén
elkérésztelték Szigligeti-színháznak. Az elkérésztelést heves
vita előzte meg, mert sokan kifogásolták a Szigligeti nevet,
mondván, hogy Nagyvárad közönsége adta a pénzt a szin-
házhoz, nevezékek tehát Nagyvárad Színházának. Az ellenzék
egyik tagja vitaközben így kiáltott:
— Nem Szigligeti-Színház az! Mi izzadtuk ki az arát!)

Van szép hazánkban annyi város,
Szold, parázna, puritán;
Van ócska, új, van tiszta, sáros,
Unalmas, léha és vidám;
Van mindegyiknek szobrs, képe;
Egy völgyben épült, más hegyen,
Bizottság ellenőrzi, szép-e
S száz fő ügyel, hogy rend legyen.
Ad hivatalt a város annak,
Kinek az Isten észét adott; —
És ilyenek nagy számba vannak,
S ők éltetik Nagyváradot.

Bizottság nélkül, annyira biztos,
A legszebb város is sülyed;
Ki bánja, hogy utója piszkos?
Közélet kell a közérzélet!
S ah, közgyűlést kíván epvede
Csongrád, Arad, Békés, Bihar;
Ott ül a nemzet harci kedve,
S minden gyűlés egy kis vihar.
Ott szónokolnia kell annak,
Kinek az Isten észét adott; —
És ilyenek nagy számba vannak
S ők gondozzák Nagyváradot.

Oly sok viszály után ma végre
Nagyvárad új színháza áll;
Büszkén tekint a kékes égre,
De óh, a közgyűlést talál,
Talál okot dühös osatára,
Hiszen mindlunk már bevett
Szokás: mindegy, mi volt az ára,
Kérdés: ki ad egy jó nevet?
Ez is komoly, nagy gondja annak,
Kinek az Isten észét adott; —
És ilyenek nagy számba vannak,
S ők szépítik Nagyváradot.

Várának volt egy nagy szülőtte,
Volt, nincs; — letelt több évtized,
S ma mégis volt, ki őt ültette,
Mert ő csak irt, s most nem fizet.
Csak irt, csak irt, s leszát a sirba,
Egy másik nyomdokába lép!...
Az új színház falára írva
Egészen más cím volna szép.
Mit keres ott a neve annak,

Ki hozzá pénzt sem izzadtott?
Adakozók nagy számba vannak,
S ők tartják fenn Nagyváradot.

Letelhet számos emberöltő,
A pénz az kézről kézre megy;
Fizető mindig lesz, de költő
Csak olykor-olykor száll le egy.
Egy szív, egy érz, egy emberélet,
A mely harcol, szeret, remél,
És évről-évre újra éléd,
S új nemzedék szívében él!...
Adják az új színházat annak,
Bár pénzt hozzá nem izzadtott,
De ilyenek kis számba vannak,
S ők díszlik Nagyváradot!

—kó.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

O *Uj Idők*. Két novellát közöl az *Uj Idők* e
e heti száma. Az egyiket *Thury Zoltán* írta, a másikat
Virtler Eerene. *Papik* folytatja visszaemlékezéseit, *Móra*
Ferenc szép költeményt írt, *Lyka* *Károly* a művészi
eszmék pangásáról szól. Sok érdekes és aktuális kép
is van ebben a számban. Aki meg akar ismerkedni
az *Uj Idők* szellemével és irányával, annak a kiadó-
hivatal (Andrássy-ut 10.) kívánatra ingyen küld mu-
tatványszámot.

O *Uj Magyar Szemle*. Az *Uj Magyar Szemle*
júniusi száma a szokott gazdag tartalommal jelent
meg. Az új számba *Halász Imre* a magyar államhá-
tartás jövője címen írt érdekes fejtegetést. *Ferenzi*
Zoltán *Széchenyi* és *Kossuth* írói harcát ismerteti.
Pauler Gyula: A magyar nemzet első szereplése s
Alexander Bernát: Diderot című cikkei gazdagították
a füzetet. *Radó Antal* *D'Annunzióról* írt igen érdekes,
leles tanulmányt, a *Iz* című regény megjelenése
ünnepély. *Galléri Mór* folytatja és befejezi *Munka né-
kül* című cikkét. A füzetet tartalmas krónika rovat és
Értesítő zárja be.

SPORT.

** Alagi löversenyek. Az első nyári meeting
holnap végződik Alagon, a sablonos programmal, de
talán az eddiginél is nagyobb érdeklődés közt. Nagy-
obb verseny ezuttal sem dől el, de a fiedok elég
erősek lesznek néhány versenyben, ha olyan jó
kvóták nem is várhatók, mint amilyenek az utolsó
napon voltak. A legjobb versenyzők holnap a kö-
vetkezők:

- I. *Cleopatra—Lauderdale*.
- II. *Diák—Troubadour*.
- III. *Zsuzsi—Gyurjad*.
- IV. *Arkádia—Geist-ist*.
- V. *Fergelet—Rozmaring*.
- VI. *Dóra—Parász*.

** Krakói löversenyek. Ma kezdődött meg
Krakóban az öt napos löverseny-meeting a magyar
és osztrák sportszereknek élénk érdeklődése közt. Az
első nap mindjárt több érdekes sporteseményt hozott,
így a 10,000 koronás *Tarnowszky* emlékvsereny,
amelynek finishe csaknem szenzáció-számba megy,
mert *Leader* csak erős küzdelem után fejhoszszal
tudta verni a lengyel ismeretlen *Leucit*. Nagy eset
volt még az államdíjban *Per Butters* versesege *Wal-
kowertól*. A részletes eredmények tudósítónk távirati
jelentése szerint ezek:

I. **Totalizátor gátverseny.** Díj 2000 korona.
(Urlovacs). Gróf *Thurn-Valsassina Alagrecqueje*
első, *Zangen J.* *Kadmeja* második, *Clou* hat hosszzal
harmadik. Azuttán: *Walküre*. Totalizátor: 10: 13.

II. **Krakói-díj.** Díj 2000 korona. Távolság 1400
méter. Mr. *Redgry Marmarosa* biztosan egy hosz-
szal első, *Balek* második, *Alice* harmadik, *Hängdian*
negyedik. Azuttán: *Round the corner* és *Paula*. Total-
izátor: 10: 35, helyre: I. 50: 82, II. 50: 214.

III. **Rudawa-díj.** Díj 2400 korona. Távolság
1600 méter. *Schindler L.* *Biegunekje* könnyen első,
Brind'or második, *Waepen* harmadik. Azuttán *Ortlan*.
Totalizátor: 10: 24. Helyrefogadások: I. 50: 63,
II. 50: 63.

IV. **Gróf Tarnowszky emlékvsereny.** Díj 10,000
korona. Távolság 1400 méter. *Baró Sringer G. Leaderje*
első, *Schindler L. Leucije* második, *Betrüger* harma-
dik. Azuttán *Sherman*. Totalizátor 10: 24, Helyreloga-
ások I. 50: 82, II. 50: 140.

V. **Jockey Club díj.** Díj 3000 korona. Távolság
100 méter. *Capt George Ananasi* első, *Beatrice* má-
sodik, *Ezra* harmadik. Totalizátor 10: 19.

VI. **Allamdíj.** Díj 3400 korona. Távolság 2800
méter. *Mautner V. Walkowerje* első, *Döners A.* *Per*
Butterse második, *B. Springer G.* *Almavivája* nyolc
hoszszal harmadik. Totalizátor 10: 54.

VII. **Katonatisztai akadályverseny.** Díj 2600
korona. Távolság 4000 méter. *Raus F.* *Ish. Frago-
nardja* első, *Agra* második, *Golden Residue* harma-
dik. Futott még: *Lisbeth*. Totalizátor: 10: 67. Hely-
refogadások: Az elsőre nem volt tét. Agrára 50: 84.

** Az alagi löversenyek eredményét leggyor-
sabbán a *Telefon* *Hirmondó* útján tudhatják meg mind-
azok, akiket elfoglaltáguk a fővárososh köi. A *Hirmondó*
ugyanis kiküldött tudósítójának telefonjelentései alapján
már a kora délutáni órákban felolvastatja a versenyek részle-
tes eredményét.

Nyilttér.

Vérgyógyászat

(Hämopathia.) Új, kipróbált gyógy mód. Kimaradhatatlan siker asthma-, szív-, vese-, gyomor-, bél- és hólyagbántalmaknál, dög-, vér- és bőrbajoknál. Biztos védelem szélhűtés, korai vaktság és elmezavar ellen. Evente száz meg száz teljes gyógyulás még a legsúlyosabb és legrégibb bajoknál.

Dr. Kovács J. egyet. orvosudor
rendel. ni pontja intézetben V. Váci-körut 18. Házon kívüli is kezel. meghívásra vidékre is megy.

„Gleichenberg gyógyhely“ másd hirdetését.

Szt. Lukácsfürdő Nagy kénés iszapfürdő, melynek 520 [—] méter nagyságu természetes forrásmenedékében az ásványvíz naponta négyezer morvul. Mindennapi gyógy- és üdülési fürdők. Kútú szállóak. Vendéglő saját konyhával. Olcsó árak. Prospektust ingyen küld az igazgatóság.

Orvosi tekintélyek a SZOLYVAI

gyógyvizet kiválóan ajánlják: köszvény, hólyag, vizeleti szervek bajainál, cukorbetegség, vesebajok, gyomormegbetegedések, torok és tüdőszervek bántalmait esetén

Kútúvíz és igen üdítő asztali víz

LUH-EZSEBET-gyógyforrás

Legkiválóbb hazai gyomorgyógyvíz; gy mor s tüdőbántalmak ellen Specifium. Kapható a jobb ásványvizezetekben és az uradalmi ásványvizek börtöléségénél Sz. Iyvan, Bereg-m.

A világ legnagyobb és leggazdagabb biztosító-társasága.

THE MUTUAL NEW-YORKI ÉLET-BIZTOSÍTÓ-TÁRSASÁG
Alapított 1842-ben.

Tisztán kölcsönös. Részvényesei nincsenek. Változatlan díjtételek utánfizetési kötelezettség nélkül. Kivonat az 1899. dec. 31-én lezárt mérlegből.

Osszes vagyon 1899. végén	1,563,961,331.00
Telhermentes nyereségny tartalék (felesleg)	248,458,802.04
A biztosítottak között 1899-re felosztandó nyeresemények	11,295,336.79
Osszes bevétel 1899-ben	305,129,938.73
Osszes kifizetések kötvénytulajdonosoknak 1899-ben	136,627,132.38
Érvényben levő biztosítások	5,454,223,894.51

Legszabadelviúbb kötvény-feltételek. Díjtáblázatokkal és felvilágosítással szolgál a MAGYARORSZÁGI VEZÉRIGAZGATÓSÁG: Budapest, IV., Károly-körut 26. Tekintélyes képviselők alkalmazást nyerne.

Rohitsi Savanyuvíz

FORRÁS **FORRÁS** **FORRÁS** **FORRÁS**

PÓRÁKTÁR Budapest
Hoffman Jánosnál
Bathory-utca 8. szám.

A Rohitsi savanyuvíz mint gyógyszer feltűnő hatással hatás gyomor- és bélhurutnál, az ivarszervek hurujánál, máj- és lépajoknál, de különösen váltóizomnál.

A Temepl forrás borral vegyítve kitűnő üdítő ital.

A SYRIA forrás ellenben kizárólag ivókúrára használtatik.

(Az e rovat alatt közöltetteknek sem tartalmáért, sem alak jáért nem felelős a szerkesztőség.)

VIDÉK.

(Bízalom a főispánnak.) Udvarhelymegye törvényhatóságának ma délelőtt Hollaky Artur főispán elnöklése alatt rendes közgyűlése volt. A főispán megnyitó beszédében felemlítette az ellene irányult támadásokat is és azt mondta, lehetetlennek tartja, hogy valaki kétkelkedhetnék abban, hogy ő az igazi

szabadelviúség zászlaja alatt óhajta csoportosítani felekezői különbség nélkül mindazokat, akik a vármegyében a békés együttműködést óhajtják, de a felekezetiségen alapuló pártoskodást, legyen az bármely felekezet vagy a néppárt részéről megindítva, lehetetlenné skarják tenni. Megnyugtathat mindenkít, hogy a felekezetek egyenjogúsításának alapján egyenlően tiszteltben óhajta tartani a felekezetek jogait. (Viharos eljenzés.) Azután Dániel Károly indítványára a közgyűlés egyhangulag bizalmat szavazott a főispánnak.

TÖRVÉNYSZEK.

§§ A hatalmas rendőr. A Magyar Sziuház egy kardalosa egy egész hétig gondolkodott azon, hogy miért tartóztatta őt le Hegedűs Zoltán rendőrfelügyelő. Hosszas töprengés után végre is kitalálta a dolog nyitját s arra a kis pörpátvarra gondolt, amely közle és a színház pénztárosnője, Hegedűs ur huga közt folyt le. A felügyelő hatalmát akarta éreztetni a csön-des kardalossal s lecsukatta. A budapesti törvény-szék Hegedűst, akit a belügyminiszter fölfüggesztett állásától, hivatalos hatalommal való visszaélés vélsége miatt nyolcnapi jogházzal és egy évi hivatalvesztéssel sújtotta. A budapesti tábla második büntető tanácsa Ráth Zsigmond előadásában ma foglalkozott az ügygel s a vizsgálat kiterjesztése végett föl-oldotta az elsőbírósg ítéletét és új tárgyalás megtartására utasította a törvényszéket.

§§ Az alkoholista részvényei. Vécsey Sándor addig ivott, míg nem családja kénytelen volt őt a Vaskovits-féle intézetben elhelyezni. Mikor Vécsey Sándor kiszabadult az intézetből, megint visszatért régi szenvedélyéhez s megint ivott. Közel akart lenni a minden élvezetek forrásához s azért egy budai korcsmárosnál, Langekker Andrásnál bérelt lakást. A korcsmáros csakhamar fölismerte, hogy rézesgecskő lakója pénzes ember s csupa jó szándékból elvette tőle az ötezer forintból szóló takarékpénztári könyvét és két darab 3900 forintot érő részvényét. Vécsey Sándor tavaly nyáron delirium tremensbe esett s meghalt. A korcsmáros legott átadta a takarékpénztári könyvet az elhunyt örökösének, dr. Vécsey István ügyvédnek, aki azonban csakhamar kiderítette, hogy a korcsmáros részvényeket is vett el az örök-hagyótól, melyeket azonban eladott a börzén. Sik-kasztás és lopás büntette miatt följelentést tett tehát Langekker ellen. A mai végtárgyaláson Eördögh bíró elnökült, a vádhatóságot Geszty Andor ügyész képviselte, a vádlottat dr. Kriszhaber Adolf ügyvéd védte. Langekker avval védekezett, hogy Vécsey Sándor ellátására fordította a részvények árát. Vécsey állítását a cselédok is igazolták s így az ügyész, tekintettel arra, hogy a vádlott a részvények árát is deponálta, a vádat elejtette. A magánpanaszos képviselője fölmentotta vádját s főbebezzést jelentett be a törvényszék fölmentő ítélete ellen.

§§ Feddésre ítélt járásbíró. A késmárki járásbírósg ügykezelésének mervizsgálásakor kitént, hogy Matyasovszky József járásbíró szabálytalanul kezeli az elnöki letételeket, nem vizsgálja meg a köz-jegyzőknek adott külön megbízásokat. Mindezekért a löcsei törvényszék elnöke megintette a járásbíró s föl-hívta a rendeltenségek sürgös pótlására. A járásbíró azonban nem tett eleget ennek a föl-hívásnak. A hanyagság miatt a kassai tábla fegyelmi tanácsa feddésre ítélte a járásbíró, mely ítéletet ma a legfelső bíróság is megerősítette.

§§ A börtönbüntetés eltörlése. Az igazságügy-miniszter, — mint értesülünk — a legközelebb lezaj-lott büntető ankéten nyert információk alapján a börtönügy szakszótály által adatokat gyűjtet a büntetési rendszer reformjára vonatkozólag, a büntető kodifikációs osztály által pedig véleményt dolgoz-tat ki arra nézve, hogy a börtönbüntetés eltörlése keresztül volna-e vihelő, a kodex rendszerének meg-ingatása nélkül, valamint arra vonatkozólag is, hogy a büntetőtörvénykönyv általános részében mi módon lehetne keresztülvinni a visszaesés egységes szabá-lyozását.

TÁVIRATOK

A háboru.

London, június 16. A Daily Telegraph a fokvárosi Cape Timesnak egy bloemfonteini jelentését közli, amely szerint De Wet nemcsak a yeomanry- és derbyshirei ezrednek egy-egy zászlóját, hanem a londoni önkénteseknek két századát is elfogta.

London, június 16. A Reuter-ügynökség jelenti Laingsneekből: Ma a folksrusti kerület számos boer lakosa megadta magát. Azt hiszik, hogy Botha parancsnok a Paardekopnál ellenál-lást fog kifejteni, de csekély haderővel.

Fokváros, június 16. Gordon Sprigg reméli, hogy hétfőig megalakíthatja a kabinetet.

A német császár Lübeckben.

Lübeck, június 16. Az Elba-Trava-osztorna megnyitása ma ment végbe a császár jelenlétében. A főpolgármester üdvözölte a vendégeket, köztük az idegen államok képviselőit, mire Rechner építész ismertette a osztorna jelentőségét, kévással azután megérkezett a császár, mire a osztornamegnyitá-s ünnepegya megkezdődött. A tribünökön, ha-jókon s a parton egybegyűlt nagy tömeg örömradiába tört ki, midőn a császár hajója elvágta a osztornát elzáró kötelet. A kikötő előtt Klug polgármester be-zsédet intézett a császárhoz, mire Vilmos császár válaszában kijelentette, hogy bizton reméli, hogy Lübeck a osztorna létesítése folytán szerencsésen tovább fog fejlődni.

Felemlit őt az az örömteljes érzés, hogy Németországnak most kilátása van arra, hogy végre lesz német hajóhad. Kell, hogy Német-oroszág a világ legtávolabbi részén is megvéd-hesse ágyúval kereskedelmi lobogóját.

Vajha sikerülne nekünk a flotta kiépítése által kifelé a békét fenntartani és osztornánk kiépítése által itt lent azt a könnyebbitést megszerezni a forgalomnak, amelyre szük-sége van. Az áldás vízi utainkon sohasem fog elmaradni. (Viharos Hoch-kiáltások.)

A császár a megnyitó ünnepegy után Helgo-landba ment.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, június 16. (A Budapesti Napló telefon-jelentése.) Az időjárás a tavaszi mezei munkákra nézve nagyon kedvező, jölehet több eső lett volna kívánatos; de nemcsak Ausztriában és Magyarorszá-gon, hanem más államokban is az eszedelem fe-nyegedett, hogy a szárazság a vetésekben kárt fog tenni. Az Egyesült Államokban a legutóbbi jelentés szerint májusban rosszabbodtak az aratási kilátások; de buza sokkal nagyobb mennyiségben romélehető, mint tavaly. Az észak-amerikai piacok a mult hét-m szilárdabb árfolyamokat jelentettek, mérsékelt javulást jelentett Angolország; Páris és Berlin ellenben hátra-maradtak. Rozs jelentéktelenül hanyatlott.

Buza május—júniusra 7.65, őszre 7.96, rozs má-jus—júniusra 7.15—7.10, rozs őszre 7.16, tengeri má-jus—júniusra 5.82—5.84, július—augusztusra 5.90, szeptember—októberre 6.01—6.02, augusztus—szep-temberre 13.—13.10 korona. A készárnk piacán az irányzat lanyha volt. Buza 20—25 fillérel olcsóbban lett volna szerezhető, mint a mult szombat. Eladat-tak kis tételekben: 79 kilogramm 7.65 koronán Nagy-Szombatból, 79½ elsőrendű 7.55 koronán Tornóceről, 79½ kgr. 7.70 koronán Tornóceről, 77 kgr. 7.05 kor., 76 kgr. 6.87 koronán Léváról, 76 kgr. 6.70 koronán Balassa-Gyarmatról, 79 kgr. 7.85 koronán Stadlauból, 77 kgr. Déli vasut 7.20 koronán Jánosházáról. Rossz-ban lanyha volt az irányzat; minőség szerint 20—30 fillérel olcsóbb lett. Eladották 72—73 kgr. 6.72½ kor. Nagy-Szombatból, elsőrendű 75 kgr. 6.92½ kor. Szerederől, 6.80 kor. Diós-Gyórról, 6.55 kor. Surány-ból, 6.35 kor. B.-Gyarmatról és Drégely-Palánkáról, 5.90 kor. Aradról, déli vasut 7 kor. Bécsből. Pest-vidéki 7.10—7.50 a bécsi raktárból, szlavóniai 7 kor. Marcheegről. Tengeri 5 fillérrnyi gyöngülését behozta; magyar áru 6.05—6.10 kor., szerb 5.95—6.— kor. Zab tartott volt; magyar áru minőség szerint 5.45—6.10 kor. Lisztnek nem volt forgalma, mert a malmok 40—60 fillérrnyi árengedéseket tettek. 5—10 fillérrrel olcsóbb lett a korpa.

New York, június 16. (Terménytözsde.) (Zárlat) Gyapot: New Yorkban helyben 9¼/8. (9¼/8.) júniusra 8.60 (8.70). szeptemberre 7.84. (7.92). New-Orleansban helyben 9¼/8. (9¼/8). — Petroleum Stand white New Yorkban 7.85. (7.86). Stand white Philadelphian 7.80. (7.80). Refined in Cases 9.15. (9.15). Credit Balances at Oil City 1.25. (1.25). — Zsír: Western steam 6.90. (6.80). Rohe és Brothers 7.15. (7.05). — Tengeri irányzata szilárd. Júniusra —. (—). — Júliusra 45.—. (44¼/8). Szeptemberre 45¼/8. (45.—). — Buza irányzata igen szilárd. Piros ősi helyben 86¼/4. (84¼/4). Júniusra —. (—). Júliusra 79¾/4. (78¼/4). Szeptemberre 80¾/4. (79¾/4). Decemberre —. (—). — Gabona szállítási díja Liverpoolba 3.— (3.—). — Kávé: fair Rio 7. sz. 8¼/4. (8¼/4). Júliusra 7.35. (7.50). Szeptemberre 7.35. (7.55). — Liszt: Spring Wheat clears 2.75. (2.75). — Kukor: 4¼/4. (4¼/4). — On: 29.75 (29.75). — Réz: 16.50. (16.50). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, június 16. (Terménytözsde.) (Zárlat) Buza irányzata tartott — Júniusra 74¼/4. (73¼/4). Júliusra 75¼/4. (74.—). — Tengeri irányzata állandó. Júliusra 39¾/8. (38¾/8). — Zsír: Júliusra 6.70. (6.52). Júliusra 6.70. (6.52). — Szalonna short clear 7.20. (7.10). — Sertészsír: Februárra —. (—.) júniusra 11.50 (11.22). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

MÓKA BÁCSI MESÉI.

Az egyszeri bolond.

Volt egyszer egy ember, az ott járt, ahol az észét gyűszűszámra mérik, de neki még csak egy gyűszűre való se jutott. Nagyon ostoba volt szegény feje.

Egyszer kiment az erdőre egy rossz taligával, meg egy vén csacsival fáért. Amint megy, odaér egy tóhoz, abban a tóban egy esomé vad-réce uszkálgatott.

— Ejnye, gondolta magában, majd fogok én magamnak mindjárt egy kis pecsenyének valót. Azzal kikapta a fejszét a taligából, jót húzott a szamarára és odarikantott neki:

— Haj te, haj, eredj az erdőre, majd utána jövőd nemsokára.

A vén csacsi is megijedt a nagy útésre, rikogásra, elszaladt az erdő felé, az ember pedig odament a tóhoz récét fogni. Hiába is a récéket:

— Lili, lili, gyertek ide kis récéim!

Volt is eszükben. Megharagudott erre az ember, utánuk dobta a fejszét. Persze mind elröppentek.

No iszen vakarta erre az ember a fejét, most már se réce, se fejsze. Mit csináljon? Mit csináljon? Egyszerre eszibe jutott, hogy van a zsebében egy huszasa. Ejnye, ezt beledobja a vízbe, majd peng. aztán meghallja, hol a fejsze. Akkor majd bemehet érte és kivetheti.

Bele is dobta, de bizony nem pengett se a fejsze, se a huszas, hanem ez is ott maradt szépen a tóban.

Hej, busult az ember. Egy darabig még nézte a tavat, aztán elindult a szamara, taligája után. Meg is találta, de csak a taligát, a csacsiját azalatt megették a farkasok, csak a csontja maradt.

Mit volt szegény embernek mit tenni, nagy bánatában összeszedett egy pár száraz ágat, föltette a taligájára, tetejibe a szamara csontját és huzta maga, huzta hazáig.

Meglátja a felesége, eljebb szalad:

— Jaj, te jaj, hol hagytad a csacsidat?

— Itt hozom a taligán. Nem látod, de a fejsze!

— Hát a fejszét merre hagytad te boldogtalan?

— Leuszott a tó fenekére, aztán nem akart kijönni, pedig a huszasomat is utána küldtem.

— Jaj te világ csodája! Nem pusztul az szemem elől? Nem bánom, akárhová mész, te számár, fejsze nélkül haza ne kerülsz.

Mit volt szegény embernek mit tenni, elbujdosott hazulról. Ment, mendegélt, s mindig csacsi meg fejsze motoskált a fejében. Egyszer csak meglát egy embert, aki egy nagy kutyá után szaladt fejszével. Azért szaladt utána, mert sonkát lopott nála. Nagyon ugrik a bolond ember

örömben, mert a nagy kutyát számárnak nézte és azt kiáltotta:

— Nem való számárnak a fejsze, inkább adja nekem mind a kettőt.

Megharagudott az ember, azt hitte, öt csu-folják számárnak és jól megverte a bolondot.

— Jaj, azt mondja, — hát mit kellett volna mondanom?

— Azt, hogy régen megérdemelte volna ez a dög, hogy fára kössék.

— No, majd máskor.

Megy a bolond tovább, beér egy városba, ott éppen meghalt egy öregasszony, az temették. Odaáll a bolond szomorú ábrázattal a koporsóhoz és azt mondja:

— Régen megérdemelte volna az a dög, hogy fára kössék.

No iszen lett kinja szegénynek. A halottas nép mind neki esett, ütötték, vorték, jól megcibálták.

— Jaj, azt mondja, — hát mit kellett volna mondanom?

— Azt, te bolond, hogy az isten nyugtassa meg a szegény öreget!

— No, majd máskor.

Megy a bolond tovább, kiér a mezőre, ott éppen disznót pörköltek. Eszébe jutott, mire tanították, el is mondta szépen:

— Az isten nyugtassa meg a szegény öreget!

Oldalba lökték, jól meg is szidták, hogy tud ilyet mondani.

— Jaj, hát mit kellett volna mondani?

— Azt, te bolond, hogy mind a két szájavégén folyjon a zsír.

— No majd máskor.

Megy tovább, beér egy faluba, ott találkozik egy lakodalmas néppel. A menyasszony szép cifrán föl volt öltözve, a bolond meg odamegy hozzá és azt mondja:

— Mind a két szájavégén folyjon a zsír.

— Hej, te bolond! Így meg ugy, neki a lakodalmas népek, megint jól elverték.

— Jaj, azt mondja, — hát mit kellett volna mondani?

— Azt te bolond, hogy szorítsd magadhoz vőlegény ezt a szép menyasszonyt és csókolj meg.

— No majd máskor.

Megy tovább, hát egy öregember meg egy öregasszony verekednek. A bolondnak se kellett egyéb, odaáll elejükből és azt mondja:

— Szorítsd magadhoz vőlegény azt a szép menyasszonyt és csókolj meg.

No iszen lett erre megint kinja szegénynek. A két öreg elhagyta a verekedést, neki a bolondnak s a mi a kezük ügyébe esett, avval verték, az egyik bottal, a másik sóprúval.

— Jaj, azt mondja, hát mit kellett volna mondanom?

— Azt, hogy Pista bácsi, Panni néni, ne bántsák keetek egymást, béküljenek össze.

— No majd máskor.

Megy tovább, beér egy erdőbe. Egyszerre csak meglát két farkast, amint szörnyen marakodnak. A bolond se vette tréfára a dolgot, odament hozzájuk és azt mondta:

— Pista bácsi, Panni néni, ne bántsák keetek egymást, hanem béküljenek össze.

Nem is bántották azok tovább egymást, hanem neki estek szegény bolond embernek és szétépték.

Ha a farkasok szét nem tépték volna, az én mesém is tovább tartott volna.

KÜLÖNFÉLÉK.

A baba nevet.

Öröm, öröm a kis családban,
Világgrázoló nagy dolog:
A baba, aki eddig csak sírt,
Az édes baba mosolyog.

Szegény baba, az útja eddig
Már egész kis Kálvária:
Ezért az első mosolygásért
Oh hányszor kellett sírnia!

Evévész Tivadár.

+ Munkácsy Sandrook műtermében. Christel Sandrook festő mondta el egyik találkozását Munkácsyval következőkben:

A mester meglátogatott egyszer műtermemben, amikor egy nagyon szép, angol nőnek Mrs. Lopuit arcképét festettem. Egy ülés alkalmával erős vita fejlődött ki közöttem és az urhölgy között. Mrs. Lopuit nagyon jónak találta az arcképet, csak a száját látta kissé nagyinak, s akárhogy titakoztam is, mind a két szájszögletet kisebbre kellett vennem. Akkor végre megnyugodott Mrs. Lopuit. Ebben a pillanatban kopogás hallatszott, ajtót nyitottam, s a mester előttem állott. Nem igen ügvelt Mrs. Lopuitra, aki lelkesült szavakkal halmozta el csak nézegette egy képet, Krisztusnak a keresztiről való vételét, amelybe az ő vezetése alatt fogtam. Némi javítás után az arckép felé fordult s miközben leült székekre, így szólt:

— De mit csinál ön?

Mrs. Lopuit egyszerre székénél termett s végtelen szeretetreméltósággal mosolygott a mesterre. Láthatólag kellemetlen érzéssel szólt hozzám a mester:

— Adja csak ide (tudniillik az esetet és a palettát). A hasonlatosság megvan, de a szája kicsiny — és két erőteljes vonással megnagyobbította a száját, amely aztán így csudalatosan előmozdította a kép hasonlatosságát.

Azzal az esettel a kezembe adta, meghajította magát és távozott.

REGÉNY.

A TŰZ

— REGÉNY —

Írta: GABRIELE D'ANNUNZIO

(22)

Ő ebben az eszes és reményefeszített asszonyban megkívánta a nőt, aki nemének törvényei folytán képtelen ellentállani, a szinpad asszonyát, a színésznőt, aki a tömeg frenetikus imádása után férjéhez tér, a bacchikus teremtést, aki a misztikus ritust megkoronázza az életösszöntőnek való engedelmességgel.

Vágya szertelen vala, benne a legyőzött tömegek ömlengését, a régi szerelmek hevét, ősi orgiák zavarosságát akarta együtt bírni. Hajtotta s ösztökélte a kegyetlenség, féltékenység, költészet és büszkeség. Bántotta, hogy ez a színésznő még sohasem volt ölelé karjai közt egy nagy szinpad diadal után, amikor még a tömeg tapsa hevíti, amikor még remeg és elalélt, amikor még megvan rajta annak a tragikus léleknek minden nyoma, amely zokogott és sikoltott benne, amikor még nedves a pillája a könnytől.

— Ne legyen kegyetlen! Ne legyen kegyetlen — könyörgött az asszony, aki megérezte az ő gondolatait és kiolvasta tekintetéből a zavaros vágyat. — Oh, ne kívánjon tőlem semmi rosszat!

Az ifju szomjas tekintete alatt megremegett s összehúzódott minden íze. Amannak vágyát seböz támadásként érezte. Érezte, mily kevésbé tiszta ez a hirtelen hevülés s tudta, hogy menyire megmérgezettnek, régi szerelmektől teljesnek, minden gyönyörűségben jártasnak ösmerte őt az ifju, őt, a bolygó és kérélelhetetlen kísértőt. Érezte szerelmes barátjának féltékenységét, ka-

landos lázát, amely benne hirtelen kigyult, benne, akinek számára a legtisztább ajándékot tartotta fenn szakadatlan tiltakozásával. Most minden elveszett. Egy csapásra elpusztult minden, mint egy uradalom, melyen lázadó rabszolgák rombolnak végig.

S mintha éppen haldoklanék, hirtelen átpillantotta zavaros és zord élete folyását, küzdelmeit és erőfeszítéseit, szenvedélyeit és diadalait. Azok nehéz sulyként nehezédtek rá. Eszébe jutott a gyönyörnek, a megriadásnak, a szabadulásnak az a kimondhatatlan érzése, amelyet akkor érzett, amidőn messzi ifjúkorában először érezte az ölelé karok hevét. Leánykorának képe állott eléje, amidőn a magános szobában sirt. „Késő, már késő!” Ez a visszavonhatatlan szó zaklatta fejét. Es amannak vágyakozása úgy érte, mint egy seböz támadás.

— Oh, ne kívánjon tőlem rosszat!

Könyörgött, gyöngöden, fehéren, mint a hattyu pelyhe, amely hosszú fonadékban övezte pusztá vállát és karját.

— Nem, Perdita, nem kívánok semmi rosszat! — susogta amaz: mezzavarodva e hangtól s attól az emberi könyörülettel, amely hirtelen elfogta. — Bocssáson meg! Bocssáson meg!

Karjai közé szeretne volna kapni, ringatni, vigasztalni, fölinni könyzeit. Szinte nem ösmert rá, szinte azt érezte, hogy egy idegen teremtés áll előtte, aki végtelenül alázatos és bánatos, akiben nincs egy szemernyi erő. Könyörületesség hasonlított annak az embernek gyöngédségéhez, aki akaratlanul megsértett egy beteg vagy egy gyermeket, egy magános, védtelen, csöpp teremtést.

— Bocssáson meg!

Szeretett volna letérdelni, megcsókolni a lábát ott a fűben, valami gyermeketeg szót mondani neki. Lehajolt s megérintette a kezét. Az asszony egész termetében megremegett. Réá meresztette szemét, aztán leesukta szempilláit s mozdulatlanul maradt. Árnyék szállott szemöl-

dókeinek ívei alá, s újra hideg borzongás futott rajta végig.

Hallani lehetett a széjjelszóródott vendégek hangját, azután mély csönd támadt. Itt-ott megcsörrent a kavics a lépés alatt, azután újra mély-séges csönd köszöntött be. Valamely határozatlan zsongás hallatszott a canale fölől. Mintha most a jácmin erősebben lehelné illatát. Az éj csudáktól teljesnek látszott. Az örök erők harmónikusan végezték munkájukat a föld és a csillagok közt.

— Bocssáson meg! Ha az én vágyakozásom bánatot kelt önben, nos, még elfojtom, még képes leszek a lemondásra, az engedelmisségre. Perdita, Perdita, el fogom feledni mindazt, amit szememből kiolvastam, el fogom feledni azokat a hiábavaló szöket, amik odaát elhangzottak . . . Oh, mi hozhatja minket még közelebb egymáshoz? Ennek az éjszakának egész hangulata egymás felé terelt minket, én egészen befogadtam önt magamba, mint egy ölelé hullám. És most azt hiszem, hogy én önt többé nem birom ki-tépni véreimből és hogy ön nem távozhat el tőbbé tőlem és hogy nekünk együtt kell mennünk isten tudja, minő hajnalhasadás felé . . .

Szinte megadással beszélt s egészen fölolvadt szavaiban. A színésznőben most már nem látott husból s vérből való asszonyt, hanem lelket, amely egymást követő alakulatokban válik érzékelhetővé, mint valamely dallam. S ez a lélek végtelenül finom érzékenységében magában foglalta a virág zamatait, a márvány erejét, minden fényt és minden árnyékot.

— Stelio!

Alig-alig hallhatóan ejtette ki ezt a szót az asszony. S a hervatag ajkakon elhaló sóhájban végtelen ujjongás és csudákozás rejtőzött, akárcsak egy éles sikolyban. Legtérősebb hangulatyában hallotta ezt a szót: szerelm! Oh hányszor hallotta már asszony a szép és folyamatos tökéletes sorát úgyzenennek a hangnak tisztaságában csöngeni, hányszor szenvedett miattuk. S most ez a hangsúly egyszeribe átváltoztatta az életet.

(Folytatás következik)

— Kellemtelen mesterség az ilyen női arcképeknek a festése — mondotta menetközben.

Amikor gunyos mosolylyal visszatértem a műterembe, Mrs. Lopuit ezekkel a lelkes szavakkal fogadott:

— Beautiful! Likness beautiful! Likness beautiful!

† **Tojásos kétszerült és huskonzerv.** Metzben a 174-ik gyalogezrednél érdekes kísérleteket fejeztek be, amelyeket a csapatoknak tojásos kétszerülttel és huskonzervvel való ételmezése dolgában végeztek, és amelyek állítólag nagyon kedvező eredményre vezettek. A konzervek a mainzi konzervgyárban készültek. Az ezred nyolcnapos menégyakorlatot végzett, napról-napra fokozódó menetelés mellett. Az ezred minden egyes embere naponként kétszázötven gramm tojásos kétszerülttel cakes alakjában, százötven gramm húsport és ötszáz gramm főzeléket kapott, ez utóbbi váltakozva borsóból, babból és lencséből állott; minden embert azonban kivétel nélkül a szükséges tüzelőfával is ellátták. A menetek hossza középszámban husz kilométer volt, melynek kétharmadát a főzés előtt és egyharmadát az étkezés után tették meg. Rendszerint három órákor délután érkeztek vissza. A kaszárnyát ekkor szigorúan elzárták, hogy az élelmiszerek becsapódását megakadályozzák. A gyakorlaton tiszták és orvosok vettek részt. A gyakorlat kezdetén és az utolsó délutánon a legénységet egyenként megmérték és mindegyiknél a testsúly kis csökkenését állapították meg. Megbetegedések nem fordultak elő, de a legénység este, amikor két ízben egy-egy meleg kávé, egy ízben levest, két ízben pedig az éjszaka még fennmaradt kétszerültre voltak szorítva, éhségről panaszkodott, különösen ha nem jártak el kellő takarékoskossággal a kétszerült elfogyasztása körül, de különben igen jókedvűek voltak. A gyakorlat eredményét a legapróbb részletekig földolgozzák és a császár külön parancsa folytán a hadtest az elaboratumot hozzá betervezték.

† **Medve az asszonyok között.** Ki nem borzongott meg már arra a gondolatra, hogy egyszer valahogy szembe kerül valami vad állattal, olyan helyen, ahol éppenséggel nem járnak a vad állatok. Például utasán, házban, vagy másutt hirtelen csak felbukkan egy nagy oroszlán, farkas. Ilyen szorult helyzetbe jutott a minap egy német vidéki városban egy esomó asszony. Egy állatkerttulajdonos medvéje eltepte láncát és mielőtt még észrevették volna, elmene-kült a szabadba. Bolyongásai közben egy patakhoz ért, amelyen női uszoda volt. A medve kapta magát és beugrott a vízbe, hogy kissé lehűtse magát. Kevésel később csapatostul jöttek a fűrdőző asszonyok s csak amikor a vízbe ugrottak, vették észre a hűsítő medvét. Iszonyú ijedelem, sikoltozás támadt erre, a bestia pedig kísértált aztán a partra és a gyepen süikézett. Itt érték utól az állatkert emberei, akik erősebben megláncolták s azóta jobban őrzik.

† **Cselédpótló gépek.** Ez nem tréfa, komoly valóság s következménye a mindinkább növekedő cselédhiánynak — Amerikában. Filadelfiából jelentik, hogy az Egyesült-Államokban rövid idő óta két gép terjed nagyban. Ezek a gépek könyhamunkát végeznek, mosogatnak és sikálnak és olyan asszonyok számára, akik cseléd nélkül látják el a háztartásukat, ennél fogva csaknem nélkülözhetetlenek. A mosogató gép elmosa a tányérok, csészék, tálakat olyan gyorsan, hogy egy másodperce egy darab jut. Fogókkal ellátott karika feké között forog, amelyek viztartóban vannak elhelyezve. A tányér, amelyet a gép egyik részében elhelyeznek piszkosan, egy másik helyen tisztán és csaknem teljesen szárazon kerül elő. A másik gépet padlót, konyhabutort és más egyebet sikál, a nélkül, hogy valaki csak egy újat is megnevelésének kezelésével. Amerikai háziasszonyok, akik ezeket a gépeket használják, azt mondják, hogy nagyon meg vannak elégedve velük és szívesen nélkülözik a cselédeket.

† **A legkövőbb kiállító.** A Petit Journal felfedezte a párisi kiállítás legkövőbb kiállítóját, egy Alfred de Ligny nevű Aisnebe való kocsigyáros személyében. Ligny ur már a megnyitásra szeretett volna Párisba jönni, de az utazás némi nehézségekbe ütközött, mivel a derék férfi nem fért be a vasúti kocsis ajtaján. A francia vasúti kocsik ugyanis még a kiállítás alatt sincsenek kétszázhatvanhét kilogrammos emberek szállítására berendezve. Ligny kénytelen volt egy saját gyárában készült kocsin jönni Párisba.

† **Marakodó kutyák szétválsztása.** Egy würtburgi polgár új módját találta fel annak, hogyan kell a marakodó kutyákat szétválsztani. Würzburg egyik utcájában két kuvasz nagyon összekapott. Kegyetlenül marták egymást s az emberek nem tudták szétválni őket. Egyszer csak a nagyobbik kutya a másiknak a nyakába mélyesztette a fogaikat és el se akarta bocsátani többé. Az egybegyűlt járókelők tehetetlenek voltak. Egyszer csak oda jött a csoporthoz egy öreg ur s látván a helyzetet, vidáman így szólt: — No majd mindjárt elereszti, gyönyörűség lesz látni.

Azzal mosolyogva a kutyákhoz ment, elővette a tubákos szelencéjét és a nagyobbik kutyának meg lehetős menyiségű tubákot szórta az orrába. A hatás mesés volt, a kuvasz rögtön tüszögni kezdett, iszonyodva hánytá-vette magát és elbocsátotta hirtelen áldozatát és vonítva elkallogott.

† **Védekezés a halál után.** New-Orleansban nemrégiben meghalt egy dicső ember, Cavendish Artur, akinek családja az ott elég gyakori sírfosztogatók ellen kitűnő lövőkészüléket alkalmazott a koporsón. A földel aiso szelének egyszerű érintése működésbe hozta a készüléket, amely, ha esetleg nem is őrli meg a sírfosztogatót, de mindenesetre elijeszti. Történt, hogy abban az ügyvédi irodában, ahol Cavendish hagyaték ügyeit intézték el, egy fiatal irnok tudomást szerzett arról, hogy a halott újján őrliasi értékű brilláns-gyűrű van. A fiatal ember szerzett néhány cimborát, akikkel együtt kiment éjjel a sírhoz; és éppon fészegetni kezdtek a koporsót, amikor a lövőkészülék elsült. A robbanás üveg- és vasszilánkokat vetett ki és ezek a sírfosztogatók közül kettőt súlyosan megbesebítették. A többiek ijedtükben elrohantak és ott hagyták vérükben felfregő társaikat, akiket másnap eszméletlen állapotban találtak meg.

† **Angolul tudni sikk.** Páris és Asnières között robot a vonat. Egy ur mélyen el van temetkezve a Timesbe. Szomszédságában ül egy ur, akin első szempillantásra megismerni az angolt. Ez az ur megszólítja a Times gazdáját:

— What o'clock is it? (Hány óra van?)
A Times-os meglepetve néz a kérdezőre, de nem szól, mire az angol megismétli a kérdést:
— I beg pardon, sir, what o'clock is it?
A Times-os még mindig nem felel. Akkor közbeszóll egy harmadik utas, egy francia, és megkérdezi az újságolvasót:
— Hát nem ért ön angolul?
— Egy szót sem.
— De hisz én mindennap egyútt olvasok önnel, és mindig azt látom, hogy ön a Timest olvassa.
— Ugy van. Csakugyan olvasom, mert ez sikk. Mostanában nagyon előkelő az, ha idegennek néznek bennünket ...

† **Törtött nyak gyógyítása.** A newyorki Roosevelt-kórházban kezelik Durhae Valtert, aki tavaly augusztusban oly szerencsétlenül ugrott a vízbe, hogy kitorpte a nyakát. A páciens most tíz havi kezelés után remélheti, hogy teljesen gyógyultan fog távozni a kórházból. Hónapokig látszólag reménytelen állapotban, megmereve-eiten feküdt az ágyban. Hogy egyáltalán életben maradt, annak az operációnak köszönheti, melyet az orvosok a végzetes ugrás után három héttel hajtottak végre rajta és amely azt a nyomást, amelyet a tört csont a gerinc-oszlopra tett, kisebbitette. A veszedelmes operációnak az volt az eredménye, hogy a beteg a kezét és lábát egy kissé mozgatni tudta. Néhány hete a páciens állapota lényegesen javult. Már kerekese széken tolják az intézet folyosóin és nemrég ápolója nagy bámulatára ceruzát kért, hogy levelet írjon. Eleinte nehézkesen fogta a ceruzát, de némi próbálkozás után sikerült néhány olvasható sort írnia szüleinek. Az orvosok abban a körülményben, hogy a beteg az írás képességét nem veszítette el teljesen, nagyon kedvező jelet látnak teljes meggyógyulására.

† **Óriás agyar.** A világ legnagyobb elefántcsont agyarárt mostanában találta meg két aranykereső a Jukon táján. A becses lelet egy óskori mammoth jól konzervált hatalmas agyara s hossza közel tizenhárom láb, míg az eddig legnagyobbknak tartott pétervári mammoth-csontváz agyara csak kilenc láb, a csikágóé pedig kilenc láb és nyolc hüvelyk. Az agyaraknak csak a hegye látszott ki és a két aranykereső az első pillanatban nem is sejtette, milyen kincsre akadt ott. Óriási munkával kiásták a két óriási agyart, amelynek kerülete a gyökér táján huszonharmadfél hüvelyknyi volt. A két agyar mind-egyike két métermáza súlyú.

Napirend.

Naptár. Vasárnap, június 17. — Római katolikus: G. 2. Peregrin. — Protestáns: G. 1. Rainer. — Görög-ország: (június 4.) A. 1. Mindsz. — Zsidó: Szivan 20. — A nap fél 3 óra 47 percek. — Nyugszik 7 óra 43 percek. — A hold két este 10 óra 28 percek. — Nyugszik reggel 8 óra 38 percek.

A miniszterek nem fogadják.
Az állami tisztviselők orsz. szövetsége közgyűlése délután 4 órákor a vármegyeház nagy termében.
A nemzeti közéleti szellemiség alakuló gyűlése délután 11 órákor az Otthon írók és hírlapírók körében.

A Vándorképző kerékpár-kör kerékpár-bajnoki versenye délután 3 órákor a csömöri-úti verseny pályán.
Az országos központi katolikus legénygyűlés rózsaszüneti délután 5 órákor a sajtó kerületében.

Solymsói színesiskolájának utolsó vizsgálati előadása délután fél 3 órákor a Népszínházban.

A nemzeti közéleti szellemiség alakuló-párt népgyűlése az Ujvásártéren. Gyűlékezés 2 órákor a Múzeum mögött.

Nemzeti múzeum. Állattára, nyitva délelőtt 9 órától délután 1 óráig.

Iparművészeti Múzeum és az Iparművészeti Társulat állandó bazárja nyitva délelőtt 9—1 óráig.

Teknológiai iparmúzeum nyitva d. e. 9—12 óráig.

Egyetemi fűvészkert az Üllői-úton, nyitva délelőtt 8—12 óráig.

Közeledési múzeum a városligetben, nyitva délelőtt 9—12 óráig.

Országos Képtár és a népiszkolai szemléltető képek kiállítása az Akadémiában nyitva délelőtt 9—11-g.

Művelődési múzeum (Kerepesi-út 72.) nyitva d. e. 9—1 óráig.

Földtani múzeum (Stefánia-út 14. sz.) nyitva délelőtt 10—1 óráig. Belépődíj nincs.

Természettörténeti gyűjtemények múzeuma (Múzeum-körút 4. sz.) nyitva délelőtt 10—12-g.

A m. kir. központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára és térképgyűjteménye (II. Oszlóp-utca) nyitva délelőtt 9—1 óráig.

Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9—12-g és délután 3—8-g.

A többi könyvtárak zárva vannak.
Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság: VII. kerület Kerepesi-út 20. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-től délután 2 óráig. Tudakozó-osztály és Kereskedelmi szakkönyvtár: VII. kerület, Kerepesi-út 22. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A hazai termékek állandó kiállítása, a Keleti mintatár és kereskedelem-történeti gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az életvezetési és árusítási eszközök) a városligeti iparcarnokban nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 2 órától 4 óráig. A külföldi kirendeltségek központi életvezetési (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-körút 32. szám alatt.

Szórakozó helyek.

Állatkert nyitva egész nap.
Somossy Mulató. Nagymező-utca. Ma egész új szenzációk műsor.

Stefánia-szálloda, Murányi-utca 53. Budapest leg-olcsóbb szállodája.

Union-Szálloda díszes nagy étterem, villanyvilágítás, specialitás kerékpárterem.

Petanovits Metropol szállodája. Naponta hangverseny (lásd hirdetést.) Újonnan berendezett fényes étterem.

Putzer-pince Deák-tér naponta a pince étteremben Dobronyi Géza 1-es rangú zenekarának hangversenye.

KÖZGAZDASÁG.

Hetiszeme.

Budapest, június 16.

Gabonatüzlet. (Goldmann és Engel cég jelentése a Budapesti Napló részére.) Az időjárás e héten is kedvező lefolyású volt. Többnyire napos, száraz és meleg idő volt, míg később gyakrabbi zivataros eszözésekre a hőmérséklet csökkent. A vetések fejlődése majd mindenütt igen kedvezően alakul és csak elvétve érkeznek panaszok. A ma megjelent hivatalos termésbecslés a búzában várható eredményt 36,948.000 mm., a rozset 10,181.000 mm., az árpát 11,796.000 mm., a zabét 10,555.000 mm.-ra becsüli. A külföldi termékállításokat illetőleg az Egyesült-Államokból a télbuza állásában a múlt hónapnál szomban 6-2% visszaesést jelentenek; Délországban a rég várt eszözések bekövetkeztek és így a további hanyatlás veszedelme megszűnt; Franciaországban szintén némileg javult a vetések állása és a Balkán államokban a kilátások tartósan kedvezőek.

A külföldi piacok forgalmát illetőleg az amerikai piacotól kiindulva szilárdabb irányzat uralkodik, a forgalom azonban még mindig mérsékelt maradt. Amerikában eszöhányra és a haissierek erős fedezésére kezdetben gyorsabb szilárdulás állott be, később azonban, a veszőlyezett államokban bekövetkezett eszözésekre az árfolyamok visszaestek; utóbb a hivatalos termésbecslésre utólag szilárdulás állott be, míg a hét vége felé némi ellanyulás után az üzlet ismét szilárd. Egyenlegként ca. 1% c. emelkedés mutatkozik. A látható készletek búzában 296.000 bush. kisebbedtek. Angliában az irányzat szintén szilárd, de a tengerentúli impulzust csak lassan követték és az emelkedés csak mérsékelt. Ugyanezen viszonyok uralkodtak Franciaországban is, azzal a különbséggel, hogy az árak a hét vége felé ellanyultak. A többi kontinentális piacokon a fogyasztás — mint eddig is — csak gyengén vett részt az üzletben és az árak többszöri hullámzás dacára alig változtak.

Ipar és kereskedelem.

Szaktanácsosmány a hajósszabályozás ügyében. A belvízi hajók osztályozása ügyében ma délelőtt a kereskedelmi minisztériumban Csörgő Gyula államtitkár elnöklése alatt szakértői tanács volt, amelyen a kereskedelmi minisztérium részéről: Bíró Tamás miniszteri tanácsos, Keressey Kálmán hajózási főfelügyelő, Egan Ede főmérnök, a Magyar Hajózási Egyesület képviselőjén Szolner Károly alelnök, Klein Gyula igazgató és Dr. Török Emil titkár és a biztosító vállalatok képviselői vettek részt.

Az értekezleten első sorban Forr vezértitkár szólt fel és előterjesztette, hogy a biztosító társulatok eltérő korábbi álláspontjától a hajók osztályozását nem állami közegek által hivatalos úton kívánják eszközöztetni, hanem ezen célra egy magán intézmény létesítését óhajtják, mire névze azonban állami támogatás volna szükséges. Behatóbb vita után, amelyben az értekezlet minden tagja vett részt, egyetértően a következőkben állapodott meg a tanácsosmány, hogy a belvízi hajók és uszoművek osztályozása nemcsak a hajótulajdonosokra, biztosító vállalatokra és kereskedőkre nézve fontos, hanem azt az általános közgazdasági érdek is szükségessé teszi: hogy az osztályozást külön ezen célra alakítandó intézmény végezze, mely az állam által segélyezendő, működését pedig az összes érdekelt körökkel kiküldött megbízottak ellenőrzik. Mivel ezek folytán a hajósszabályozás ügye nem a hajórajstromról szóló törvényben, hanem külön rendezendő, az osztályozási intézmény szervezete és működési köre egy ezután kidolgozandó szabályzatban lesz megállapítva.

Csörgő államtitkár ezután köszönetet mondott az előterjesztett kérdések szakszerű és tárgyilagos fejtegetéséért és ezzel a tanácskozást berekesztette.

A kereskedelmi alkalmazottak kongresszusa. A kereskedelmi alkalmazottak III-ik országos kongresszusa iránt élénk érdeklődés nyilvánul. Eddig-éle már több egyesület bejelentette hivatalos képviselőjét, Hegedűs Sándor kereskedelemügyi miniszter leiratilag értesítette a végrehajtóbizottságot, hogy a vezetése alatt álló minisztérium képviselőjében dr. Szűts Lajos miniszteri titkár küldte ki a kongresszusra.

Az örlési forgalom. Halmos János polgármester az örlési forgalom engedélyének újból való életbe léptetése ügyében e hó 18-án délután 4 1/2 órára ankétát hívott össze, melyet a központi városüzem tartanak meg. Az ankétán a következő kérdéseket vitájk meg:

A fővárosi malmok, ha nem hozhatnák be vámmentesen külföldi gabonát, a) kénytelenek lesznek-e vándri mellett is behozni külföldi gabonát? b) az eddiginél több magyar gabonát fognak-e feldolgozni? c) vagy pedig redukálni fogják-e majd az üzemet s milyen mérvben és mi hatása lesz ennek a redukciónak? Ha kizárólag magyar gabonát fognának a budapesti malmok feldolgozni, akkor a külföldi piacokon versenyképesek lesz-e a magyar liszt?

Nyílt tétell követelések leszámoltása. Hegedűs Sándor kereskedelemügyi miniszter egy leiratában kijelentette, hogy az üzleti nyílt tétell követelések leszámoltására alapítandó szövetkezeti támogatására hajlandó az ipar-és kereskedelmi alaptól 50,000 korona értékű üzletrész jegyzésével hozzájárulni és felhívta a kezdeményezőket, hogy neki az intézet megalakulására vonatkozó további fejlemenyekről jelentést tegyenek.

Erdészeti kísérleti állomás. A nagyarányú erdőösztési munkálatok szükségesek tetek, hogy gyors és szakszerű tanácsosall gyamolítás feladataik teljesítésében az érdekelt közsegeket és birókosokat. Darányi miniszter ezért Besztercebányan erdészeti kísérleti állomást létesített, amely Vadas erdőtanácsos vezetésével nagy sikerrel működik. Az állomás ügyforgalmának állandó emelkedése azt bizonyítja, hogy az érdekelt az intézményt hamar megkedvelték, annyira, hogy négy főállomást is kellett létesíteni. Mindazoknak, akik erdei üzembe vágó kérdésben utbaigazítást óhajtanak, Besztercebányára kell fordulni az állomáshoz, hol azt gyorsan megnyerik.

Közlekedés a Balatonon. A Balatonvári gőzhajózási részvénytársaság igazgatósága mai ülésében elhatározta, hogy e hó 18-iktól kezdve naponként dében is tart fenn gőzhajózatot Siófoktól, Balatonfüred érintésével Almádbá, mely jarat csatákozásban lesz a Buapestről délelőtti Siófokra érkező személyes gyorsvonattal. A gőzhajó a nevezett naptól kezdve naponként délután indul vissza Almádból, Balatonfüred érintésével, Siófokra. E jaratokon kívül minden szombat, vasárnap és ünnepnapon és ezeket közvetlen megelőző hétköznapon este is közlekedik a hajó Siófoktól Almádbá, ugyszintem minden ünnep és vasárnap és ezeket követő első hétköznapon kora reggel indul a hajó Almádból Siófokra. A június hó 20-iki és 27-iki szerdai napokon az összes állomások érintésével fog a gőzhajó Siófoktól Keszthelyre meg aznap Keszthelyről Siófokra közlekedni. E jaratokon kívül a június havi menetrendben foglalt összes jaratok változatlanul fenntartatnak. Július hó 1-6-i kezdve a jelenleg érvényben lévő menetrend megváltozik és a gőzhajók ezen naptól kezdve nagyobb mérvben fognak közlekedni az összes állomások között.

A Déli Vasut vonalai mentén fekvő balaton-tavi fürdőbe, továbbá a stájerországi, karintiai és tiroli fürdőbe és üdülőhelyekre, valamint a déli vasut bármely állomására utazók menetjegyeket a déli vasut városi irodájában (V. ker., Nádor-utca 16. sz.) is vált-hatnak és ugyanott a podgyászukat is feladhaják. A podgyászok a városi irodából a déli vasut budapesti pályaudvarára való átszállításért 25 kilogrammig 40

fillér, 50 kilogrammig 50 fillér és 50 kilogrammon felül minden megkezdett 50 kilogramm után 40 fillér számítatik küldeményenkint. Ezenkívül a déli vasut városi irodája megad mindennemű, a déli vasuton való utazásra és a podgyász, gyors- és teherárak szállítására vonatkozó felvilágosításokat.

Szesztermelő-tanfolyam. A Nyitrai mezei Gazdasági Egyesület a földművelésügyi miniszter anyagi támogatással a folyó évi szeptember hónap támogatással rendez Nyitrán, mezőgazdasági szesztermelők részére. A tanfolyam előadója Dr. Kossuthányi Tamás, a magyarórári gazdasági akadémia szaktanárya lesz. A két hétig tartó tanfolyam célja: a mezőgazdasági szeszgyártulajdonosokat és szeszgyárvezetőket a legújabb tapasztalatokkal megismertetni, hogy ezen iparágat mezőgazdaságuk javára minél nagyobb előnyre kultiválhassák. A tanfolyamra jelentkezni lehet július hó 15-ig a Nyitrai mezei Gazdasági Egyesület titkárnál Nyitrán. Mintán a hallgatók száma csak korlátozott lehet, a felvételnél a jelentkezés sorrendje a mérvadó.

Szesszárak. A kontingens nyersszesz ára Budapesten 40.— korona pénzben, 40,50 korona áruban. — Bécsben a nyersszesz ára 44.— korona pénzben, 44,40 korona áruban.

Budapesti sertes-konsumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-fővárosi serteskonsumvásár árjegyzése 1900. évi június 16. Készlet 1124 darab. Elkézt 923 darab. Összesen: 2047 darab. — Eladott 1628 darab. Maradt 419 darab. — Napj árak: 120—180 kgr. sulyban 88—95 koronáig, 220—280 kgr. sulyban 90—95 koronáig. 320—380 kgr. sulyban 90—95 k.-ig. Öreg nehéz páronkint 400—500 kilos 84—90 koronáig. Malacok 50 korona 100 kilónkint. A vásár hangulata lanyha volt.

A budapesti gabonatózsde.

Budapest, június 16.

Mérsékelt kínálat és korlátozott vételkvd mellett 14,000 métermáza buza került a forgalomba. Az árak változatlanok maradtak. Rozsban a forgalom csekély volt és az árak nem változtak.

Eladott:

Buza. Tiszavideki: 150 mm. 81,5 k. 8 K. 05 f., sárga, 100 mm. 79 k. 7 K. 90 f., 100 mm. 77,5 k. 7 K. 80 f., 760 mm. 74,3 k. 7 K. 57,5 f. Pestmezei: 1200 mm. 79 k. 7 K. 70 f., 1000 mm. 79 k. 7 K. 70 f., 100 mm. 78,8 k. 7 K. 70 f., 200 mm. 78 k. 7 K. 85 f., 2300 mm. 75,3 k. 7 K. 57,5 f., 100 mm. 75,3 k. 7 K. 35 f., 320 mm. 73 k. 7 K. 35 f. Csabai: 1500 mm. 77,2 k. 7 K. 70 f. Erdélyi: 100 mm. 78 k. 7 K. 50 f., 200 mm. 77,5 k. 7 K. 50 f. Hódmezővásárhelyi: 1500 mm. 77,2 k. 7 K. 87,5 f. Raktárból: 2100 mm. 78,5 k. 7 K. 80 f. Mind 8 napra. Rozs: 150 mm. 6 K. 65 f., paritás, 170 mm. 6 K. 90 f., 200 mm. 6 K. 62,5 f., paritás, 200 mm. 6 K. 50 f., paritás. Arpa: 140 mm. 5 K. 85 f. Zab: 100 mm. 5 K. 37,5 f. Készpénzfizetés mellett.

A készru hivatalos jegyzése a budapesti ár-és értéktőzsde szokásai szerint, készpénzben 50 kilogrammonkint. — A minőség hektoliterenkint és kilogrammonkint.

Table with columns for Buza (Tiszavideki, Pestmezei, Csabai, Erdélyi, Raktárból) and other grain types (bánsági, bácskai) with sub-columns for K-tól and K-ig, and rows for quantity and price.

Table titled 'Egyéb gabonafélék' with columns for grain type (Ross, Arpa, Zab, Tengeri, Répce, Köles) and sub-columns for quantity and price.

A határidőszlet folyamán a következő kötések történtek: Buza június . . . 0.— Buza októberre . . . 7.73—7.72—7.74—7.72—7.73 Rozs június . . . — Rozs októberre . . . 6.77—6.79—6.80—6.82—6.88 Zab június . . . — Zab októberre . . . 5.10 Tengeri majusra (1901). 4.89—4.91 Tengeri június . . . — Tengeri július . . . 5.67—5.68 Tengeri augusztus . . . — Répce augusztus . . . — Déli egy óraker a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén.

Nálunk kenyérmagvak erősen lanyhuló irányzatot követtek, míg takarmányokkék inkább tartottak. Az üzleti hét részleteiről következőket jelentetjük:

Buza iránt állandóan csak gyenge volt a kereslet. A legtöbb malom csak korlátozott beszerzésekre szorított és tartózkodó maradt, míg tulajdonosok erős eladási hajlamot tanúsítottak és wagonárut épp úgy, mint telekeket is bőven kínáltak. Az árak így fokozatosan esőkentek és a hét folyamán ca. 30 fillért vesztek. A napiforgalom kevés kivétellel szerény maradt és a héten át összesen 90,000 mm. tesz ki. Szerb búzák jóformán figyelmen kívül maradtak és csupán néhány kisebb tétel átvett szokványáru kelt el. A hetihozatal összesen 79,000 mm.

Rozs e héten is tartósan lanyha irányzatot követett. A kínálat nem volt ugyan terjedelmes, de annál sürgetőbb maradt, míg a vevők teljes tartózkodást tanúsítottak és alig vásároltak. Elszállítási célokra a kereslet teljesen megszűnt. Az árak így majd mindennap visszaestek és összesen cirka 30—35 fillért vesztek. Ma helybeli paritásra 6,45—6,65 koronáig készpénzfizetés, míg helyben 6,70—6,75 koronáig érhető el 3 óra. Nyiri származékokban a forgalom szintén nagyon korlátozott és Debrecent-Nyiregyháza paritásában 6,05—6,10 koronát jegyzünk készpénzfizetéssel 50 kg.-kint.

Arpa (takarmány és hántolási célokra) továbbra is csak mérsékeltlen van kínálva és a kereslet is gyenge maradt. Az irányzat így lanyha volt és árak a múlt hétre viszonyítva cirka 10 fillért 50 kg.-kint vesztek. Minőség szerint gyárosoknál és hízalóknál helyben és helybeli paritásra 6,10—6,20 Cassa jegyzünk. Jó minőségű sörárpa állomásokon átvéve alig kerül forgalomba. (Mindén 50 kg.-kint.)

Zab csak gyengén volt a forgalomban. A kínálat mérsékelt ugyan, a kereslet azonban korlátozott és így az árak is alig változtak, csendes irányzatban ezek inkább tartottak. Az eladott cirka 3000 métermázsaért szín és tisztaság szerint merkantil árban 5.—5,25, prima- és finom urasági árban 5,30—5,54 koronát értek el pr. Cassa helyben.

Tengeri elég bőven van kínálva, míg a kereslet a rendes korlátok között maradt. Az árak mérsékeltlen esőkentek és hajóból átvéve 5,55, kocsiba téve 5,60 koronáig fizettek. Baros és Sziszek számlájára későbbi szállításokra jobb volt a kereslet.

Olagmagvak. Káposztarepében (effektív ár) e héten sem volt forgalom, Káposztarepében augusztusra az érdeklődés gyenge, az irányzat csendes maradt és árfolyama szórnyos üzlet mellett 12,70—90 korona között mozgott. Új banati repéért kisebb mennyiségben Budapest tavolságban átvéve 11,80, állomásokon átvéve 11,40—11,50 kor. között fizettek. Új román aprószemű repce nem volt forgalomban. Hazai árunk minősége eddigelé nem elégít ki.

Hüvelyesek. Bab iránt e héten nem volt érdeklődés: a kínálat gyenge és az árak csak névlegesek. Törpebab Gyöngyösön 8.— korona, Félegyháza 8.—, görbbölyű Mohács 7.—, Zombor-Baján 7.—, Barnabab Kalocsán 7.—, tarkabab Nagy-Károlyon 5.— Kendermag helyben 10.— koronáig jegyez. Bükköny 7.—7,25 korona. Muharmag 7.—7,50 koronát jegyez helybeli paritásra, minden 50 kilogrammonként.

A határidőszlet e héten lanyha irányzatot folytatott és az árak, dacára a külföldi magasabb jegyzéseknek, hanyatlottak. A kedvező időjárás, a lanyha készruüzlet az eladási kedvet még inkább élénkítette, de a kínálat csak gyengén talált vevőre, miért is a buza és a rozsarfolyamok erősen hanyatlottak.

Liszt. (A Budapesti Napló tudósítójától.) A gabonapiac lanyha irányzatát követte a lisztüzlet is, amelyben azonban még jobban éreztető volt a vételkvd teljes hiánya. A forgalom nem tudott a pillanati szükséglet fedezésén túl emelkedni, s ha elvité mégis előfordult egy-egy nagyobb kötés, az bizonyára a malmok által nyújtott engedmények árán volt csak elérhető. Az árak e hét folyamán ismét lejjebb szálltak. A külföldi üzlet teljesen pang.

Az árak 100 kgkint, zsákosból Budapestén szállítva.

Table with columns for Szám (0-6) and rows for Ar kor. (26.50-19.10) and Finom korpa (8.90) and Dara (AB, C) with prices.

Szeszüzlet. (A Budapesti Napló tudósítójától.) Az üzlet irányzata állandóan igen szilárd. A kisebbik adótétel mellett termelt szeszből a lefolyt kileno hónap alatt — hivatalos adatok szerint — ugyanannyi szesz szállítottat el, mint tavaly és valószínű, hogy az évi eredmény még jobb lesz. Minthogy ezek szerint az adómentes célokra felhasználható körülből évi hatvan-ezer hektoliter szesz teljesen a régi készletekből fedeztetik, kiszámítható, hogy közel 50—60 ezer hektoliterre tehető azon készlet, amelyely a termelési évet le fogjuk zárni. Az ilyen mennyiség fontos szerepet már nem játszik és azért bátran kimondhatjuk, hogy most már az utolsó akadály is megszűnt, mely az árak természetes alakulását éveken keresztül hátráltatta. Jegyzések: nyersszesz finomított részére 39—39 1/2, finomított szesz nagyban 116—117, kisebb tételekben 117 1/2—118 koronával, denaturált szesz nagyban 36—36 1/2, egyes horodokban 37 koronával helyben.

Kávé. (Béla István kávé-nyagkereskedő jelentése a Budapesti Napló részére.) Santos sup. 59, Good Average 53, Regular 43, Rio 65, Portorico 106—114, Ceylon 135 forint tranzito Triestiz vám nélkül.

Table with 3 columns: Item name, Price, and Unit. Items include Buza júniusra, Buza októberre, Rozs júniusra, etc.

Table with 3 columns: Item name, Price, and Unit. Items include Délután fél 5 órakor zárul: Buza júniusra, Buza októberre, etc.

A budapesti értéktőzsde.

A mai értéktőzsde irányzata az internacionális értékre vonatkozólag inkább gyengébbnek volt mondható, míg ezzel szemben államvasutak forgalmát növekedő keresletnek örvendtek s élénk forgalom közben emelkedtek.

A helyi piacon csupán „kőszénbánya és téglagyár” részvényben volt némi forgalom javult árban, a többi elhanyagolva.

A déli tőzsde csekély ingadozások után csaknem változatlan, államvasutak ismételt fedezések folytán emelkedő. A zárlati kasszágyadtabb volt.

A helyi piac teljesen üzletlennel, de tartott irányzatú volt.

A valutapiac változatlan.

Az előtőzsde kedvtelen, ingadozó.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 728,50—730.—. Osztrák hitelrészvény 708,50—710,50. Osztrák-Magyar államvasut 676,50—681.—. Kőszénbánya és téglagyár 412.—420.— korona.

A déli tőzsde üzletlennel.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 728,25—728,50. Osztrák hitelrészvény 708.—709,50. Osztrák-magyar államvasut 680,50—683,50. Koronajáradék 91,50. Közúti vasúti részvény 98.—631.— korona.

Forgalomban került: 4%-os magyar koronajáradék 91,25—91,30. Magyar asztali-részvény 347—349 korona árfolyammal.

Új tőzsde. A 4 órai zárlatok maradt:

Osztrák hitelrészvény 708,25. Magyar hitelrészvény 728.—. Leszámítoló bank részvény 480.—. Rimamurányi vasúti 58.—. Osztrák-magyar államvasut 681.—. Közúti vasut 630.—. Villamos vasut 317.— korona árfolyammal.

A hivatalos zárlatok a következők voltak:*)

I. Államadósság.

a) Magyar Államadósság.

Table with 3 columns: Item, Pénz, Ár. Items include Aranyjáradék 4%, Koronajáradék 4%, Készlet vasúti knt, etc.

b) Osztrák Államadósság.

Table with 3 columns: Item, Pénz, Ár. Items include Egyenlő papírjára-dék 4%, Egyenlő adó/jára-dék 4%, Aranyjáradék 4%, etc.

c) Idegen Államadósság.

Table with 3 columns: Item, Pénz, Ár. Items include Bolgár vasúti knt-csón 4%, Pénzárk kölcsön 4%, Budapesti fővárosi kölcsön 4%, etc.

II. Más kölcsönök.

Table with 3 columns: Item, Pénz, Ár. Items include Budapesti fővárosi kölcsön 4%, Budapesti fővárosi kölcsön 4%, etc.

IV. Elsőbbségi kötvények.

Table with 3 columns: Item, Pénz, Ár. Items include Adria elsőbbségi kötvény 4%, Közüti vasút 4%, Budapesti-pesti vasút 4%, etc.

V. Bankok részvényei.

Table with 3 columns: Item, Pénz, Ár. Items include Bankjegyzet, Előm. líp. bank, Párizsi hitelbank, etc.

VI. Takarékpénztárak részvényei.

Table with 3 columns: Item, Pénz, Ár. Items include Belvárosi, III. és Újpesti, Budapesti, etc.

* Az I—V. alatti jegyzet papírok árfolyamai 100 koronánként értendők, a VI—XVI. alatti jegyzeteké pedig darabonként koronákban.

III. Záloglevelek és kölcsönkötvények.

Budapesti intézetek kibocsátása.

Table with 3 columns: Item, Pénz, Ár. Items include Belvárosi takarékpénztár, Magyar Állam, etc.

VII. Biztosító társaságok részvényei.

Table with 3 columns: Item, Pénz, Ár. Items include Élelőbiztosító, Nemzeti, Pannónia, etc.

VIII. Gőzmalmok.

Table with 3 columns: Item, Pénz, Ár. Items include Concordia, Kőbánya, Moinaros, etc.

IX. Bányák és téglagyárak részvényei.

Table with 3 columns: Item, Pénz, Ár. Items include Brassói bányák, Budapesti Állam, etc.

X. Vasútvétek és gépjárák részvényei.

Table with 3 columns: Item, Pénz, Ár. Items include Gaudesági gépjár, Danubius, Ganz, etc.

XI. Könyvnyomdák részvényei.

Table with 3 columns: Item, Pénz, Ár. Items include Athenaeum, Franklin, Kosmos, etc.

XII. Különböző vállalatok részvényei.

Table with 3 columns: Item, Pénz, Ár. Items include Áll. vasút, Bpesti Állam, etc.

XIII. Kiskereskedelmi vállalatok részvényei.

Table with 3 columns: Item, Pénz, Ár. Items include Adria, Bpesti Állam, etc.

XIV. Sorjegyek.

Table with 3 columns: Item, Pénz, Ár. Items include Baszkák, Magyar vöröskereszt, etc.

XV. Pénzmekek.

Table with 3 columns: Item, Pénz, Ár. Items include Vért arany, 20 márkás arany, etc.

XVI. Külföldi váltók (látár).

Table with 3 columns: Item, Pénz, Ár. Items include Amsterdam, London, Német piac, etc.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonserű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyzőbizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg:

Jegyzetek: Heremag; lucerna magyar — korona, vörös aprószemű — korona, vörös erdélyi — korona, vörös bányási — korona, középszemű — korona, nagyszemű — korona, Disznószir: budapesti 54,50—55.—, korona, vidéki — korona. Táblaszalonna: légszerített vödök — korona, városi 4 darabos 45.—46.— korona, 3 darabos 50.—51.—, korona, füstölt — korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 18,75—19.— korona, 120 darabos — korona, 100 darabos 24,50—25.—, korona, 85 darabos — korona, szonali szállításra, Szerbiai szokás szerinti minőség 16,75—17.— korona, 100 darabos 23.—23,25 korona, 85 darabos — korona, Szilvaiz: szilvónai — korona, szerbiai 13.—18,50 korona azonnali való szállításra.

A bécsi értéktőzsde.

Előtőzsde szilárd.

Déli tőzsde kínai hírekre gyengült. Zárlat változatlan. Berlini magánidiskontó 54% százalékos.

Bécs, június 16. (Magyar értéktőzsde.) 4% aranyjáradék 115,85. Tiszai és szept. kölcön sorsjegye 138,50. Magyar vasúti kölcön ezúttal 99,85. Magyar keleti vasúti állami kölcön 116,80. Magyar leszámítoló és pénzváltóbank 479.—. Rimamurányi vasútrészvény 557.—. Magyar koronajáradék 91,85. 4%-os Magyar földterem. kölcön 91,75. Magyar hitelbank részvény 726.—. Magyar nyemcsény kölcön sorsjegye 158,50. Kassa-oderbergi vasúti részvény 383.—. Magyar kereskedelmi bank —

Bécs, június 16. (Osztrák értéktőzsde.) 4 2/3% papírjáradék 97,85. 4%-os osztrák aranyjáradék 116,15. 1860-iki sorsjegy 134,50. Osztrák hitelrészvény 365.—. Angol-osztrák bank 282.—. Bécsi bankgyűléslet 609,50. Osztrák-magyar bank 1746.—. Déli vasút 123.—. Dunagőzhajózási részvény 749.—. Dohányrészvény 288.—. Császári és királyi arany 11,37. Német bankváltó 118,37. 4 2/3% ezüst járadék 97,80. Osztrák koronajáradék 97,30. 1864-iki sorsjegy 198.—. Osztrák hitelintézet részvény 708.—. Unionbank 579.—. Osztrák Länderbank 441,50. Osztrák-magyar államvasut 681,50. Elbavölgyi vasut 479.—. Alpesi bányarészvény 483.—. 20 irankos arany 19,23. Londoni váltóár 242,15. Bécsi Tramway 309.—. Az irányzat javult.

Bécs, június 16. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése. A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 707,50. Magyar hitelrészvény 728.—. Angol-Osztrák bank 282.—. Bécsi bank egyesület 507,50. Union bank 579.—. Länderbank 442.—. Osztrák-magyar államvasut részvény 681,50. Lombard 123,50. Elbavölgyi vasut 479.—. Északnyugati vasut részvény 467.—. Dohányrészvény 288,50. Rimamurányi vasut 559.—. Alpesi bányarészvény 484.—. Májusi járadék 97,85. Magyar koronajáradék 91,85. Török sorsjegyek 110,25. Német birodalmi márká 118,67. Napoleon d'or 19,29.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, június 16. (Tőzsdei tudósítók.) A tőzsde nem volt nagyon élénk és az irányzat megoszott. A bányavértékek piaca nemcsak ellentételt a további hanyatlásnak, hanem egyes értékek meglehetősen javultak is, így a Hibernia, Gelsenkirchen és Consolidation-részvények. Bankértékek nagyobbára gyöngén állottak, különösen a Deutsche Bank részvényei az amerikai vasrészvények bágyadtagsága következtében. Járadékok közül spanyolok bágyadtak voltak a spanyolországi politikai hírekre. Vasutak közül osztrák államvasut Bécsre tovább emelkedett. A második tőzsdésorban a bányavértékek javultak. Deutsche Bank jóval emelkedett. Magánleszámítási kamatláb 5 1/8%.

Berlin, június 16. (Zárlati.) 4 2/3% osztrák papírjáradék 96,60. 4% osztrák aranyjáradék 97,90. Elbavölgyi vasut —. Magyar koronajáradék 90,75. Osztrák-magyar államvasut 144,60. Kassa-oderbergi vasut —. Bécsi váltóár 84,15. Magyar vasúti beruházási kölcön 100,75. Alpesi bányarészvény —. Disconto-Commandit 180,75. Altános vállalkozási Edison 236,52. Gelsenkircheni 200,50. Laurakohó 238,50. 4 2/3% ezüstjáradék —. 4% magyar aranyjáradék 96,80. Osztrák hitelrészvény 220,40. Déli vasut 28.—. Károlyi Lajos vasut —. Orosz bankjegy 218.—. 4% új orosz kölcön —. Török dohányrészvény 154.—. Olasz járadék 94,60. Magyar hitelbank —. Dynamit Trust —. Harpeni 206.—. Az irányzat szilárd.

Berlin, június 16. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom. Négyeszázelek magyar aranyjáradék 96,50. Magyar koronajáradék 90,75. Osztrák hitelrészvény 220,50. Osztrák-magyar államvasut 143,75. Déli vasut 27,60. Északnyugati vasut —. Elbavölgyi vasut —. Orosz bankjegy középső —. Buschtiehrdi —. Orosz bankjegy 218.—. (Ultimo) Lombard —.

Hamburg, június 16. (Zárlati.) 4 2/3% ezüstjáradék 96,80. 1860. sorsjegy —. Déli vasut 28.—. 4% osztrák aranyjáradék 98.—. Osztrák hitelrészvény 220,25. Osztrák-magyar államvasut 144,25. Olasz járadék 94,50. Magyar aranyjáradék 97.—. Az irányzat gyöngült.

Frankfurt, június 16. (Zárlati.) 4 2/3% papírjáradék 96,75. 4% osztrák aranyjáradék 97,85. Magyar koronajáradék 90,85. Osztrák-magyar bank 124,80. Déli vasut 28,10. Elbavölgyi vasut —. Londoni váltóár 90,89. Bécsi bankgyűléslet 126,50. Villamos részvény —. 3% osztrák magyar aranykölcön 77.—. 4 2/3% osztrák ezüstjáradék 96,70. 4% magyar aranyjáradék 96,55. Osztrák hitelrészvény 220,40. Osztrák-magyar államvasut 142,80. Északnyugati vasut —. Bécsi váltóár 84,20. Párizsi váltóár 811,25. Unionbank —. Alpesi bányarészvény 242.—. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, június 16. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Árfolyamok január. Esti forgalom. Osztrák hitelrészvény 220,60. Osztrák-magyar államvasut 143,80. Déli vasut 27,90. Osztrák aranyjáradék —. Olasz járadék 94,50. Laurakohó 236,10. Harpeni 260.—. Disconto 181,50. Alpesi —. Bécsi bankgyűléslet —. Szilárd.

Páris, június 16. (Zárlati.) Osztrák-magyar államvasut 730.—. 4% osztrák aranyjáradék 97,30. Osztrák Länderbank —. 3% francia járadék 100,47. Ottomanbank 561.—. 3 1/2% francia járadék —. Alpesi bányarészvény —. Déli vasut —. 4% magyar aranyjáradék 98,25. Párizsi bankrészvény 1140. Olasz járadék 95,05. Francia törleszt. járadék 99,52. Osztrák földhitelintézet részvény —. Török dohányrészvény 314.—. Az irányzat nyugodt.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Június 16. A sertésüzlet irányzata változatlan. A) Hízott sertések ára: I. A) Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül súlyban) 92—94 fillérig. Öreg közep (páronként 300—340 kilogramm terjedő súlyban) — krajcárig. Fiatals nehéz (páronként 320 kilogrammon felül súlyban) 96—98—

Selyem-damaszt-ruha 9 frttól. Csak akkor valódi, ha közvetlen tőlem rendelik. Henneberg G. selyem-Zürichben. Cs. és kir. udvari szállító.

fillérig. Fiala közép (páronként 251-320 kilogramm...

két hét alatt. — Bíró a pancsovai törvényszéknél két hét...

UTMUTATO.

Sternberg Armin és Testvére hangszergyár, es. és kir. udv. szállítók Budapest, VII. Kerepesi-ut 36...

Budaepsti takarékpénztár és Országos Zalogkölcsön Részvénytársaság. Befizetett részvénytőke...

Első Leánykibazasítási Fgyelet Budapestem, VI. ker. Teréz-körtút 40-42. szám. Alapított 1863. évben.

Időjelzés.

— A m. kir. országos meteorologiai intézet jelentése. —

A légnymás maximuma délnyugati Európa fölött tartózkodik. Az oroszországi depresszió kissé délebbre vonult...

Az európai időjárásban nincs lényeges változás. Dél-nyugati Európában száraz, közép és keleti Európában pedig...

Hazánkban majdnem mindenütt volt eső, de jobbra kis (6 mm-en aluli) mennyiségben. Előtte zivartot is jelentenek...

Vizállás.

Table with columns for location (Tisza, Ónoda, Tapolca, etc.) and water level measurements in meters.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Junius 16. —

Kinevezések. A kereskedelemügyi miniszter Wapp Agoston szabolcsmi hivatali ségizetést tiszté, a vallás-és közoktatásügyi miniszter Parkas Árpád g-nyallal lakost...

Advertisement for 'SPECIALISTA SÉRVKÖTŐKÉNY!' featuring illustrations of a person and various medical devices.

Advertisement for 'Saját gyártmányu' featuring furniture like sofas and beds, with prices and contact information.

Advertisement for 'Betegszállító kerekesszékek és kézzel hajtott kocsik.' featuring an illustration of a rickshaw and contact info for Gyár Baumann L. cs.

Large advertisement for 'Pályázati hirdetmény.' regarding a coal tender for the state, with details on quantities and submission dates.

Advertisement for 'Uj könyvek' (New books) listing titles like 'Bródy', 'V. Gaál Karolin', 'Inokai Pál', 'Buday Sándorné', 'Barilli Giulio', 'Braddon', 'Ohnet', 'Tolsztoi', 'Petőfi', and 'Palotai' with prices.

Advertisement for 'Dr. Garai Antal' as a doctor, listing his qualifications and contact information.

Advertisement for 'HEYDEN TAPANYAGA' (Heyden's Food) as a nutritional supplement, with details on its benefits and availability.

Advertisement for 'Olesó butor-eladás.' (Cheap furniture sale) listing various items like beds, sofas, and tables with prices.

Színházak, szórakozó helyek.

FŐVÁROSI NYÁRI SZÍNHÁZ.

(Budán, a Krisztinavárosban.)
 Vasárnap, 1900. június hó 17-én.
 Délután 3 órakor, fél helyárrakkal:
A baba.
 Látványos operette 4 szakaszban. Irta Ordonneau Maurice. Fordította Reiner Ferenc. Zenéjét szerzte Audran Edmond.
 Este:
Dózsa György.
 Eredeti szomorujáték 3 felvonásban. Irta Jókai Mór. Kezdeté 7 1/2 órakor.

KISFALUDY SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1900. június hó 17-én.
 Délután 3 1/2 órakor, fél helyárrakkal.
A kut és a vadmacska.
 (Szulamith-paródia.)
 Énekes bohózat 3 felvonásban. Irta Miklós Imre. Az énekszövegeket és complékat írta Kövessy Albert. Zenéjét összeállította Váradi Aladár.
 Este:
A viceadmírális.
 Nagy operett 3 felvonásban. Zenéjét szerz. Millőcker Károly. Fordította Makai Emil és Kövesi Albert. Kezdeté 7 1/2 órakor.

VÁROSLIGETI SZINKÖR.

Vasárnap, 1900. június hó 17-én.
 Délután 4-kor fél helyárrakkal:
Uj Szulamith
 vagy: Abszolút Jakab, Jeruzsálem fia.
 Látványos parodisztikus bohózat énekekkel és táncal egy előképben és 3 felvonásban. Irta Feld Mátyas. Zenéjét szerzte Barna Izso.
 Este:
A bőregér.
 Operett 3 felvonásban. Zenéjét szerz. Strauss János. Kezdeté 7 1/2 órakor.

Somossy Mulató

(Nagymező-utca).
Albrecht Ferenc, igazgató.
 Pénztárnnyit 7 1/2-kor. Kezdeté 8 1/2-kor.
 A Mulató 160-ra szállítottatva van.
 Ma:
„Im siebenten Himmel“.
 Dalfjáték Lindau K.-tól, zene Pagin Nándortól.
PAGIN urral mint vendég a bécsi Theater an der Wien tagja.
Először Európában!
Szenzációs! Utólérhetetlen!
Fenomenális!
 Kedd, június hó 19-én:

A repülő ballet

vendégjátéka
„Tündérvarázs“ táncával.
 Ugymlint fellépte az összes szerződött művészek és művésznőknek, a kittingő juniusi műsornak.
 Jegyek a nappali pénztárnál és elővételben Weiss A. nagytársada Károly-körút 28.
 A mulató villanyos világítású saját gépei által eszközöltetik; a gépek Wüste és Rupprecht gépgyárosok által készitettek.

Haggenmacher H.-Söröző

Palaczk Sör
 Különlegességek:
Szalonsör, Maláta Sör.
 ÉVI TERMELÉS 125.000 HECTOL.
 ÉVFORGALOM 5 MILLIÓ PALACZK.
 Gyári ültetés.
 Megrendelési helyek: Budapest V. Kádár-utca 5.
 Haggenmacher Kőbánya-Haggenmacher Budafok.

Zsebórák
 5 évi jótállás mellett részletfizetésre kaphatók
Polgár Kálmán
 órás- és ókasz-üzletében
 Budapest, Erzsébet-körút 29. sz.
 Vidékre árjegyzők bérmentve.

ÁLLATKERT

Csak rövid ideig láthatók az eredeti táncoló, düvöltő, tüzzel dolgozó
dervisek
 (Rifaia.)
 Előadások délután 3 órától kezdve. Belépődíj mint rendszeren.

BLUMAUER
gyógyintézet
 376 m. a tenger sz. f. gyógynyűri alpesi vidéken, enyhe éghajlat, pormentes ózónus levegő. V. gyogyintézet minden kényelemmel, a modern igényeknek megfelelő, megbízható orvosi kezelés. Kiválóan alkalmas emésztési zavarok, véréngesség ellen, az idegrendszer, krónikus és heveny gyomor- és bélhurutok, a vérérdények betegségei ellen.
 Kimerítő prospektusokat ingyen és bérmentve küld a tulajdonos és vezető-orvos Julius Blumauer.

Graz. Graz.
Hotel „zur goldenen Birne“
 a város központjában, a meráni parkkal szemben, a legszebb fekvésű szálló, újonnan kényelmesen berendezve. Villanyvilágítás.
HUTTER J., tulajdonos.

Selyem fehérneműek
 csak saját, legkiválóbb gyártmány, legköltemesebb, legprecízebb és legtartósabb alsóruha (nem megy össze! kifogástalan konfekció mérték szerint).
J. MÜLLER, Eger, (Csehország.)
 első selyem fehérnemű-gyár.
 Minták stb. ingyen. Legkisebb elismérésok. Orvosiilag ajánlva. **Próbáing 7.-korona.**

Bruchsteiner és Társa
 cimtáblagyár
 Budapest, VI., Podmaniczky-u. 45.
 Udvari szállítói címerek minden kivitelben.
 Cégtáblák üvegből, fából, bádognál és amerikai borból jutányosan és diszesen készítettnek.
 Vidéki rendelések kívánatra feltovessél szállítatnak.
 Mintarajzok díjtalanok.

Zongora-terem és kölesző-intézet
 A. Thierfelder, Wien, 7/3. Burggasse 71/c.
 Legnagyobb zongora, pianó- és harmonium-raktár
 Készpénz és részletfizetés mellett való eladás.
 Olcsó kölcsönzési díjak.
 Lepes árjegyzék ingyen.

Bécsi nők köszönhetik szépségüket
 első sorban a legköltemesebb, leghatásosabb, leghíresebb
Eredeti Pompadour Paszta használatának, amelyet néhai Med. dr. Rix J. talált fel. Ez a szepitő szer használatát követően **elénk friss arcunkat, vakító fehér vándorunkat** bizonyítja a **40 éves létele**, a mely idő alatt ugyancsak ezer hasonló szerket kerestett és újra elúnt. Egy 6 hónapra való tégely ára 1 ft 50 kr.
POMPADOUR-TEJ
 a bőrt szonálai létszerű féhérséggel vonja be; rajta marad az arc bőrn mosás után is. Eredeti palack 1 ft 50 kr. Pompadour szappan 30 kr., Pompadour-árpapor rózsá, krém és fehér színen 1 ft 25 kr.
 Tészek bizalommal Örv. Dr. Rixné Vilma fal-hoz (Rix Antal és testvérei) céghez, a vadódi Dr. Rix-féle készítmények ügyrendű gyártóhoz Bécs, Hauptstrasse 10. (A vadódi - Vételnél csak ólomszáros csomagokat tészek elfogadni.)
 Budapestben önként Török József-nél, Király-utca 12. továbbá Dr. EGGER LEVI és EGGER J. uraknál, VI., Váci-körút 17. DETSINYI FRIGYES V., Marokkói-utca 2., NERUDA SANDOR, Kosztut Lajos-utca 7.

Első cs. és kir. osztrák-magyar kizárólag szob.
Homlokzat-festék-gyár
Kronsteiner Károly
 BÉCS, III., Hauptstrasse 120. (száját házában).
Arany-érmekkel kitüntetve.
 Főhercegi és hercegi uradalmak, cs. és kir. katonai intézőségek, vasutak, iparibánya és gyári társulatok, építési vállalatok, építőmesterek, ugyszintén gyári és ingatlan tulajdonosok szállítójá. E homlokzat-festékek, melyek mészből folódhatók, száraz állapotban poralakban és 40 különböző mintában külön-külön 16 krtól fölfelé szállítatnak és ami a festők szintisztaságát illeti, azonos az olajfestékekkel.
 Mintakártya, ugyszintén használati utasítás kívánatra ingyen és bérmentve küldetk.
Actien. Exoten. Werthpp. Obligat.
 öst., ung., aul. (auch nicht notirte) kauft in gröss. Posten coulant Bankhaus d. ungar. Börsen-Journal. Budapest. (Offerte briefl.)
 Bei Abschliessen in Börsenpapieren weitgehendste Erleichterungen.

WALLA JÓZSEF
Mozaik és cement-árugyára
 BUDAPEST, Rottenbiller-utca 13. sz.
Granit-terazzo, Betonrozások, Medencék, Csatornázások, Szökőkutak, Jászolok, Fayence falburkolati lapok, Aszfalt-tető és elszigetelő-lemezek,
Keramit-lap, Mozaik-lap à la Mettlach, Márvány Mozaik-lap, Cement-lap, Menyezet-nádszövet, Tűzálló téglá, Portland Cement, Roman Cement, Terracotta-árúk.

KÓACYAC ÉS CEMENTCSÖVEK
 1900. évi 2391. szám.
Versenyfárgyalási hirdetemény.
 A zsarnócai m. kir. erdőhivatalhoz tartozó összes erdő-gondnokságokban az 1901. évtől 1905. évig, tehát öt éven át kihazsnálás alá kerülő
b ü k k m ű f a
 az alólirott m. kir. erdőhivatal irodájában
f. évi július hó 24-én délelőtt 10 órakor
 nyilvános zárt írásbeli versenyfárgyalás után eladatni fog. Kiküldési ár tömörköbmetérenként 4 korona.
 A szabályszerően szerkesztett írásbeli ajánlatokhoz 1000 korona bántpénz esatolandó.
 Vevő tartozik a gyertyánfai és a dallosi kéri vizifürész egyenként évi 200 korona bér mellett bérbe venni.
 A versenyfárgyalási és szerződési feltételek az alólirott m. kir. erdőhivatalnál meztelkinthetők.
 Utóajánlatok el nem fogadhatnak.
 Zsarnóacán, 1900. évi június hó 1-én.
M. kir. erdőhivatal.

PÁRISI NAGYÁRUHAZ

BUDAPEST,
VII., Kerepesi-ut 38.

Minden vevőnek még a legkisebb bevásárlásnál is pénzárunk egy fénykép-bonnt szolgáltat ki, amelyen a bevásárolt összeg nyugtá-
v ányozva lesz. Amidőn ezen bevásárolt árak együtt a 10 frtnyi összeget meghaladják
vagy 10 frt értékű ára egyszerre lesz bevásárolva

minden vevő teljesen ingyen kap

bármely tetszés szerinti, nekünk átadandó fénykép után egy 60 cm. magasságu művésziesen elkészített

ÉLETNAGYSÁGU HÚ FÉNYKÉPET

esupán a kifésztésért és a díszes papírkertért (passe partout) önköltségünket 1 frt 50 krt számítjuk fel. A világ egy műintézete sem képes az ingyen képet magát 10 frton alul elkészíteni.

KÉPES NAGY ÁRJEGYZÉK a közkedvelt egy és kétkoronas árnosztályunkról, valamint az összes árúkkokról kívánatra ingyen és bérmentve.

Kirándulás Budapest-Páris

Nem társas-utazás. • Mindenki külön utazhat.

Teknikai vezetés: Thos Cook & Son világotutazási iroda. — Csupán 360 koronára kerül. — Oda- és visszautazás II. osztályú gyorsvonattal. — Teljes 10 napl tartózkodás, lakás és ellátással Párisban, naponta belépti jegy a kiállítás területére, Eiffel-torony és 10.000 koronára balesetbiztosítás. Kalauz Párisból.

Jegyek kizárólag:
FUCHS H. váltóházánál, Bpest, IV., Kecskeméti-utca 1. kaphatók. Prospektus ingyen és bérmentve.

MAGYARON ELŐ, LEGHATYÓBB ÉS LEGJOBB IRVÉNYŰ ORÁSZLETE

BRÄUWEITER JÁNOS

SZEGEDEN.

CS. ÉS KIR. KIZÁRÓLAGOSAN SZAB. CHRONOMETER-ÉS MŰÓRÁS FŐTÁLLÓJA A RÉMÓRTÓIR IGAZGÁRNÁK STB. STB.

ORÁK ÉKSZEREK 10 ÉVI JÓTÁLLASSAL

RESZLETELÉZETESRE

KÉPES ÁRJEGYZÉK BÉRMENTVE ÉS JAVÍTÁSOK 5 ÉVI JÓTÁLLÁS MELLETT.

Titkos betegségek ellen

25 évi, részben katonasorvosi (a bécsi és budapesti katonakórházakban), részben magyar orvos tapasztalatai után legmelegebben ajánlható

DR. KAJDACSY,

v. cs. és k. orvos.

Electrotherapiai rendelő intézete Budapest, Váci-körút 4. sz. 1. em.

A legelhanyagoltabb húgycsőfolyásokat, legsúlyosabb húgyhólyagbajokat, bujakóros sebeket, syphilist, az énterítettetés utóbjait

Elgyengült férfierőt

az orvosi világ által legújabbban olyannyira felkarolt és hatásában pártatlan sikerű

Electro-Massage vagy Psychrophor

által, magómléseket, nőknél fehér-folyást befecskendezés nélkül, a legmakacsabb bőrbetegségeket, valamint ifjúkori bűnök következtében beállott ideg és ennek utókövetkezményeképp létrejött hágyerinebajokat gyógyít a legújabb gyógy-mód szerint alaposan és biztos, állandó sikerrel.

Rendel: délelőtt 9 órától 4 óráig; este 7—8 óráig Nőknek ugy mint férfiaknak külön be és kijáratt Külön várotermek.

Lovelekre díjtalanul azonnal válaszolattuk; esetleg gyógyszerokról is gondoskodva lesz.

„The Gresham“ életbiztosító-társaság Londonban.

Magyarországi fiók: Ausztriai fiók: Budapest, Bécs.

Ferenc József-tér 5. és 6. Gisellastrasse 1. sz. alatt a társaság házában. a társaság házában.

A társaság vagyona 1896. decem-ber 31-én 80,577,950. korona 157,805,340.—

Évi bevétel biztosítások és kamatból 1896. dec. 31-én 23,670,916.—

Kifizetések, biztosítási és járadéki szerződéseket, valamint visszavásárlások stb. után a társaság fennállása óta (1843.) 339,497,900.—

Az 1896. évben a társaság 8854 kötvényt állított ki 80,577,950.— összeg értékben. Csekély díjfizetés mellett a társaság előnyös jelzálogkölcsönbiztosításokra is két, a ház, vagy a földbirtok tehermentesítésére, a birtokos elhalálozása esetére. — Prospektusokkal és életbiztosítási díjtáblázatokkal, melyek alapján a társaság kötvényeket kiállít és felvilágosítással a jelzálogkölcsönbiztosítást illetőleg, továbbá ajánlatokal díjmentesen szolgáltatnak az osztrák-magyar monarchia minden nagyobb városában az ügynek urak és, a magyar és osztrák fiókok.

Ezrek mennek Carlsbadba,

hogy rossz gyomorukat kiröperelték és újra jól emésztésnek és ere elköltének — néha hiába — egy vagyont, pedig ott a éelt cithon kényelemben, kevés költséggel elérik a

„PEPSIN-BOR“

használatát által, mely az ételt megemésztést segít és a gyomor rövid időn teljeseleg helyreállítja. Erősi megemésztést és gyenge inak-
kat, eltávozt és elpusztult az izmokról minden butykot és megemészt mindent gyorsan; különösen levált open 4, eszüké-
gátsátnál, gumóval, vastag téréknél, eltávozt butykokat az inakról, vastag bukás, daganatos, a hóla azok fellépnek. El-
múlik a térd remegése, és gyógyít mindenféle szédülést.

ROZSNYAI MÁTYÁS gyógyszerész, művegyészi labora-toriuma Aradon. Kapható Budapest: Török József gyógyszerész úrnál, Egger-féle Nádor-gyógyszertárban valamint minden magyarországi gyógyszerárban.

Első budapesti kávémagazin szétküldési osztálya

kávé

elvámolva és bérmentve.

Postán utánvétellel, vagy a pénz előleges beklüldésével

1/2 kg. Kuba kávé 7.50	1 db szeszajtható vaságy 12.—	1 acél sodrony ágybetét 5.—
1/2 kg. Mocca kávé 7.50	1 db kivethető matraccal 10.—	1 tengerifü matrác 4.50
1/2 kg. Jáva kávé 7.50	1 db rouge paplan 1.80	1 Afrigue matrác 5.50
1/2 kg. Gyöngy kávé 7.50	1 db rouge paplan prima 2.80	1 lőszőr matrác 12.—
1/4 kg. Csász. kev. tea 1.50	1 db szeszacsnir paplan 3.80	1 ruganyos ágybetét 16.—
1/4 kg. Karaván tea 1.40	1 db atlasz selyem paplan 8.—	1 nagy szoba szőnyeg 2.50
1/4 kg. Törmelék tea —.90	1 db fodros atlasz selyem paplan — 12.—	1 futó szőnyeg 25 krtól feljebb 1.50
	1 db jó vászon ágy lepedő 1.30	1 ablak Kongoi m. s 6.50
	1 db jó paplan — 1.20	1 osztergályosított függöny- tartó — 1.50
	1 db flanel ágy pokróc 1.80	1 ablak eszike függöny — 3.50
	1 db grapyu ágy pokróc 4.50	1 bouret ágyteríté — 2.50
	1 db jó lőpokróc — 1.70	1 grapyu ágy- és 1 asztal- terítő — 11.—
	1 db szegret lőpokróc 4.50	
	1 levarrott szalmazak — 2.20	

Belák István BUDAPEST, VII., Rottenbiller-u. 4.

GICHNER JÁNOS és TÁRSA
paplan, matrác és kártyasírú gyárosok, szőnyeg, függöny-
ágy- és asztalított stb. nagy rai asszálban.
Budapest, VII. ker., Erzsébet-körút 20. szám.
Arjegykről kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.
Nem toltató árakat kiserelünk, vagy a pénzt visszaadjuk.

Hotter diätetikus állatgyógyászati praeparatumal, az ujkor legkiválóbbjal.

<h3>Hotter sertéspora</h3> <p>I. és II. szám.</p> <p>Legjobb diätetikus szor az ét- kedv, tebtát a sertések hizásának előmozdításához, orbánéniál kü- lönösen bevált. A II. szám has- menésnél használandó.</p>		<h3>Agril-táppor</h3> <p>lovaknak és szarvasmarháknak. I csomag 80 kr.</p> <p>Kitünő pótlék az abrakhoz, hogy az állat egészséges és erős ma- radjon, vese-, máj-, hólyag- és idegbajoknál használandó.</p>
<h3>Hotter-tréninghidlja,</h3> <p>mosóvíz lovaknak és szarvasmarháknak I üveg 1 frt 20 kr. Az inakot és izmokat a legmagasabb korig is friss erőben tartja, a legerősebb munkát é tréninget kiállja. Megoréltésbekeblől származó bajoknál, rheumánál és morvuszgnél is meglopó eréd mennyvel használatk.</p>		
<h3>Hotter absorbinolja,</h3> <p>kozm. mosóvíz lovaknak. 1/4 üveg 6 frt, 1/2 üveg 3 frt 50 kr. Elitávozt mindenféle kórvét és szoros lerakást, anélkül, hogy a szét elpusztítaná. Erősi megemésztést és gyenge inak- kat, eltávozt és elpusztult az izmokról minden butykot és megemészt mindent gyorsan; különösen levált open 4, eszüké- gátsátnál, gumóval, vastag téréknél, eltávozt butykokat az inakról, vastag bukás, daganatos, a hóla azok fellépnek. El- múlik a térd remegése, és gyógyít mindenféle szédülést.</p>		

Főraktár: Apotheke „zum heil. Josef“, Bees, XII/2, Schönbrunnerstrasse 182/P. Főraktár Magyarországi részére: Török József gyógyszerára Budapest, Király-utca 12. sz.
Baktár a legtöbb gyógyszerárban és droguerliában — Tessék a védjegyre vinyázni.

1929/1900. szám.

Bükkfaeladási hirdetmény.

Melynél fogva ezennel közhírré tétetik, hogy az alulirt hivatal kerületében fekvő, a csornoholvai és dubrinicsi erdőgazdonságoknak a Lyutyánka folyóra hajló, 4229.4 kat. holdnyi bükkös erdőben levő mintegy 594,637 ürm³ tűzifa anyagnak 13 évi részletekben leendő kihasználása mellett való eladása iránt folyó évi július hó 4-ik napján d. e. 11 órakor az alulirt hivatal tanácstermében a második zárt ajánlati tárgyalás fog megtartatni.

A kikiáltási ár 220,857.09 korona, a bánatpézt pedig 5000 (ötezer) korona.

Bővebb felvilágosítást alulirt hivatal ad.
Ungvárt, 1900. évi június hó 5-én.

M. kir. főerdőhivatal.

Magyar királyi Államvasutak.

Vonatösszeköttetések

Budapest és a nevezetesebb hazai fürdők és gyógyhelyek között.

MAGYARÁZATOK:

Az indulási és érkezési idők középeurópai időre vonatkoznak. Az éjjeli idő esti 800 órától reggeli 569 percig a perczeket jelző számjegyeknek aláhozása által van kitüntetve. A gyorsvonatok vestagon nyomtatott óraszámokkal vannak jelölve. Az expresszovat vestagon nyomtatott óra és perczszámmal van jelölve. Csak május és szeptember hónapokban közlekedik. Csak június 1-étől szeptember 15-éig bezárólag közlekedik. Csak június 1-étől augusztus 31-éig bezárólag közlekedik. Csak június 15-étől szeptember 15-éig bezárólag közlekedik.

Table listing train routes and schedules for various stations including Alap, Sárobgárd, Barlangliget, Kassa, Bártfa, Bázna, Medgyes, Aradon, Miskolc, Tócsa, Püspök-Ladány, Szász-Régen, Szász-Füled, Buziás, Csiz, Csorbató, Cseméte, and Földvár.

Table listing train routes and schedules for stations including Feketehegy, Gánóc, Gyertyánliget, Miskolc, Nagyböcskő, Harkány, Herkulesfürdő, Kovácsna, Korintyicza, Lipik, Lubló, Lucsivna, Lucski, Málnás, Marillavögy, Párad, Párvásfürdő, and Pöstyén.

Table listing train routes and schedules for stations including Rajecz, Ránk-Herlány, Rozsnyó, Stósz, Szilacs, Szobráncz, Szolyva-Hársfalva, Tárca-fürdő, Tatra-fürdők, Tatra-Lomnicz, Túsud, and Tuzsád-fürdő.

Az Igazgatóság.

Fontos sérvbajosoknak. SZENZACIÓS TALÁLMÁNY

Egy magyar találmány sem lett oly általánosan ismert, mint a Pollitzer által feltalált és. é. kir. szab. gummisérvkötő. Ezen sérvkötő előnye: 1. nem gyakorol kellemetlen nyomást. 2. Ugy éjjel, mint nappal hordható. 3. A pollitzák oly módon illeszkedik a sérvhez, hogy a sérvkaput teljesen elfedi és így a sérv kicserzésre lehetetlen. 4. A biztonságát és a fájdalommentességét pedig a sérvkötő lecsúsztatása meg van gátolva. Csak a sérvet nem úgy kell el- és kifelé fordítani, mint a régi sérvkötők. Használatát a legbizonyosabb és legbiztonságosabb és legkényelmesebb és legolcsóbb. Csak a sérvet nem úgy kell el- és kifelé fordítani, mint a régi sérvkötők. Használatát a legbizonyosabb és legbiztonságosabb és legkényelmesebb és legolcsóbb.

Magyar találmány!! Művészi kivitelű Aquarell (kézi) festés fára fára Fa-levelezőlapok, a legizlensebb kivitelben.

Magyar festés! Magyar fa! Magyar munka! 10 drb ára 2 kor.

A pénz előleges be- küldése után bérmentve. Megrendelhető a kiadó- hivatalban. Egészen új! Gyűjtőknek meglepetés!

Vértisztító kúra. Sok évi tapasztalatunk igazolja, hogy Dr. Palócz segétnai tanár intézetében Budapest, VII., Kerepesi-út 10. a természetes gyógymóddal még idült (krónikus) betegségeikben szenvedők is sok batos gyógyulást érnek el. Külön férfi- és női osztályok. Gyógykezelés egész napon át. Levélre kimerítő válasz. Ugyanott kapható és megrendelhető a "Nep-szerű orvosi tanácsadó" II. kiadása. Írta: Dr. Palócz. Ára 3 korona.

A világ legjobb fénymáza. A kilábelijét szép fényben és tartósan akarja gondozni, vásárolja csak Fernolendit-fénymázát világszerte legismertebb természetes borkrémet. Bécs I. Schulerstrasse 21. szám. A sok értéketlen utánzat miatt tessék pontosan címezőre ügyelni St. Fernolendit.

MERCUR bank- és váltó-üzlet részvénytársaság BUDAPEST, Dorothy-utca 12. sz. 700,000 korona nyerhető: 1 darab Osztr. hitel sorsjegy-igérvényével. Huzás július 2-án, fgyéremény 300,000 korona. 1 darab Bécs városi sorsjegy-igérvényével. Huzás július 2-án, fgyéremény 200,000 korona. Árak: 13.- kor., 11.- kor. A kettő együtt csak 23 kor. kor. 24.-

Poloskát alaposan kiirtani csak az Éder-féle poloskairtó szesz által lehetséges, minden eddigi más szer haszontalan, miről bárki használás után meggyőződhetnek; az Éder-féle poloskairtó szesz kapható 25 és 50 kros üvegekben. Gyári főraktár: Éder Antalnál Budapest, IV., Zsibáros-utca 2. (Telefon.) Ismételésre előny-ár.

Budapesti villamos városi vasut részv.-társ.

A budapesti villamos városi vasut részvénytársaság nyolcadik kisorsolása

a társaság alapszabályainak 11. szakasza és a kormányhatóságilag jóváhagyott törlés- tési tervek alapján dr. Gászner Béla kir. közjegyző közbenjöttével folyó 1900. évi június hó 8-án délelőtti 10 órakor a társaság Kertész-utca 10. szám alatt. helyiségeiben meg- ejtetett. Kisorsoltatott 477 darab részvény, melynek számai a következők: 38 157 337 428 591 694 820 821 1421 450 529 2049 051 216 258 459 806 866 3025 164 199 370 431 486 519 574 894 898 993 1044 180 185 524 603 833 885 991 5106 256 500 686 724 6077 283 432 470 475 587 590 597 639 654 657 709 730 998 7101 156 334 581 584 631 812 832 8093 148 171 573 817 933 9235 306 361 573 583 743 947 971 10213 223 551 592 805 841 853 979 11047 342 585 590 749 752 955 12124 226 301 489 623 704 735 13704 836 905 970 14029 032 060 554 613 700 750 882 911 15180 571 885 999 16348 448 552 965 17010 153 271 341 413 426 453 511 827 883 969 18013 039 260 265 426 494 671 863 887 981 997 19164 261 928 968 20054 191 506 515 869 939 21020 396 680 694 703 809 22222 389 580 617 796 877 937 23001 209 210 299 313 454 831 962 21230 256 463 510 535 592 638 664 718 831 897 926 929 954 25010 039 215 311 816 363 377 475 530 648 735 739 896 938 26039 245 433 538 822 940 996 27032 105 243 387 407 501 670 728 28041 083 085 349 364 437 461 507 604 611 936 937 938 939 29093 288 510 597 875 978 30013 070 504 605 676 684 31002 148 301 398 403 758 32024 043 055 153 224 268 300 453 540 799 838 33142 361 367 474 476 814 894 31094 193 587 709 845 859 910 929 947 962 35013 195 633 746 874 910 36176 291 350 484 581 884 916 37000 056 082 131 250 805 403 420 667 916 38413 423 519 865 897 917 39147 284 402 536 618 718 749 792 799 930 40056 090 136 408 428 452 514 735 745 781 912 41004 032 069 090 162 206 211 325 397 455 575 605 829 059 42319 561 577 43082 155 194 361 784 916 924 951 44155 174 181 311 580 664 701 803 870 926 45039 202 239 308 875 483 508 891 46350 387 407 409 551 622 742 47621 681 48188 396 438 452 470 489 700 739 797 49110 294 328 367 375 411 897 50243 285 286 601 632 638 634 901 962 963 51001 407 048 101 102 201 249 323 324 401 447 476 501 525 529 601 624 650 651 701 757 758 801 820 868 901 924 51003 038 145 159 55001 054 129 130 131 246 364 401 465 466 501 553 554 601 615 701 745 801 802 838 839 901 902 55136 208 249 349 400 643 670 835 863 50230 231 271 301 340 401 439 752 791

Ezen kisorsolt részvények 1901. évi január hó 2-től a budapesti villamos városi vasut részvénytársaság által, az angol-osztrák bank budapesti fióktelepénél (V., Fürdő-utca 6. sz. alatt) névértékük összegében fognak beváltatni és bemuta- tóra szóló élvélzeti jegyekkel kicserélteni. Az 1899. évi sorsolásból eddig be nem váltottak a következő számú kisorsolt részvények és pedig: 506 556 825 1424 1493 1561 1724 4196 4691 5386 7153 7717 8012 9800 11020 12166 12231 12677 15078 15079 15150 15448 17622 18386 19756 21130 21546 21824 23045 23301 24223 24302 24520 25891 27434 28308 28460 29963 30079 30349 30962 31144 31212 31644 31812 32201 32381 34442 35764 35941 39340 39590 45856 45462 45464 48091 49227 49239 49856 49857. Az 1898. évi sorsolásból eddig be nem váltottak a következő számú kisorsolt részvények és pedig: 620 3278 3314 3339 3376 13475 13554 16471 16617 17993 24086 28935 29743 30351 30384 33995 34663 35863 36034 37792 40438 42161 44435 48095. Az 1897. évi sorsolásból eddig be nem váltottak a következő számú kisorsolt részvények és pedig: 619 2395 4331 6634 6784 6803 15161 15531 18712 23013 23399 26272 26273 26444 31924 34283 36548 38023 45489 46131 49136 49971. Az 1896. évi sorsolásból eddig be nem váltottak a következő számú kisorsolt részvények és pedig: 1732 5610 7815 8711 14223 17929 20527 21129 21989 26581 30965 34443 35586. Az 1895. évi sorsolásból eddig be nem váltottak a következő számú kisorsolt részvények és pedig: 3802 13273 25041 32425 40476 41103. Az 1894. évi sorsolásból eddig be nem váltottak a következő számú kisorsolt részvények és pedig: 21951 35891. Az 1893. évi sorsolásból eddig be nem váltottak a következő számú kisorsolt részvények és pedig: 21593 29017. A társasági alapszabályok 11. szakasza és a kereskedelemügyi m. kir. minister ur Ó Nagyméltósága által 3881/1897. sz. a. jóváhagyott törlesztési terv alapján ugyan- ezen alkalommal ejtetett meg az elsőbbségi kötvények 4-ik sorsolása. Kisorsoltatott az 57 372 445 450 599 647 706 753 és 876 számú egyenként 2000 koronás és a 181 236 307 330 438 467 823 827 845 888 927 és 981 számú egyenként 200 koronás elsőbbségi kötvény. Ezen kisorsolt elsőbbségi kötvények szintén 1901. évi január hó 2-től a buda- pesti villamos városi vasut részvénytársaság által az angol-osztrák bank budapesti fióktelepénél (Fürdő-utca 6. sz. a.) névértékük összegében fognak beváltatni. Kelt Budapest, 1900. évi június hó 8-án. A budapesti villamos városi vasut részvénytársaság igazgatósága.

1899/1900. szám. Árverési hirdetmény. Az alulírott m. kir. főerdőhivatal részéről közhírré tétetik, hogy folyó hó 25-én d. e. II órakor az Ungvármegye területén Luh község határá- ban található s a szepesiglői bányakapitányság 1859. évi 1485. szám alatti engedélyével megadott s 1899. szám alatt meghosszabbított zártkutatómánu kőolajtelep 20 egymásután következő év tartamára leendő bérbe- adása iránt írásbeli zárt ajánlati tárgyalás fog tartatni. Kikiáltási árul szolgál az évenként nyerendő nyers kőolaj és földviasz egész mennyiségének hat (6) százaléka. Versenyezni kívánók felszólítatnak, miszerint ajánlatukat 200 (kettőszáz) korona bánatpénzzel ellátva a kitett határidőre az alulírott főerdőhivatalnál annál is inkább nyújtsák be, mivel elkésztett be- érkezett vagy utóajánlatok figyelembe vételét nem fognak. Az ajánlatban a megajánlandó százalék számmal és betűvel kitüntetendő annak határozott kijelentése mellett, hogy ajánlattevő az árverési és szerződési fel- tételeket ismeri és azokat kifogás nélkül elfogadja. A kinstár fenntartja magának azon jogot, hogy az ajánlatok között szabadon választhasson és esetleg azt is elfogadhassa, mely éppen nem a legmagasabb százalékot tartalmazza. Az árverési és szerződési feltételek az alulírott fő- erdőhivatalnál a hivatalos órák alatt bármikor megte- kinthetők. Ungvárt, 1900. évi június hó 3-án. M. kir. főerdőhivatal.

